

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จากการใช้วิทยุเพื่อการสอนในรูปแบบรายการที่ต่างกัน

ปริญญาโท

ของ

วิเชียร โฉมภาค

17 S.A. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921 575, 391 5058

เสนอต่อมหาวิทยาสัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

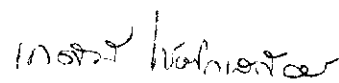
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2524

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาสัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาอนุญาตให้สมัครรับ
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

 ประธาน

 กรรมการ

วิเชียร โฉมมาศ
๓๐/๓/๕๕

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสิ้นไปด้วยดีด้วยความกรุณาของบุคคลผู้มีอุปการคุณหลายท่าน
ท่านแรกที่กรุณาให้คำแนะนำและกรุณาเป็นประธานควบคุมการศึกษาค้นคว้าให้เป็นไปโดยเรียบร้อย
คือ ท่านรองศาสตราจารย์ ช่ม ภูมิภาค ข้าพเจ้าซึ่งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ รวมทั้งท่านอาจารย์ เกศณี โชติกลเสถียร ที่กรุณาเป็นกรรมการ
ควบคุมการศึกษาค้นคว้าด้วยความเมตตา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะไม่สำเร็จไปได้ด้วยดีเช่นกันถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจาก
คณะครูและนักเรียนที่ข้าพเจ้าไปศึกษาทดลอง จึงขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้ทุกท่าน

วิเชียร โฉมมาศ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 / บทนำ	1
· จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ข้อดีและอิทธิพลของวิทยุ	7
ประเภทของรายการวิทยุทางการศึกษา	9
วิทยาที่นิยมจัดเป็นบทเรียนทางวิทยุกระจายเสียง	10
รูปแบบของรายการวิทยุทางการศึกษาที่นิยมจัด	13
ระยะเวลาการส่งรายการวิทยุเพื่อการศึกษา	15
การส่งรายการวิทยุในรูปแบบของรายการต่าง ๆ	15
การวิจัยเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง	18
อิทธิพลของตัวแปรที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	23
สัมมนา	25
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	27
กลุ่มตัวอย่าง	27
การดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	28
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	29

บทที่	หน้า
การดำเนิการทดลอง	33
สถิติที่ใช้ในการสร้างข้อทดสอบ	34
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การดำเนิการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	42
สมมติฐาน	42
กลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	43
การทดลองใช้เครื่องมือ	43
การดำเนิการทดลอง	44
ผลการทดลอง	45
อภิปรายผล	45
ข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	56

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการวิเคราะห์หลักสูตรสำหรับเนื้อหาวิชา เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	30
2 แสดงค่าความเชื่อมั่น (t_{tt}) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด (SE_{meas}) ของแบบทดสอบแต่ละฉบับ	33
3 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 แสดงรูปแบบของการวิจัย	39
5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันสามกลุ่ม เมื่อเรียนจากรูปแบบรายการวิทยุแบบเดียวกัน	40
6 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบฉบับที่ 1	58
7 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบฉบับที่ 2	59
8 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบฉบับที่ 3	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วิทยุกระจายเสียงและเครื่องรับวิทยุมีมาก ในประเทศไทยมีสถานีวิทยุกระจายเสียงถึง 222 สถานี โดยตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ 72 สถานี ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด 150 สถานี (กรมประชาสัมพันธ์ 2521 : 1) ซึ่งสามารถรับคลื่นวิทยุได้ทุกแห่งในประเทศไทย ในประเทศไทยมีเครื่องรับวิทยุถึง 5,360,735 เครื่อง และมีครอบครัวทั้งหมดทั่วประเทศ 6,794,578 ครอบครัว (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2518 : 10) จากตัวเลขนี้แสดงว่า ครอบครัวกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ของประเทศไทย มีเครื่องรับวิทยุไว้รับฟัง วิทยุกระจายเสียงจึงเป็นสื่อที่เข้าถึงมวลชนได้มากที่สุด

วิทยุกระจายเสียงมีอิทธิพลต่อสังคมที่สังเกตเห็นได้ในด้านต่าง ๆ ก็คือ (ชม ภูมิภาค 2520 : 11 - 12) ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ด้านพฤติกรรมทางสังคม

ด้านการศึกษา นั้น วิทยุนับว่าเป็นแหล่งข่าวลือสำหรับบุคคลนอกโรงเรียนมาก ข่าวข่าวยกในในประเทศไทย อาศัยวิทยุเป็นแหล่งข่าวลือความรู้ที่สำคัญมาก เพราะการอ่านออกเขียนได้ของประชาชนยังไม่ดีคุณภาพดีพอ สื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ก็มีน้อย กอปรกับการคมนาคมไม่สะดวก นอกจากนี้ วิทยุยังเป็นแหล่งข่าวลือที่บุคคลทั่วไปให้ความเชื่อถือสูง จึงมีผลในการให้ความรู้ และการชักจูงใจสูง รายการทางการศึกษาทางวิทยุ จึงได้ประโยชน์มาก ทั้งในการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาในโรงเรียน

เนื่องจากภาระเร่งให้การศึกษาแก่คนในชาติเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการศึกษาจะช่วยให้คนในชาติมีความรู้ มีสมรรถภาพ มีความปรารถนาช่วยกัน เพื่อความเจริญของประเทศ ผู้ศึกษาศิลปวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า ผู้ศึกษาวิทยาการที่ก้าวหน้ามาช่วยในการผลิต และความเป็นอยู่ ซึ่งจะช่วยให้สังคมเกิดความสงบสุข

ตามสภาพที่ปรากฏ ประชากรไทยประมาณร้อยละ 80 ซึ่งอาศัยอยู่นอกเขตเมืองในชนบท เป็นผู้มีโอกาสน้อยในการได้รับการศึกษา วิทยุจึงเข้ามามีบทบาททางการศึกษามาก เพราะวิทยุกระจายเสียงมีสมรรถภาพที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับระยะทางและกาลเวลาได้ แม้ในสภาพที่การคมนาคมจะยังไม่สะดวก เครื่องรับวิทยุที่ประกอบขึ้นภายในประเทศก็มีราคาถูก คุณภาพก็พอใช้ได้ ทำให้ครอบครัวที่มีรายได้น้อยก็สามารถมีเครื่องรับวิทยุไว้รับฟังได้โดยไม่ต้องใช้กระแสไฟฟ้า วิทยุกระจายเสียงจึงได้เปรียบสื่อมวลชนอื่น ๆ ในการกระจายโอกาสเผยแพร่การศึกษา ไปสู่ประชาชนส่วนใหญ่ได้ในเวลาอันรวดเร็วและประหยัด วิทยุกระจายเสียงจึงเป็นเครื่องมือทางการศึกษาทั้งที่เกิดจากความมุ่งหมายของฝ่ายเส้นรายการโดยตรง และเกิดขึ้นโดยที่ฝ่ายเส้นรายการมิได้มุ่งหมายบังชี้ตัวไว้

ในสหรัฐอเมริกา (กองเผยแพร่การศึกษา 2503 : 17) ได้จัดบทเรียนทางวิทยุกระจายเสียงในวิชาดนตรี หน้าที่พลเมือง เหตุการณ์ปัจจุบัน ศิลปะ และการแนะแนวอาชีพสำหรับประชาชนในวัยต่าง ๆ บทเรียนที่จัดทำทางวิทยุกระจายเสียงได้ผลดีที่สุดในระดับประถมศึกษา

ในประเทศออสเตรเลีย เมืองคัทเลอร์ที่จัดบทเรียนทางวิทยุประจำ วิชาที่จัด คือ ลู่วิ่ง ขี่รถจักรยาน ประติมากรรม ภูมิศาสตร์ วรรณคดี ดนตรี แนะแนวอาชีพ หน้าที่พลเมือง ธรรมชาติศึกษา

ในประเทศอินเดีย มีการจัดบทเรียนทางวิทยุหลายวิชาเช่นกัน ในประเทศไทย ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมวิชาการ ได้จัดบทเรียนทางวิทยุในวิชาสังคมศึกษา (หน้าที่พลเมือง) ภาษาไทย ขี่รถจักรยาน และดนตรี ภาษาอังกฤษ

ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ การจัดบทเรียนทางวิทยุ ต่างก็จัดในหลายเนื้อหาวิชา แล้วแต่จะเห็นสมควรหรือความสำคัญ และในแต่ละเนื้อหาวิชา ของแต่ละบทเรียนในแต่ละประเทศ ต่างก็จัดบทเรียนทางวิทยุออกมาในรูปแบบของรายการต่าง ๆ กัน ซึ่งอาจเป็นแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งมีทั้งหมด 10 แบบ (กองเผยแพร่การศึกษา 2501 : 80) ในแต่ละบทเรียนของแต่ละวิชา ผู้สอนย่อมกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนที่จะก่อให้เกิดผลแก่ตัวผู้เรียน ในลักษณะต่าง ๆ กัน แล้วแต่หลักสูตรและปัญหาการศึกษาที่ผู้สอนจะยึดถือไว้เป็นตัวกำหนด ในการจัดบทเรียนแต่ละครั้ง ผู้สอนย่อมพยายามวางแผนที่จะให้บทเรียนนั้น ๆ บรรลุจุดประสงค์มากที่สุด การที่จะให้เกิดผลดังกล่าวนี้

ผู้จัดรายการจะต้องสามารถดึงความตั้งใจของผู้เรียนหรือผู้ฟังให้เกิดขึ้น และรักษาความตั้งใจนั้น ให้เป็นไปโดยตลอด ดังนั้น รายการวิทยุที่จะเรียกได้ว่าเป็นรายการวิทยุการศึกษานั้น จะต้องประกอบด้วย (ชม ภูมิภาค 2520 : 18) 1. มีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด 2. มีศิลปะการเล่น (Showmanship) จุดประสงค์ควรจะต้องชัดและกำหนดออกมาในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เพื่อสะดวกแก่การประเมินผล ศิลปะการเล่นก็คือ ควรจะเล่นออกมาในรูปแบบของรายการแบบโต้ตอบจะเหมาะสมกับจุดประสงค์ รวมทั้งศิลปะในการรจุงใจด้วย ทั้งจุดมุ่งหมายของรายการหรือ บทเรียนต้องสัมพันธ์สอดคล้องกับศิลปะการเล่นรายการ ซึ่งจะช่วยให้บทเรียนนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายได้ แต่เท่าที่ผ่านมามีแต่ผู้กล่าวว่า เนื้อหาวิชาแบบนั้น ควรใช้รูปแบบของรายการอย่างนั้นจึงจะได้ผลดี เช่นกล่าวว่า เนื้อหาวิชาธรรมชาติศึกษา ควรจัดในลักษณะรูปแบบของรายการแบบพูดบรรยาย ล้วนคนเดียว (Straight Talk) เนื้อหาวิชาวรรณคดี นิยมจัดในรูปแบบของรายการแบบการละคร (Dramatization) แต่มีได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของบทเรียนในเนื้อหาวิชานั้น ว่าจุดประสงค์ในการสอนของบทเรียนเนื้อหาวิชานั้นเป็นอย่างไร จึงจะใช้รูปแบบของรายการอย่างใดกล่าวว่าได้ผลดีที่สุด จากการศึกษาวิจัยผลงานวิทยุโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ (กองเผยแพร่การศึกษา 2501 : 66) พบว่า วิชาที่จัดเป็นบทเรียนทางวิทยุได้ผลมากที่สุด คือ วิชาสังคมศึกษา (หน้าที่พลเมือง) เป็นที่น่าสังเกตว่าในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ก็จัดสอนวิชาหน้าที่พลเมือง ทางวิทยุกระจายเสียงด้วย

ผู้วิจัยจึงเกิดความคิดว่า เพื่อให้การใช้วิทยุกระจายเสียง เป็นอุปกรณ์การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรจะมีการศึกษา เพื่อหาหลักในการปฏิบัติว่า การจะจัดเนื้อหาในวิชาหนึ่ง ๆ ในบทหนึ่งตอนหนึ่งให้ เป็นบทเรียนทาง วิทยุ เพื่อจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างแน่นอนและเด่นชัด ควรจะใช้รูปแบบของรายการ วิทยุแบบใดจึงจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนตามจุดประสงค์ของบทเรียนมากที่สุด

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการจัดบทเรียนทางวิทยุกระจายเสียงตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเรียนจากบทเรียนทางวิทยุที่ใช้ในรูปแบบของรายการที่แตกต่างกันคือ รูปแบบของรายการแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk) รูปแบบของรายการแบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue) รูปแบบของรายการแบบละคร (Dramatization)

2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จากบทเรียนทางวิทยุของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกันสามระดับ คือ ระดับการเรียนรู้ ระดับการเรียนรู้ปานกลาง และระดับการเรียนรู้อ่อน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ผู้สอนทางวิทยุกระจายเสียงได้ทราบแนวทางในการเลือกรูปแบบของรายการวิทยุให้สอดคล้องกับเนื้อหา วิชา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนเพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์มากที่สุด

2. จากผลการวิจัยต่าง ๆ ได้ยืนยันผลแล้วว่า วิทยุเป็นสื่อมวลชนและอุปกรณ์การสอนที่มีประสิทธิภาพมาก ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนและอุปกรณ์การสอนให้มากยิ่งขึ้น

3. ในการให้การศึกษาแก่ประชาชน ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ไม่เฉพาะแก่การให้การศึกษาในระบบเท่านั้น ยังเป็นประโยชน์อย่างมากแก่การให้ศึกษานอกระบบอีกด้วย ในด้านของการใช้วิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อการสอน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปทุมสิริวิทยาคาร อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2523 โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองดังนี้

กลุ่มทดลอง ก. ศึกษาจากรายการวิทยุแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk)

กลุ่มทดลอง ข. ศึกษาจากรายการวิทยุแบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue)

กลุ่มทดลอง ค. ศึกษาจากรายการวิทยุแบบการละคร (Dramatization) ซึ่งแต่ละครั้งใช้ผู้แสดงไม่เกินห้าท่าน แต่ละครากใช้ผู้แสดงไม่เกินสามท่าน

กลุ่มทดลองทุกกลุ่มศึกษาจากรายการดังกล่าว โดยใช้เวลาในการศึกษารายการแต่ละครั้ง เป็นเวลา 15 นาทีเท่า ๆ กัน เป็นจำนวนครั้งสามครั้งเท่ากันทุกกลุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

1. รูปแบบของรายการวิทยุสามรูปแบบรายการ

1.1 รายการวิทยุแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk)

1.2 รายการวิทยุแบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue)

1.3 รายการวิทยุแบบการละคร (Dramatization)

2. ระดับความสามารถในการเรียนของนักเรียนแบ่งออกเป็นสามระดับ โดยใช้

คะแนนรวมผลสอบปลายปีของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อปีการศึกษา 2522

2.1 ระดับการเรียนดี

2.2 ระดับการเรียนปานกลาง

2.3 ระดับการเรียนอ่อน

วันที่ ๒๑ มิ.ย. ๒๕๒๓
 ศ.ดร.สัมพันธ์ บุญสวัสดิ์ (หัวหน้าโครงการวิจัย) (๑) ศ.ดร.สัมพันธ์ บุญสวัสดิ์

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) วิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยวัดได้จากการทำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม

รูปแบบรายการวิทยุแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk) หมายถึง การเล่นอรรถาธิบายโดยมีคนพูดหน้าไมค์คนเดียว เป็นเรื่องราวของผู้เชี่ยวชาญวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะ โดยให้เป็นการเล่นออกความคิดเห็นหรือเป็นข้ออธิบายเกี่ยวกับเรื่องราวพิเศษ (อุฬาร เนื่องจำนงค์ 2508 : 93)

รูปแบบรายการวิทยุแบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue) หมายถึง การเล่นอรรถาธิบายวิทยุด้วยเสียงของคนคุยกันระหว่างสองคน เพื่อให้ผู้ฟังได้ฟังในเรื่องที่น่าสนใจ และเป็นเรื่องที่ถูกสนทนาความคิดเห็นตรงกัน มีความรู้เท่ากัน หรือระหว่างเจ้าที่วิทยุกับผู้มีความรู้เรื่องนั้นโดยเฉพาะ (เปรม ภูมิภาค 2520 : 137)

รูปแบบรายการวิทยุแบบการละคร (Dramatization) หมายถึง การเล่นอรรถาธิบายวิทยุด้วยการแสดง ซึ่งแสดงออกด้วยคำพูด เสียงดนตรี เสียงประกอบ เพื่อให้คนฟังเห็นภาพพจน์และท่าทาง (เปรม ภูมิภาค 2520 : 213)

นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนดี หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนรวมสอบปลายปีการศึกษา 2522 ตั้งแต่คนที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงลงมาถึงคนที่ 60 จำนวน 60 คน

นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลาง หมายถึง นักเรียนจำนวน 60 คน ลุ่มมาจากกลุ่มมักรเรียนที่เหลือจากการคัดออกเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนดี และกลุ่มมักรเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนอ่อนแล้ว

นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนอ่อน หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนรวมสอบ
ปลายปี ปีการศึกษา 2522 ตั้งแต่คนที่ได้คะแนนรวมต่ำสุดเรียงขึ้นไปถึงคนที่ 60 จำนวน 60 คน

นักเรียนกลุ่มทดลองทุกกลุ่มศึกษาวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์ เป็นเวลาสามคาบ แต่ละคาบใช้เวลา 15 นาที โดยแยกกลุ่มทดลองออกเป็นสามกลุ่ม

กลุ่มทดลอง ก. หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่เรียนจากรายการวิทยุแบบพูดบรรยายล้วน
คนเดียว (Straight Talk)

กลุ่มทดลอง ข. หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่เรียนจากรายการวิทยุแบบสนทนา ได้ตอบ
สองคน (Dialogue)

กลุ่มทดลอง ค. หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่เรียนจากรายการวิทยุแบบการละคร
(Dramatization)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อดีและอิทธิพลของ วิทยุ

วิทยุกระจายเสียงมีลักษณะเฉพาะหลายประการอันมีลักษณะเฉพาะที่ทำให้เป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา อาทิเช่น (ชม ภูมิภาค 2520 : 18)

1. สะดวกในการสื่อสาร วิทยุกระจายเสียงมีความสามารถจะส่งความรู้ไปได้อย่างรวดเร็วถึงคนจำนวนมากในทุกส่วนของประเทศ ครูและผู้รับจะอยู่ห่างไกลกันก็ไม่ใช่ปัญหา สื่อสัมพันธ์ระหว่างสองฝ่ายก็เหมือนกับอยู่ต่อหน้ากัน ครูที่มีชื่อเสียงสามารถจะเป็นประโยชน์แก่คนจำนวนมาก อยู่ในห้องรับแขกก็สามารถศึกษาเล่าเรียนได้
2. ความเป็นจริง (Sense of Reality) วิทยุกระจายเสียงสามารถที่จะเอาเหตุการณ์จริง ชีวิตจริง คนจริง เข้ามาสู่ห้องเรียนได้ ซึ่งครูไม่สามารถจะทำได้
3. คุณสมบัติทางเทคนิค วิทยุกระจายเสียงสามารถใช้เทคนิคทางการศรัทธาวิทยาที่จะสามารถทำให้ผู้รับเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งได้
4. ความทันกาล (Timeliness) เหตุการณ์ต่าง ๆ ความรู้ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ วิทยุสามารถเสนอความรู้ที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา สามารถทันเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นต่อห้องเรียนได้ จึงทำให้มีความสนใจสูง

สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ (สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ 2506 : 241) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของวิทยุกระจายเสียงว่า วิทยุนอกจากจะเป็นสื่อสารณะอันมีอิทธิพลยิ่งแล้ว ยังเป็นเครื่องมือในการสอนในห้องเรียนที่สำคัญอันหนึ่ง ความเชื่อถือและรสนิยมของประชาชนนั้นได้จากวิทยุเป็นส่วนใหญ่

ทุกวันนี้ หนังสือพิมพ์ก็ตี วิทยุก็ตี โทรทัศน์ก็ตี มีอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชน ความประพฤติบางอย่างของประชาชนถูกกำหนดชักรง โดยไม่รู้ตัวจากสิ่งที่อ่านและฟังจากวิทยุหรือสติลใจไปดูภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง ก็เพราะหนังสือพิมพ์วิจารณ์ว่าเป็นภาพยนตร์ที่ดี ชอบดื่มข้าววัลลุม

ยี่ห้อหนึ่ง ก็เพราะเสียงโฆษณาทงวิทยุที่กรอกหูอยู่ทุกวัน จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนเหล่านี้เป็น
แม่พิมพ์หล่อหลอมกรอบวัฒนธรรมของมวลชน (เกษม ศิริสัมพันธ์ 2507 : 65 - 66)

ประสิทธิ์ ชุมพรเกรียงไกร (ประสิทธิ์ ชุมพรเกรียงไกร 2505 : 70) ได้
ศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนคร พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาทั้ง
ชาย-หญิง ใช้เวลาว่างเพื่อการดูโทรทัศน์ ดูภาพยนตร์ และฟังวิทยุ เป็นอันดับแรก

สุดา ต่างงโยติ (สุดา ต่างงโยติ 2509 : 154) ได้ศึกษาอิทธิพลของ
สื่อมวลชน ที่มีผลต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 7 พบว่า
นักเรียนชายและหญิงได้รับอิทธิพลจากวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์ ในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนมากพอสมควร

เฟล็คเกนสไตน์ (ชม ภูมิภาค 2521 : 27 อ้างอิงมาจาก Fleckenstein)
ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับการยอมรับแนวความคิดใหม่ทางการเกษตร ในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ของไทย เมื่อปี พ.ศ. 2514 ได้พบว่าชาวบ้านทราบข่าวได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่โดยผ่าน
สื่อกลางโดยการพบปะติดต่อระหว่างบุคคลมากที่สุด และรองลงมาก็คือ ทางวิทยุ วิทยุทำให้
ชาวบ้านได้รับสิ่งใหม่ในระยะแรก

จากการศึกษาการยอมรับเทคนิคใหม่ทางการเกษตรของชาวเขาเผ่าแม้ว ที่หมู่บ้าน
เข็กน้อย อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ของ ไพโรจน์ ราชพรหมินทร์ (ไพโรจน์ ราชพรหมินทร์
2519 : 56 - 76) ส่วนหนึ่งได้พบว่า วิทยุเป็นแหล่งความคิดในการยอมรับเทคนิคใหม่ทางการ
เกษตรด้วย

ประเภทของรายการวิทยุทางการศึกษา

ชม ภูมิภาค (ชม ภูมิภาค 2520 : 18 - 19) ได้แบ่งรายการทางการศึกษา
ของวิทยุกระจายเสียงไว้สี่ประเภท ได้แก่

1. รายการเพื่อการสอนในห้องเรียนโดยตรง (Direct Classroom Teaching)
2. รายการเสริมการสอนในห้องเรียน (Supplementary Classroom Teaching)

3. รายการศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นแบบแผน เป็นการล่อนเพื่อเลื่อนระดับความรู้ในชั้นต่าง ๆ รวมทั้งมหาวิทยาลัยเปิด หรือมหาวิทยาลัยทางอากาศ

4. รายการศึกษาผู้ใหญ่ที่ไม่เป็นแบบแผน เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทั่ว ๆ ไป

วิชาที่นิยมสัดเป็นบทเรียนทางวิทยุกระจายเสียง

วิทยุโรงเรียนของประเทศอังกฤษ ไม่สอนวิชาใดวิชาหนึ่งติดต่อกันเป็นประจำ และวิชาที่ไม่เหมาะสมกับการล่อนทางวิทยุบางวิชา เช่น เลขคณิต ย่างไม้ กิ่งตวัน บางวิชาที่เลือกสอนเป็นบางแขนง เช่น ภาษาอังกฤษ ก็เลือกสอนเฉพาะวรรณคดี โดยไม่สอนหลักภาษา และมุ่งสอนเด็กระดับอายุ 13 - 14 ปี มากกว่าระดับอื่น

วิทยุโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา มุ่งสอนวิชาดนตรี หน้าที่พลเมือง เหตุการณ์ปัจจุบัน ศิลปะ การแนะนำอาชีพ เศรษฐวิทยา เป็นวิทยากว้าง ๆ ฟังกันทั่ว ๆ ไป ส่วนวิชาเฉพาะ มักเลือกสอนวรรณคดี ภาษาต่างประเทศ นาฏศิลป์ ธรรมชาติศึกษา วิทยาศาสตร์ภาคทดลอง และสังคมศึกษา สำหรับวัยของเด็กนั้น ประเทศสหรัฐ ทำเพื่อเด็กทุกวัย ตั้งแต่อนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย แต่นักเรียนที่ได้ผลที่สุดก็คือ ระดับประถมศึกษา

วิทยุโรงเรียนในประเทศออสเตรเลีย สอนวิชาที่สัดเป็นประจำ คือ วิชาสุขศึกษา อบรมสังคมศึกษา วรรณคดี ดนตรี การแนะนำอาชีพ ข่าวปัจจุบัน ภาษาฝรั่งเศส ธรรมชาติศึกษา สำหรับวัยของเด็กก็มุ่งที่เด็กวัย 8 - 13 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 15 - 19)

วิทยุโรงเรียนในประเทศไทย (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 17 - 18) ได้สัดบทเรียนทางวิทยุในวิชาสังคมศึกษา ระดับ ป.1 - 5 วิชาภาษาไทย ระดับชั้น ป.1, 2, 5 วิชาอบรมและดนตรี ระดับชั้น ป.1 - 6 วิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้น ป.5 - 7 มศ.1 - 5

รูปแบบของรายการวิทยุ

ในการจัดทำบทกระจายเสียงนั้น ย่อมต้องคำนึงถึงเนื้อหาและความสนใจของผู้ฟัง ซึ่งได้มีการดัดแปลงปรับปรุงบทกระจายเสียงเป็นแบบต่าง ๆ โดยผู้เกี่ยวข้องในวงการได้สังเกตเห็นว่าแบบอย่างนั้น ๆ มีดีอย่างนั้น และแบบเขานั้นเหมาะกับเรื่องอย่างนั้น เท่าที่รวบรวมได้มีรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 80 - 103)

1. แบบพูดบรรยายล้วน (Straight Talk) เป็นบทกระจายเสียงที่มีแต่คำพูดบรรยายตลอด ใช้คนเดียวคนเดียวเฉพาะผู้พูด ได้เนื้อหาหนัก ใช้เวลาน้อย
2. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการเชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือมีความชำนาญในทางหนึ่งทางใดมาสัมภาษณ์ออกอากาศ อาจเป็นคนเดียวหรือสองคนก็ได้ ไม่มีทรายละเอียดให้
3. แบบอภิปรายเป็นคณะหรือโต๊ะกลม (Panel or Round Table) เป็นแบบที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกัน ทำให้ผู้ฟังเกิดความคิดเห็นในหลายแง่มุม ผู้เข้าอภิปรายต้องมีความรู้หรือความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ เป็นการแลกเปลี่ยนทัศนะ
4. แบบบันทึกเหตุการณ์จริง (Actuality or On-the-spot) เป็นการถ่ายทอดหรือบันทึกเสียงจากสถานที่แหล่งเกิดของเหตุการณ์
5. แบบแข่งขันตอบปัญหา (Quiz Bee) เป็นการตั้งคำถามให้ผู้เข้าร่วมรายการเป็นผู้ตอบ เป็นปัญหาที่เหมาะสมหรือเกี่ยวข้องกับผู้ฟังด้วย
6. แบบแถลงปัญหาหรือโต้วาที (Forum or Debate) เป็นแบบที่ต้องมีประธานหรือผู้ดำเนินรายการให้ผู้เข้าร่วมรายการใช้เหตุผลโต้แย้งเพื่อให้เกิดความคิด และพิจารณาเหตุผล และขยายข้อเท็จจริงหลายแง่มุม
7. แบบการละคร (Dramatization) เป็นแบบการแสดงด้วยเสียงคน เสียงดนตรี เสียงประกอบ ให้เกิดภาพพจน์ในความคิดของผู้ฟังถึงเรื่องราวที่ดำเนินไป
8. แบบสาธิต (Demonstration) เป็นแบบเรียนทางวิทยุที่ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมตามบทกระจายเสียงขณะที่กำลังรับฟัง บางครั้งผู้ฟังต้องใช้อุปกรณ์ประกอบด้วยในขณะที่รับฟังรายการบางครั้งหยุดเป็นช่วง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังได้กระทำ

9. แบบดนตรี (Music) มีหลายลักษณะ

9.1 ใช้ดนตรีประกอบบทเรียนเพียงเพื่อสร้างอารมณ์ให้เพลินเพลินชวนสนใจใน
ตัวบทเรียนเท่านั้น ไม่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง

9.2 ใช้ดนตรีประกอบบทเรียนเพื่อส่งเสริมให้เกิดอารมณ์ในท้องเรื่อง โดยเฉพาะ
เรื่องที่ทำเป็นแบบละคร

9.3 เป็นตัวบทเรียนให้เด็กได้ฝึกกรรมทางดนตรี

9.4 เป็นตัวบทเรียนที่มุ่งให้เด็กแสดงลีลาท่าทางไปตามจังหวะ

9.5 เป็นตัวบทเรียนที่มุ่งให้เด็กร้องตาม

10. แบบห้องเรียนจำลอง (Classroom Pick-up) เป็นลักษณะการถ่ายทอดเสียง
จากห้องเรียนที่มีครูกำลังสอนนักเรียนตามปกติ

นอกจากการแบ่งรูปแบบของรายการดังกล่าวแล้ว อุทิวร เนื่องจำนงค์ (อุทิวร
เนื่องจำนงค์ 2508 : 30 - 218) ยังแบ่งรูปแบบของรายการวิทยุที่ต่างออกไปเพิ่มจากที่
กล่าวแล้ว คือ

1. รายการสนทนา (Dialogue) เป็นการสนทนาโต้ตอบระหว่างคนสองคน
(บางกรณีก็อาจมากกว่าสองคน) แสดงความคิดเห็นไปทางเดียวกัน มีทรายละเอียดที่เขียนขึ้น
อย่างชำนาญ

2. รายการแบบแม็กกาซีน (Magazine Programme) เป็นการรวบรวมคำ
สัมภาษณ์ของหลายแบบหลายเรื่องจากบุคคลหลาย ๆ คน มาต่อไว้ในรายการเดียวกัน

3. รายการสารคดี (Feature) เป็นการเล่าเรื่อง ให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน
เร้าอารมณ์ และโน้มน้าวจิตใจ

4. รายการเพลง เป็นการเสนอเพลงเสียง 95 เปอร์เซนต์ และเวลาที่เหลือก็
สนับด้วย ข่าว ความรู้ หรือบทความ

รูปแบบของรายการวิทยุทางการศึกษาที่นิยมจัด

จากบทเรียนทางวิทยุที่องค์การ ABC ของออสเตรเลียเคยจัดอยู่นั้น จากการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่วิทยุโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 23) เจ้าหน้าที่วิทยุเหล่านั้นให้ความเห็นว่า แบบพูดบรรยายล้วน (Straight Talk) นั้น จะได้ผลมากหากผู้บรรยายมีความชำนาญทางการพูดวิทยุประกอบ ลักษณะของบทเรียนมีคุณค่าน่าสนใจ และบทเรียนชนิดนี้ให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้ผลดีที่สุดสำหรับเด็กเล็ก ๆ โดยเฉพาะวิชาขับร้อง และขับร้องประกอบเต้นรำท่าทำ ส่วนองค์การ AIR ของอินเดีย ส่วนมากใช้บทกระจายเสียงแบบพูดบรรยาย (Straight Talk) โดยเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่าผลิตได้ง่าย และรวดเร็ว แบบพลิกแพลงอื่น ๆ ก็มีใช้บ้าง เช่น วิชาวรรณคดี ใช้แบบอ่านและบรรยายประกอบ แบบเล่านิทาน และบทละคร วิชาประวัติศาสตร์ ใช้แบบการละครและเล่าเรื่อง วิชาภูมิศาสตร์ ใช้แบบบรรยายเป็นเรื่องทีละฉาก และแบบสนทนา วิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป นิยมใช้แบบการละครและการเล่าเรื่อง คู่วิทยา และอนามัย ใช้แบบการละครและการเล่าเรื่อง คู่วิทยาและอนามัย ใช้แบบพูดบรรยาย สังคมศึกษา ใช้แบบสนทนาและอภิปราย ขาวภายในและภายนอกประเทศ ปกติใช้แบบพูดบรรยายล้วน (กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 26)

วิทยุโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับการใช้รูปแบบของรายการให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้น อยู่ในดุลพินิจของผู้จัดทำรายการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 19) แบบที่นิยมใช้กันมากในสหรัฐอเมริกา คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนา แบบบทละคร แบบบรรยาย และแบบการโต้ตอบ (Forum-type) และจากการสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในสหรัฐ สรุปความเห็นพ้องกันว่าแบบการละครนั้นเหมาะสมกับเด็กชั้นสูง สำหรับเด็กเล็กควรใช้แบบบรรยายโดยตรง (Straight Talk) หรือแบบสนทนา (Dialogue) ก็ได้ผลดีเหมือนกัน

โครงการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุกระจายเสียงของการศึกษาผู้ใหญ่ รายการเรื่องน่ารู้ ออกอากาศที่สถานีวิทยุกระจายเสียง ырล.8 (วิทยุการเกษตร) วัตถุประสงค์เพื่อเสนอความรู้สาระประโยชน์ ตลอดจนข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันแก่ทั้งศึกษาผู้ใหญ่และผู้ฟังทั่วไป ใช้ลักษณะของรายการที่ออกอากาศ คือ บรรยายความรู้ประกอบดนตรี บทสนทนา แบบสัมภาษณ์

อภิปราย ละคร ในเนื้อหากฎหมาย การทำกิน การเกษตร เศรษฐกิจ และการอนามัย
(กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 49)

แบบของรายการกับเนื้อเรื่องตามที่นิยมใช้ควบคู่กันมีดังต่อไปนี้ ธรรมชาติศึกษา นิยม
ใช้การพูดบรรยายล้วน (Straight Talk) วรรณคดี นิยมใช้ ละคร (Dramatization)
วิทยาศาสตร์ (ฟิล์ม) นิยมใช้ แบบสนทนา (Dialogue) หรือให้นักเรียนมีส่วนร่วม
(Participation or Dialogue) เหตุการณ์ปัจจุบัน นิยมใช้ ละครหรือบรรยายให้
เห็นภาพ (Dramatization or Illustrated Talk) การเลือกหนังสืออ่าน นิยมใช้
การสนทนา (Dialogue) (กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 20)

วิลเลียมส์ (Williams. 1950 : 32/3) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุ
ทางการศึกษาของประเทศบราซิล รายงานไว้ว่า กระทรวงศึกษาธิการของประเทศบราซิล
ได้ใช้วิธีการ การจัดรายการของสถานีวิทยุเพื่อการก้าวไปให้ แต่เบนจุดมุ่งหมายไปทางด้าน
จริยศึกษา โดยจัดเป็นบทละครวิทยุสำหรับเด็ก เพื่อสอนเกี่ยวกับโลก (Earth) ชีวิตในชนบท
ความลับของดนตรี และมีอีกรายการหนึ่งที่ใช้ชื่อรายการว่า "This Wonderful World"
จัดเป็นลักษณะละครวิทยุอีกเช่นเดียวกัน เล่นเกี่ยวกับชีวิตของบุคคลที่เสียสละให้ความร่วมมือ
เพื่อลบล้างภัยของมนุษยชาติ ชีวประวัติ และข้อความจริงอื่น ๆ การค้นพบทางวิทยาศาสตร์
เรื่องราวของมนุษย์ ทุกอย่างจัดเป็นแบบละครทั้งหมด แต่สำหรับการใช้วิทยุเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่
นั้น กระบวนวิชาที่จัดสำหรับประถมศึกษาจากการสำรวจความต้องการของผู้ฟัง ต้องการให้จัด
แบบห้องเรียนจำลอง (Simulated Class) โดยประกอบด้วย ครูและนักเรียนสักสองสามคน
โดยให้นักเรียนตอบคำถาม เมื่อตอบผิดครูจะเป็นผู้แก้ไข ปรากฏผลว่าได้ผลดีกว่าการใช้แบบพูด
บรรยายโดยตรง (Straight Talk) และดีกว่าแบบห้องเรียนใหญ่ (Conventional
Classroom) นอกจากนี้ก็มีรายการพิเศษเป็นครั้งคราว เช่น รายการแข่งขันการตอบปัญหา
หรือรายการผจญภัยของสามเกลอ (Voyage of Three People) เป็นการสอนเกี่ยวกับ
ประเทศต่าง ๆ ในโลก

ในประเทศซามัวตะวันตก (Western Samoa) รายการวิทยุเพื่อการศึกษา สำหรับเด็ก มักจะเป็นรายการเพลงสลับด้วยการสนทนา (Dialogue) สั้น ๆ ส่วนรายการสำหรับแม่บ้านมักจะเป็นรายการร้องเพลงสลับกับการพูด (Singing and Partly of Talks) เนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลลูก และงานแม่บ้าน

ระยะเวลาการส่งรายการวิทยุเพื่อการศึกษา

เกี่ยวกับระยะเวลาการส่งรายการวิทยุ นั้น มีผู้นิยมจัดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 20 - 30)

องค์การ ABC ของออสเตรเลีย นิยมส่งรายการวิทยุเพื่อการศึกษา โดยใช้ช่วงเวลาไม่เกิน 15 นาที จะดึงดูดความสนใจของเด็กที่มีอายุระหว่าง 10 - 14 ปีได้ดี แต่ถ้าเป็นรายการที่ทำให้เด็กมีกิจกรรมร่วมด้วย ก็ใช้เวลาเพิ่มขึ้นเป็น 20 - 30 นาที

องค์การ AIR ของประเทศอินเดีย ส่งรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ใช้ช่วงเวลารั้งละ 10 - 12 นาที แต่ถ้าเป็นแบบการละครอาจถึง 30 - 40 นาที

วิทยุศึกษาของประเทศไทย ส่งรายการโดยปกติ จะใช้เวลา 10 - 15 นาที ยกเว้นรายการดนตรีอาจถึง 30 นาที

ล่องพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ (ล่องพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ 2506 : 247) กล่าวไว้ว่า รายการวิทยุเพื่อการศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษา ไม่ควรใช้เวลาเกิน 15 นาที

การส่งรายการวิทยุในรูปแบบของรายการต่าง ๆ

ในการจัดทำบทกระจายเสียงย่อมจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาของเรื่องและความสนใจของผู้ฟัง ซึ่งได้มีการดัดแปลงปรับปรุงบทกระจายเสียงเป็นแบบต่าง ๆ โดยผู้เกี่ยวข้องในวงการนี้ ได้สังเกตพิจารณาว่าแบบนี้มีดีอย่างไร เหมาะกับเรื่องอย่างนั้น

การส่งรายการวิทยุแบบพูดบรรยายล้วน (Straight Talk) การส่งรายการวิทยุ

ในรูปแบบพูดบรรยายล้วนนี้มีหลักการชัด (กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 81 - 100) ดังนี้
เป็นบทกระจายเสียงที่มีแต่คำพูดบรรยายตลอด ใช้คนเพียงคนเดียวสำหรับผู้พูด ผู้พูดต้องซ้อมอ่าน
บทให้คล่องเสียก่อน ให้จบพอดีกับเวลา หากผู้พูดที่มีบุคลิกภาพทางเสียงที่ดี จะทำให้ยึดเหนี่ยวให้
ผู้ฟังตั้งใจติดตามเรื่อง โดยตลอด ผู้พูดต้องมีศิลปะในการพูด มีน้ำเสียงเป็นไปตามธรรมชาติ
อย่าง เราพูดจาสนทนากัน

ในการเขียนบทกระจายเสียงนั้น ผู้เขียนต้องนึกอยู่เสมอว่า เขียนให้คนพูด ไม่ใช่เขียน
สำหรับอ่าน คำพูดประโยคแรกจะต้องมีความน่าสนใจ ถ้าคำพูดประโยคแรก ๆ สดซดไม่ชวนให้
อยากรู้อยากฟัง เรื่องที่พูดต่อไปก็ล้มเหลวหมด ประโยคแต่ละประโยคควรเป็นประโยคสั้น ๆ
ประกอบด้วยคำสามัญที่มักเขียนหรือผู้ฟังสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ๆ การพูดครั้งหนึ่ง ๆ
ไม่ควรให้มีเนื้อหามากนัก แต่ละตอนต้องมีเนื้อความกระชับไม่สับสน และผู้พูดต้องเข้าใจว่า
การพูดทางวิทยุไม่ใช่การแสดงปาฐกถา ควรพูดให้มีน้ำเสียงเป็นกันเองมากที่สุด

การสัทรายการวิทยุแบบสนทนา (Dialogue) การสัทรายการแบบสนทนาเป็นหลัก
การชัด (ขม ภูมิภาค 2520 : 137 - 138) อยู่ว่า เป็นรายการที่เป็นการคุยกันระหว่าง
คนสองคน ในเรื่องทั้งที่ทั้งสองคนมีความคิดเห็นตรงกัน มีความรู้เท่ากัน หรือระหว่างเจ้าหน้าที่
ผู้สัทรายการกับผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น

การชัดต้องให้ผู้ฟังรู้ว่า ผู้สนทนาเป็นใคร มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับเรื่องสนทนาอย่างไร
ขอบข่ายของการสนทนา ตลอดจนความสำคัญของการสนทนา ดังนั้น ผู้ประกาศในกรณีที่อยู่สนทนา
เป็นผู้รู้เรื่องนั้นคุยกัน จะต้องทำความเข้าใจกับคู่สนทนาทั้งสองในเรื่องขอบข่าย ผู้ประกาศจะต้อง
แนะนำเรื่องสนทนา ตลอดจนขอบข่ายแก่ผู้ฟัง และผู้สนทนา แล้วจึงดำเนินรายการ

ผู้ประกาศหรือผู้ผลิตจะต้องสรุป เมื่อคู่สนทนาพูดจบ เอยถึงผู้สนทนาอีกครั้งเป็นการ
แนะนำอีก และกล่าวขอบคุณ

ในกรณีที่ผู้ผลิตเป็นผู้สนทนากับผู้รู้ ผู้ผลิตจะต้องเป็นคู่สนทนาด้วย จึงควรเตรียมขอบข่าย
การสนทนาร่วมกับผู้มาร่วมสนทนาล่วงหน้า แล้วจึงดำเนินรายการ คือ แนะนำเรื่องสนทนา ผู้ร่วมสนทนา
ผู้ผลิตที่ร่วมสนทนาจะต้องทำตัวเป็นตัวแทนของผู้ฟังก่อนปิดรายการ คือ ต้องสรุปเรื่องแนะนำผู้ร่วม
สนทนา และกล่าวขอบคุณ

ระวังอย่าให้การสนทนาเป็นปาฐกถา หรือการอภิปรายไป ต้องเป็นการพูดคุยกันธรรมดา ในเรื่องที่เป็นสาระ

เพื่อเป็นการรักษาความสนใจของผู้ฟัง ควรจะเพิ่มเกร็ดขำขัน และประสัปกรณ์ส่วนตัว เข้าไปด้วย พยายามหลีกเลี่ยงรายละเอียดที่ไม่สำคัญและผู้ฟังไม่รู้สััก พูดตรงไปตรงมา อย่า อ้อมค้อม ให้แจ่มแจ้ง เข้าใจได้ทันที ถ้ามีตัวเลข ใช้ตัวเลขถ้วน ๆ โดยประมาณ

การสังเคราะห์วิทยุแบบการละคร (Dramatization) รายการวิทยุแบบการละครนั้น เป็นเรื่องราวที่แสดงด้วยคำพูด เสียงดนตรี และเสียงประกอบเพื่อให้ผู้ฟัง เห็นภาพพจน์ของ เหตุการณ์ และท่าทาง มีหลักการดังต่อไปนี้ (ชม ภูมิภาค 2520 : 213 - 250)

การสร้างเรื่อง ต้องพยายามสร้างเรื่องให้เหมาะกับบรรณชาติ ความสนใจ ความ ต้องการของกลุ่มผู้ฟัง เช่น กลุ่มผู้ฟังที่เป็นเกษตรกร แม่บ้าน เด็ก เมื่อตัดสินใจแล้วว่า จะสังเคราะห์ เพื่อกลุ่มผู้ฟังประเภทใดแล้ว จึงตัดสินใจว่าจะสร้างเรื่องแบบใด ต่อจากนั้นก็เลือก ตัวละครของเรื่อง กำหนดบทบาทให้ กำหนดสถานที่ในเรื่องควรเป็นสถานที่ที่ผู้สังเคราะห์คิด กำหนด โครงเรื่อง มาเลือกสรรประกอบกันเข้าให้เหมาะสม โดยสอดคล้องอารมณ์ต่าง ๆ ลงไป เพื่อให้ เรื่องไม่สัิดซัิด ถ้ามีอารมณ์ขันสอดแทรกลงไปจะดีมาก

การวางโครงเรื่อง วางไตลั่ลัมลักษณะด้วยกัน คือ

1. เรียกความสนใจตอนเริ่มเรื่อง โดยใช้จากเหตุการณ์สำคัญขึ้นก่อน
2. ค่อย ๆ สร้างความสงสัยให้ผู้ฟังติดตามจนถึงจุดสำคัญ
3. วางฉากเหตุการณ์สำคัญไว้ตอนจบ

การกำหนดตัวละครวิทยุ จะต้องเลือกลักษณะประจำตัวละครแต่ละตัว ได้แก่ รูปพรรณ สั่ณฐาน บุคลิกภาพ การพูด หั้กันคติ ชื่อ อายุ ตัวละครไม่ควรมีมากเกินไป ในแต่ละฉากควรมี ตัวละครประมาณสองสามคนจะดีมาก ตัวละครแต่ละตัวจะต้องมีเสียง แตกต่างกันอย่างชัดเจน ตัวละครทั้งหมดไม่ควรเกินหกคน

สถานที่หรือฉากของเรื่อง สถานที่หรือฉากของเรื่องที่ดีที่สุด คือ สถานที่ที่ผู้เขียนคุ้นเคย รู้สัักสถานที่นั้นดี นอกเสียจากว่าผู้เขียนบทสามารถสร้างจินตนาการสถานที่ได้ดี ถ้าจินตนาการ ไม่ได้ ก็ควรใช้สถานที่ที่คุ้นเคย จะได้ไม่ผิดความจริง

การเขียนบทสนทนาของตัวละคร ต้องใช้ภาษาง่าย ๆ ธรรมดา ๆ หลีกเลี่ยงการใช้คำหรู ๆ ผู้ฟังย่อมสนใจว่าจะเกิดอะไรต่อไปกับตัวละครที่ตนชอบ และปรารถนาจะให้วีระบุรุษ วีระสตรี (พระเอก นางเอก) ได้รับชัยชนะ และผู้ร้ายได้รับการลงโทษ อย่าแทรกความคิดมากเกินไป เพราะผู้ฟังสนใจตัวละครมากกว่าความคิดของตัวละคร ถ้าจะแทรกต้องแทรกไว้ในตัวละคร

การวิจัยเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง

หลังสงครามโลก การใช้วิทยุเพื่อความบันเทิง และการโฆษณาสินค้าก็เริ่มแพร่หลายอย่างรวดเร็ว ทั้งในยุโรปและอเมริกา เกิดบริษัทที่ผลิตเครื่องรับวิทยุและสถานีส่งขึ้นมากมาย ความนิยมแพร่หลายออกไปทั่วโลก จนกระทั่งนักการศึกษาเห็นว่า วิทยุนั้นอาจนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาของประชาชน และการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ ในระยะประมาณ 30 ปีที่ผ่านมา จึงได้มีการจัดตั้งวิทยุเพื่อการศึกษาขึ้นในประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ

สำหรับในประเทศไทยนั้น เริ่มมีสถานีวิทยุกระจายเสียงครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2447 จากนั้นก็เป็นที่นิยมของประชาชนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จน พ.ศ. 2492 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เริ่มงานเผยแพร่การศึกษา ไปสู่ประชาชนทางวิทยุกระจายเสียง และก็ได้เริ่มพัฒนาเรื่อย ๆ มาจนถึงปัจจุบัน

เนื่องจากวิทยุการศึกษา มีวิวัฒนาการมาเป็นเวลาสิบสิบปีอย่างนี้ ในวงการศึกษาดังมีการวิจัยเกี่ยวกับวิทยุเพื่อการศึกษาอยู่หลายแห่ง โดยเฉพาะในต่างประเทศ ในประเทศไทยนั้น ยังมีการวิจัยเกี่ยวกับวิทยุไม่มากนัก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะขาดงบประมาณ หรือหน่วยงานที่จะทำการวิจัยเรื่องนี้ยังมีน้อยก็ได้

การวิจัยเปรียบเทียบการสอนด้วยวิทยุกับการสอนตามปกติ การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของการสอนโดยใช้วิทยุและการสอนโดยปกติวิธีนั้น มักเป็นการวิจัยในยุคแรก ๆ ของการนำวิทยุมาใช้ในการศึกษา ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ เท่าที่รวบรวมได้ และเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ มีดังนี้

บาร์ และคนอื่น ๆ (Bar and others. 1942 : 37 - 40) แห่งมหาวิทยาลัย
วิสคอนซิน ได้ทดลองสอนโดยใช้วิทยุ และนำผลไปเปรียบเทียบกับผลการสอนโดยปกติ ซึ่งผล
ปรากฏว่า ไม่อาจสรุปได้แน่นอนลงไปได้อย่างใดสักอย่าง

ก่อนนั้น คูก และ เนมเซ็ก (Cook and Nemzek. 1939 : 105 - 109) ก็เคย
ได้ทำการวิจัยทดลอง เปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้วิทยุกับการสอนปกติ ผลก็ไม่อาจสรุปได้
เช่นกันว่าการสอนโดยใช้วิทยุหรือการสอนตามปกติอย่างใดให้ผลดีกว่ากัน

แต่ก็มีผลการวิจัยที่ใช้ให้เห็นว่าการสอนโดยใช้วิทยุดีกว่า อย่างเช่น ไวลส์ (Wiles.
1940 : 41 - 46) ได้วิจัยเปรียบเทียบการสอนทางวิทยุกับการสอนแบบเดิม ผลปรากฏว่า
การสอนทางวิทยุให้ผลการสอนดีกว่าการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญ ไมลส์ (Miles.
1940 : 714 - 720) ก็ได้ทำการวิจัยทำนองเดียวกันนี้ และสรุปผลออกมาเหมือนกันว่า
การสอนทางวิทยุให้ผลดีกว่าการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญ

คอนสแตนติน (Constantine. 1964 : 121 - 132) ได้กล่าวถึงผลการวิจัย
ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ ระหว่างกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนจากวิทยุศึกษา กับ
กลุ่มควบคุม ซึ่งเรียนตามแบบเดิม การวิจัยนี้ใช้ให้เห็นว่าผลดีที่นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับทั้ง
ในด้าน การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และทักษะในการทำงาน ซึ่งแต่ละอย่างให้ผลมากกว่ากลุ่ม
ควบคุมถึงสองเท่า

มอล์มควิสต์ (คณะนิติศาสตร์ 2521 : 20 อ้างอิงมาจาก Malmquist)
แห่งประเทศสวีเดน ทำการวิจัยนักเรียนระดับห้าถึงเจ็ด ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 619
คน (เป็นนักเรียนชาย 307 คน นักเรียนหญิง 312 คน) โดยให้กลุ่มทดลองเรียนจากวิทยุ
และเรียนจากโทรทัศน์ กลุ่มควบคุมเรียนตามปกติโดยตรง แล้ววัดผลสัมฤทธิ์มาเปรียบเทียบกัน
ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนกับวิทยุโดยตรงมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนจากวิทยุ
และเรียนจากโทรทัศน์ แต่ผลนี้ก็ไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทุกระดับ

การวิจัยการนำรายการวิทยุกระจายเสียงไปใช้ในการเรียนการสอน ในด้าน การนำ
รายการวิทยุไปใช้ในการให้การศึกษา นี้ ได้มีผู้วิจัยทั้งในการนำไปใช้ในห้องเรียนและนอก
โรงเรียน ดังนี้

บรูเวอ์ (Brouwer. 1954 : 97 - 100) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของรายการวิทยุเพื่อการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 50 โรงเรียน ในประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นจำนวนเด็กนักเรียนประมาณหนึ่งพันคน อายุระหว่าง 12 - 14 ปี โดยแบ่งบทเรียนเป็นสามชุด คือ ใช้เวลาแต่ละรายการประมาณ 20 นาทีในเวลาเรียน โดยสังเกตความสนใจของนักเรียน การซักถามครู การมีส่วนร่วมในการอภิปรายหลังบทเรียน แล้วแจกแบบสอบถาม รายการที่สามนั้น เมื่อสอนจบบทเรียนครั้งหนึ่ง ๆ แล้วมีการทดสอบด้วยข้อเขียนทุกครั้ง ผลปรากฏว่า ครู 90 เปอร์เซ็นต์เห็นว่า การเตรียมสิ่งต่าง ๆ ก่อนการสอนเป็นสิ่งจำเป็น ครู 95 เปอร์เซ็นต์คิดว่า การมีกิจกรรมติดตามหลังบทเรียนประวัติน่าสนใจ และวิชาหน้าที่พลเมืองนั้น เป็นประโยชน์มาก ครู 48 เปอร์เซ็นต์คิดว่า การมีกิจกรรมติดตามหลังบทเรียนวิชาดนตรีนั้น จะเป็นประโยชน์ (ติดตามในชั้น) เกี่ยวกับคำสั่งและเอกสารสำหรับครูนั้น มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป ครูหลายคนคิดว่าไม่จำเป็น ครูส่วนมากตัดสินใจว่าบทเรียนวิทยุวิชาหน้าที่พลเมืองมีค่ามากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า การมีกิจกรรมติดตามหลังบทเรียน ได้ใช้เวลาสั้น ๆ และใช้เวลายาว ๆ นั้น มิได้ให้ผลแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญ

เนื่องจากอายุของนักเรียนมีผลต่อการรับฟัง วิทยุและการเรียนรู้อยู่ด้วย ฟิชเชอร์ และคนอื่น ๆ (Fisher and others. 1951 : 158) ได้ทำการสำรวจผลของวิทยุโรงเรียนในเมืองเฮลเซิน โดยใช้เวลาถึงสิบเอ็ดปี (1946 - 1957) สำรวจจากโรงเรียน 2,950 โรงเรียน ในเฮลเซิน โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ สรุปผลออกมาว่า การศึกษากลุ่มอายุนักเรียนที่รับฟังรายการวิทยุ สดได้สามกลุ่ม คือ 6 - 10 ปี, 10 - 14 ปี, 15 - 20 ปี

เฮนริชส์ (Heinrichs. 1956 : 105) ได้ศึกษาความสำคัญของวิทยุโรงเรียน โดยศึกษาจากนักเรียน 54 ห้องเรียน และครู โดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ พบว่าบทเรียนทางวิทยุจะประสพผลสำเร็จสูง ถ้านักเรียนได้รับการกระตุ้นให้ทำกิจกรรมติดตามหลังบทเรียนบทเรียนทางวิทยุไม่เพียงแต่เป็นการนำสิ่งต่าง ๆ เข้ามาสู่ห้องเรียนเท่านั้น แต่เป็นการนำกิจกรรมมาสู่ห้องเรียนด้วย การล่อนให้นักเรียนได้รู้สึกหังอย่างถูกต้อง จะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนประสพผลสำเร็จมาก

และ เฮนริชส์ (Heinrichs, 1958 : 66 - 102) ยังได้ศึกษาต่อไปอีกเกี่ยวกับวิธีการใช้บทเรียนทางวิทยุกระจายเสียง โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถม จำนวน 300 คน แยกเป็นนักเรียนอายุ 9 ปี, 12 ปี, 13 - 15 ปี เป็นสามกลุ่ม ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ถ้านักเรียนได้รับการฝึกให้รู้จักฟังบทเรียนทางวิทยุแล้ว สื่อนี้จะมีความสำคัญในการสอนในห้องเรียนและการให้การศึกษา และคุณค่าจะมากยิ่งขึ้น ถ้าเนื้อหาวิชาที่สอนทางวิทยุนั้น เกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาในโรงเรียน รายการหลักอาจเป็นรายการแนะนำวิชา หรือเป็นรายการศึกษาเข้าส่วนลึกของวิชานั้นก็ได้ นอกจากนี้ จากการสำรวจครั้งนี้ เขายังพบอีกว่า บทเรียนทางวิทยุกระจายเสียง ยังเหมาะสมมากกับวิชา ภาษาสมัยใหม่ สังคมศึกษา สำหรับโรงเรียนประถม และวิชาดนตรี

การศึกษารวิจัยเกี่ยวกับรายการวิทยุโรงเรียนในแง่ของจิตวิทยา ก็มีผู้ศึกษาอยู่บ้าง อย่างเช่น ฮอน (Hohn, 1955 : 8) การวิจัยนี้ได้ศึกษาว่า นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ ได้มากน้อยแค่ไหน และตอนที่ลองก็มุ่งศึกษาว่า นักเรียนที่มีอายุต่าง ๆ กัน จะจดจำความหมายและรายละเอียดของรายการวิทยุได้มากน้อยเพียงใด เขาทดลองกับนักเรียน 230 คน อายุ 7-14 ปี โดยแยกกลุ่มตามอายุ ให้ครูและนิสิตมหาวิทยาสัยเป็นผู้บันทึกผล ด้วยแบบสอบถาม เครื่องบันทึกเสียง ผลจากการศึกษาครั้งนี้ ฮอน ได้พบว่า เด็กอายุ 6 - 9 ปี ชั่วรายการที่แต่ละฉากมีการเคลื่อนไหว เนื้อหาให้เกี่ยวกับการผลงายและต่อสู้ จะจดจำได้ดีที่สุดและจะได้ผลดีที่สุด ถ้าเด็กเหล่านั้นจะสามารถคิดว่าตนเอง คือ พระเอกในเรื่อง ยิ่งมากเท่าไร เด็กก็ยิ่งจดจำข้อความจริง (Facts) ได้มากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ เด็กอายุ 10 - 12 ปี การคิดว่าตนเองเป็นพระเอกของเรื่องก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ในวัยนี้ จะทำให้เด็กจายละเอียด (Details) ได้กว่า 75 เปอร์เซ็นต์ เด็กอายุ 13 - 14 ปี การคิดว่าตนเอง คือ พระเอกในเรื่อง ช่วยให้เขาจายรายละเอียดได้มากกว่า 48 เปอร์เซ็นต์ ในงานวิจัยชิ้นเดียวกันนี้ยังพบอีกว่า จะได้ผลยิ่งขึ้นถ้านักเรียนได้อภิปรายเรื่องนั้นหลังจากบทเรียนทางวิทยุจบลง คือ กลุ่มที่มีการอภิปรายหลังบทเรียน สัมรายละเอียดไปเพียง 10 เปอร์เซ็นต์ หลังจากผ่านไป 10 วัน แต่กลุ่มควบคุมที่ไม่มี การอภิปรายหลังบทเรียน สัมไปเพียง 30 เปอร์เซ็นต์ หลังจากผ่านไป 10 วันเช่นกัน

เกี่ยวกับความจำจากรายการวิทยุนี้ รุเพชท์ (Ruprecht. 1958 : 1 - 48) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจและการระลึกได้ (Recollection) ของรายการวิทยุ เขาศึกษา กับนักเรียน 584 คน อายุ 6 - 14 ปี ใช้เวลาการวิจัยสี่ปี (1951 - 1955) แบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็นห้ากลุ่ม กลุ่มแรก กรอกแบบสอบถามทันทีหลังจากจบรายการ กลุ่มที่สอง กรอกแบบสอบถาม หนึ่งสัปดาห์หลังจากจบรายการ กลุ่มที่สาม กรอกแบบสอบถามหลังจากจบรายการไปแล้วสี่สัปดาห์ กลุ่มที่สี่ กรอกแบบสอบถามหลังจากจบรายการไปแล้ว 12 สัปดาห์ และกลุ่มที่ห้า กรอกแบบสอบถาม หลังจากจบรายการไปแล้ว 52 สัปดาห์ ผลปรากฏออกมาว่า เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ดี ถ้าเหมาะสม กับอายุของเขา โดยเฉลี่ยแล้ว ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ในการทดสอบความจำทันทีหลังจากจบบทเรียน หนึ่งสัปดาห์ หลังจากนั้นเด็กลืมรายละเอียดไป 25 เปอร์เซ็นต์ สี่สัปดาห์หลังจากนั้นลืมไป 39 เปอร์เซ็นต์ 12 สัปดาห์ หลังจากนั้น เด็กลืมไป 54 เปอร์เซ็นต์ 52 สัปดาห์ หลังจากนั้น ลืมไป 70 เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้ามีกิจกรรมติดตามหลังจากจบรายการจบลง การลืมก็ลดลง คือ เด็กลืมไปเพียง ห้าเปอร์เซ็นต์ หลังจากนั้นสัปดาห์ผ่านไป เด็กลืม 14 เปอร์เซ็นต์ หลังจากนั้นสี่สัปดาห์ 29 เปอร์เซ็นต์ หลังจากนั้น 12 สัปดาห์ และ 41 เปอร์เซ็นต์ ถูกลืมไปหลังจาก 52 สัปดาห์ผ่านไป จะเห็นว่าการลืม ลดลงมาก เมื่อมีกิจกรรมเพิ่มเติมหลังการเรียน

เวอร์นอน (Vernon. 1951 : 206 - 210) ได้ศึกษากับกลุ่มทหารบก ให้รับฟัง วิทยุตามปกติ แล้วให้บันทึกระดับความง่ายของการพูดบรรยาย และความน่าสนใจไว้ และ เขียนข้อความหลักที่ทำได้จากรายการ ผลสรุปได้ความว่า เราสามารถสร้างความสนใจของผู้รับฟัง รายการวิทยุด้วยเนื้อหาของการพูดบรรยายสำคัญกว่าสิ่งอื่น เนื้อหาการพูดบรรยายที่ประหลาดผล สำเร็จอย่างดีเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรูปธรรมที่คุ้นเคยกับผู้ฟังอยู่แล้ว นอกจากนี้ลักษณะของรายการ ก็ต้องน่าสนใจด้วย นักกระจายเสียงที่ดี หัวข้อเรื่องดี ทำให้ผู้ฟัง เข้าใจได้ดีกว่าผู้เชี่ยวชาญที่มี เพียงความสามารถมาอ่านให้ฟัง

โอเลอร์อน (Oleron. 1959 : 388 - 392) ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อแสดงว่า รายการวิทยุจะมีอิทธิพลมากขึ้น ถ้าผู้พูดในรายการเป็นคนมีชื่อเสียง และความพิถีพิถันของ ผู้ฟังจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับชื่อเสียงผู้พูดออกอากาศ ผลสรุปได้ว่า ชื่อเสียงของผู้บรรยายนั้น

สำคัญมากสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (High School) สติและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกัน ทำให้นักเรียนมัธยมเกิดความชอบได้อย่างมีนัยสำคัญ หนังสือแบบเรียนที่อ่านโดยผู้ออกอากาศที่มีชื่อเสียงนั้น ให้ผลดีกว่าหนังสือแบบเรียนที่เขียนโดยผู้เขียนที่มีชื่อเสียง

การวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะของรายการวิทยุกับผู้ฟัง ในประเทศไทย (ชม ภูมิภาค 2521 : 24 อ้างอิงมาจาก รุจิเรข สัพทกุลสันติ) ได้พบว่า ประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีวิทยุร้อยละ 90 ใช้เวลาฟังวิทยุเท่า ๆ กันทุกวัน และรายการที่ผู้ฟังรับฟังมากเป็นลำดับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ เพลงลูกทุ่ง รายการเกษตร ข่าวจากทางราชการ หรือข่าวในท้องถิ่น หมอสา ละครวิทยุ ข่าวต่างประเทศ รายการคำล่ณา วิเคราะห์ข่าว โดยมีผู้ฟังคิดเป็นร้อยละได้ตามลำดับ คือ 95 93 89 87 83 73 54 และ 50

รุจิเรข สัพทกุลสันติ (รุจิเรข สัพทกุลสันติ 2518 : 40 - 65) ได้ศึกษาความต้องการในเนื้อหาของรายการวิทยุเพื่อการศึกษาตลอดชีพ ในจังหวัดชลบุรี พบว่า รูปแบบของรายการวิทยุที่ผู้ฟังชอบที่สุดคือ การตอบปัญหา รองลงมาได้แก่ การสัมภาษณ์หรือสนทนาและโต้วาที

อิทธิพลของตัวแปรที่ไม่ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นมีมากมาย แต่มีอิทธิพลมากน้อยต่างกัน ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาแต่เฉพาะตัวแปรที่มีหลักฐาน การศึกษาวิจัยยืนยันว่า มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาก ๆ ได้แก่ ระดับความสามารถทางการเรียน

ฮอลแลนด์ (Holland, 1960 : 245 - 254) ได้ศึกษาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางด้านสติปัญญา กับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ได้ค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ แสดงว่า ความสำเร็จทางการเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่เป็นเล็กน้อยและมิได้นำมาอภิปรายวิจัยในครั้งนี้ก็มิได้ดังต่อไปนี้

เฮสส์ และ ชิพแมน (Hess and Shipman. 1965 : 36) ได้ศึกษาและพบว่า เด็กที่มาจากสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ขัดสน จะทำคะแนนสอบเข้าวามปัญญา ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบ ประเภทบุคคล หรือทดสอบเป็นกลุ่ม ต่ำกว่า เด็กที่มาจากสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ดีกว่า เพราะ เด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนจะขาดทักษะที่จำเป็น ต้องใช้ในการ เรียน ตลอดจนไม่มีพัฒนาการ ทั้งทางด้าน การเขียนและพูด

รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อ สมรรถนะทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 9) ได้รายงานไว้ว่า ความแตกต่างของ องค์ประกอบของการจัดการศึกษาในโรงเรียน อาจใช้เป็น เครื่องชี้ถึงความแตกต่างในสมรรถนะทางการเรียนของนักเรียนได้เพียง เล็กน้อย เท่านั้น

เนื่องจากในชั้นบทของ ไทยมีประชาชนที่ยากจน และไม่มีเครื่องรับวิทยุไว้รับฟัง ก็ยังมี สนิมเด็กที่ไม่เคยรับฟังวิทยุอยู่บ้าง เรื่องนี้ รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา รายงานสภาพทั่วไปของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 (คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ 2519 : 26) ได้รายงานไว้ว่ามีเด็กไม่เคยฟังวิทยุเลยเพียง 9.4 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น และถ้ามีอยู่ในกลุ่มที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษา ก็จะไม่นำเข้ามาศึกษาด้วย

การเรียนจากบทเรียนทางวิทยุ เป็นการเรียนรู้จากการฟัง การฟังจึงมีอิทธิพลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนจากวิทยุด้วย เกี่ยวกับเพศกับความล่าช้าในการฟัง คีธรา ฮันดีวราจตุร (คีธรา ฮันดีวราจตุร 2520 : 70) ได้ศึกษากับนักเรียน ป.4, 5, 6, 7 ไม่พบความแตกต่างของความล่าช้าในการ เรียนรู้จากการฟัง อย่าง มีนัยสำคัญ

✕ อิสรา (Isra. 1962 : 28) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับความสามารถในการฟัง เสียง วรรณยุกต์ของนักเรียน ป.3 - 4 ผลปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทาง สถิติ ระหว่างนักเรียนชายหญิง แสดงว่าเด็กระดับนี้ เพศไม่มีส่วนกำหนดความสามารถในการฟัง

รัตนา ศิริพนิชย์ (รัตนา ศิริพนิชย์ 2507 : 69) ได้ศึกษาความเข้าใจในการฟัง และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาไทยกลางในจังหวัดพระนครศรี และภาษามลายู ในจังหวัดปัตตานี ได้พบว่า ความเข้าใจในการฟังของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ทั้ง

ถ่ายและหญิง เมื่อฟังภาษาไทยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ศึกษาจึงไม่นำเรื่องภาษาถิ่น และเพศมาศึกษา และในการศึกษาครั้งนี้ก็ได้ศึกษาในกลุ่มนักเรียนที่ไม่สนใจเรียนที่พูดภาษาถิ่นปนมาก หากมีบ้างก็จะไม่นำเข้ามาศึกษา

การทดลองครั้งนี้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการฟัง แต่การทดลองใช้แบบทดสอบเป็น ข้อเขียน เพราะความสามารถในการฟัง และความสามารถในการอ่านนั้นมีความสัมพันธ์กันอยู่ ศศิธร ชันติวารางกูร (ศศิธร ชันติวารางกูร 2520 : 75) ได้พบว่า ความสามารถในการฟัง ของนักเรียนทุกระดับชั้นมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

ธีรชัย บุรณโชติ และ วรัญญา ศีรวพลวรรณ (มนตรี แยมกลีกร 2522 : 25 อ้างอิงมาจาก ธีรชัย บุรณโชติ และ วรัญญา ศีรวพลวรรณ 2521 : 54) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลภาวะของเสียง พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนในห้องเรียนที่มีเสียงรบกวน จากเครื่องกำเนิดเสียง กับนักเรียนที่เรียนในห้องเรียนปกติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ และประกอบกับว่า โรงเรียนที่ผู้วิจัยใช้ทดลองครั้งนี้ปราศจากผลภาวะของเสียง เพราะอยู่ใน ชนบทห่างไกลจากการจราจรและโรงงานอุตสาหกรรม

สมมติฐาน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากบทเรียนทางวิทยุ ซึ่งใช้รูปแบบของ รายการต่างกันนั้น ต่างกัน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ จากบทเรียนทางวิทยุในรูปแบบรายการเดียวกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมึระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันนั้น ต่างกัน

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียน ดี มากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนระดับ ปานกลาง และระดับการเรียนอ่อน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียน
ระดับปานกลาง มากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทาง
การเรียนระดับการ เรียนอ่อน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2523 โรงเรียนปทุมลลิตวิทยาการ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 180 คน ทั้งหมดคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ นับตั้งแต่เริ่มเรียนในปีการศึกษา 2523 จนถึงวันที่ทำการทดลอง และเป็นนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนปทุมลลิตวิทยาการนี้เท่านั้น

การดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

จากบัญชีรายชื่อตัวนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนปทุมลลิตวิทยาการ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 230 คน คัดเฉพาะนักเรียนที่มีเวลาเรียนในปีการศึกษา 2523 นับตั้งแต่เริ่มเปิดเรียนในปีการศึกษา 2523 จนถึงวันที่ผู้วิจัยทำการศึกษาดทดลองไม่น้อยกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ และเป็นนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนปทุมลลิตวิทยาการนี้เท่านั้น คัดได้ 210 คน นำนักเรียนทั้ง 210 คน มาดำเนินการแบ่งกลุ่มตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำคะแนนรวมสอบปลายปี ปีการศึกษา 2522 ของกลุ่มนักเรียนทั้ง 210 คน มาเรียงตามลำดับจากคะแนนมากสุดลงไปหาคนที่ได้คะแนนน้อยที่สุด

2. แบ่งนักเรียนจากคะแนนรวมสอบปลายปีตามข้อ 1 ออกเป็นสามกลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนดี กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนอ่อน กลุ่มละ 60 คน เท่า ๆ กัน โดยทำเป็นขั้นตอนดังนี้

2.1 กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนดี คัดเลือกโดยนับจากคนที่ได้คะแนนรวมสอบปลายปี ปีการศึกษา 2522 มากที่สุด เรียงลำดับลงไปจนถึงคนที่ 60

ได้ครบ 60 คน ถือเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนดี

2.2 กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนอ่อน คัดเลือกโดย
นับจากคนที่ได้คะแนนรวมสอบปลายปี ปีการศึกษา 2522 ต่ำที่สุดเรียงลำดับขึ้นไป

ได้ครบ 60 คน ถือเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนอ่อน

2.3 กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง คัดจาก
กลุ่มนักเรียนที่เหลือจากการคัดเลือกเข้า เป็นนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนดี
และกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนอ่อนแล้ว โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย
(Random Assignment) ลุ่มมาเพียง 60 คน ถือเป็นนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถ
ทางการเรียนปานกลาง

3. การแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าในกลุ่มทดลอง ก. กลุ่มทดลอง ข. และกลุ่มทดลอง ค.
ทำโดยนำกลุ่มนักเรียนที่แบ่งตามระดับความสามารถทางการเรียนแล้วลุ่มกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระดับ
ความสามารถทางการเรียนดี กลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มที่มี
ระดับความสามารถทางการเรียนอ่อน กลุ่มละ 60 คนนั้น มาลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Random
Assignment) ใส่งในกุ่มทดลอง ก. 20 คน ใส่งในกุ่มทดลอง ข. 20 คน ใส่ง
ในกุ่มทดลอง ค. 20 คน จนครบ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้มีสามประเภท คือ

1. รายการวิทยุซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียงแบบกรัก มีรูปแบบของ
รายการที่ต่างกันสามรูปแบบ โดยที่แต่ละรูปแบบใช้เนื้อหา วิชาหน้าที่พลเมืองชั้นประถมศึกษา
ตอนปลาย เรื่องการรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์เหมือนกัน และใช้เวลาเท่า ๆ กัน คือ
ประมาณ 15 นาที และแต่ละรูปแบบของรายการก็แบ่งออกเป็นสามตอนเท่า ๆ กัน รูปแบบของ
รายการวิทยุทั้งสามรูปแบบ คือ

1.1 รูปแบบของรายการวิทยุแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว

1.2 รูปแบบของรายการวิทยุแบบสัมภาษณ์ โต้ตอบสองคน

1.3 รูปแบบของรายการวิทยุแบบการละคร

2. แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดเลือกตอบมีสี่ตัวเลือก ทั้งหมดสามฉบับ สำหรับใช้ทดสอบหลังจากฟังรายการวิทยุแล้วทุกครั้ง ครั้งละหนึ่งฉบับ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาดารารงวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาวิชาและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียน แล้วจึงนำมาเขียนเป็นข้อทดสอบ

3. เครื่องรับวิทยุ- เทปคาสเซต จำนวนทั้งสิ้นเก้าเครื่อง เป็นแบบกระเป๋าหิ้วที่ผู้วิจัยยืมไปจากโรงเรียนนครสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

การสร้างเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกเนื้อหาวิชา ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาทดลอง โดยการศึกษาจากหลักสูตรประโยคประถมศึกษา วิชาหน้าที่พลเมือง และรายการสอนตามดารารงวิเคราะห์หลักสูตรชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ของหน่วยศึกษานิเทศก์ วิชาหน้าที่พลเมือง และแบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และได้พิจารณาเลือกเรื่อง การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นตัวแทนของ เนื้อหาวิชาโดยทั่วไป

2. การสร้างบทเรียนทางวิทยุ ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาวิชาที่พิจารณาคัดเลือกแล้ว คือ เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มาจัดเรียบเรียงให้เป็นบทเรียนทางวิทยุกระจายเสียงตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาความมุ่งหมายของหลักสูตร วิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

2.2 ศึกษาดารารงวิเคราะห์หลักสูตร รายการสอนชั้นประถมศึกษาตอนปลายของหน่วยศึกษานิเทศก์

2.3 ศึกษาเนื้อหาวิชา เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์จากหนังสือ
แบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2.4 สัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ึ่งตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรรายการสอน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย กำหนดให้แบ่งเนื้อหาวิชา เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ออกเป็นสามตอน สอนในเวลาสามคาบเรียน (Period) ดังนี้

2.4.1 ความหมายของเวลาว่าง การทำกิจกรรมที่ควรทำและงานอดิเรก

2.4.2 การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ การฟังเพลง การฟังวิทยุ และ
การชมโทรทัศน์

2.4.3 การใช้เวลาว่างในการฟังคำบรรยาย การท่องเที่ยว และการกีฬา

ตาราง 1 แสดงการวิเคราะห์หลักสูตรสำหรับเนื้อหาวิชา เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ลำดับที่	เนื้อหาวิชา	ความรู้-ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	รวม
1	ความหมายของเวลาว่าง	8	8	-	76
2	กิจกรรมที่ควรทำ	6	6	8	20
3	งานอดิเรก	6	7	8	21
4	การอ่านหนังสือ	6	7	8	21
5	การฟังเพลง	6	6	7	18
6	การฟังวิทยุ - โทรทัศน์	6	7	8	21
7	การฟังคำบรรยาย	6	7	8	21
8	การท่องเที่ยว	6	7	8	21
9	การกีฬา	6	7	8	21
	รวม	56	62	68	180

2.5 นำเนื้อหาวิชาที่จัดแบ่งเป็นตอน ๆ นั้นมากำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2.6 นำเนื้อหาที่แบ่งไว้เป็นสามตอนนั้นมาวางแผนดัดแปลงให้เป็นรายการวิทยุให้ต่อเนื่องกันทั้งสามตอน และให้เหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบของรายการแต่ละรายการด้วย

2.6.1 การสร้างรายการวิทยุแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk)

1. นำเนื้อหาวิชาที่แบ่งไว้เป็นตอน ๆ นั้นมาขยายความให้ชัดเจน
2. เรียบเรียงเป็นบทความให้มีความยาวไว้ใช้เวลาอ่านประมาณ 15 นาที
3. ส่งบทความนั้นให้ผู้รู้ทางการจัดรายการวิทยุได้ตรวจสอบ
4. นำบทความนั้นมาแก้ไขข้อบกพร่องตามที่ผู้รู้ได้ให้คำแนะนำ
5. ทำการบันทึกเสียงและบันทึกเสียงลงบนแถบบันทึกเสียงแบบกรัก

2.6.2 การสร้างรายการวิทยุแบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue)

1. พิจารณาเนื้อหาวิชา
2. เรียบเรียงเป็นบทสนทนามาระหว่างคนสองคน
3. นำต้นฉบับส่งให้ผู้รู้ทางการจัดรายการวิทยุได้ตรวจสอบ
4. นำมาแก้ไขข้อบกพร่องตามที่ผู้รู้ได้แนะนำ
5. เลือกบุคคลที่จะเข้าร่วมรายการสนทนา
6. ทำความเข้าใจเนื้อหาและลักษณะรายการร่วมกัน
7. ทำการบันทึกเสียงลงบนแถบบันทึกเสียงแบบกรัก

2.6.3 การสร้างรายการวิทยุแบบการละคร (Dramatization)

1. พิจารณาเนื้อหาวิชา
2. ตั้งชื่อเรื่องละครให้เหมาะสมกับเนื้อหา
3. วางโครงเรื่อง
4. กำหนดบุคคลตัวละครและสถานที่
5. เขียนเป็นบทละครส่งให้ผู้รู้ทางการจัดรายการตรวจสอบ

6. นำบทละครนั้นมาแก้ไขข้อบกพร่องตามที่ผู้รู้แนะนำ
7. เลือกตัวผู้แสดง
8. ชื่องานแสดงละคร
9. บันทึกเสียงลงบนแถบบันทึกเสียงแบบกรัก

รายการทุกรายการ เมื่อได้ทำการบันทึกเสียงแล้วได้นำไปทดลองให้ฝึกเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน ของโรงเรียนวัดโกรกพระใต้ "ประยูรชุกดิ์" ได้ทดลองฟังโดยผู้วิจัยเข้าสังเกตอย่างใกล้ชิด บางรายการมีปัญหาด้านเสียงและภาษาพูดเข้าใจยากก็นำมาแก้ไขและทำการบันทึกเสียงใหม่

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) ชนิดสี่ตัวเลือก วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความจำ โดยศึกษาจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของเนื้อหาแต่ละตอนแล้วนำมาเขียนเป็นแบบทดสอบ รวมทั้งสิ้นสามฉบับ ฉบับละ 35 ข้อ

3.1 การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยระหว่างทำการทดลองรายการวิทยุที่โรงเรียนวัดโกรกพระใต้ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์กับนักเรียน จำนวน 60 คนนั้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้ทดลองสอบ และนำผลของข้อสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซ็นต์ (ชวาล แพรัตกุล 2509 : 286 - 303) และได้คัดเลือกข้อทดสอบที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป นำไปใช้ฉบับละ 25 ข้อ

3.2 นำข้อทดสอบที่คัดเลือกไว้ฉบับละ 25 ข้อ ไปหาค่าสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split half) (ลัวัน สายยศ และ อังคณา ตันติรัตนานนท์ 2515 : 178) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด ดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าความเชื่อมั่น (m_{tt}) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด (SE_{meas}) ของแบบทดสอบแต่ละฉบับ

แบบทดสอบ	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
ฉบับที่ 1	.55	1.46
ฉบับที่ 2	.30	2.32
ฉบับที่ 3	.27	2.39

การดำเนินการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงทดลองแบบ Factorial Design 3×3

หลังจากที่ได้แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นสามกลุ่มตามระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียน (กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนดี กลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนอ่อน) กลุ่มละ 60 คน แล้ว และได้สุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม จำนวน 60 คนนี้ ลงไปในกลุ่มทดลอง ก. กลุ่มทดลอง ข. และกลุ่มทดลอง ค. กลุ่มละ 20 คน รวมทั้งสิ้นเก้ากลุ่ม ผู้วิจัยได้ทำการทดลองพร้อมกันทุกกลุ่ม โดยใช้นักศึกษาจากวิทยาลัยครูนครสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ได้ช่วยควบคุมแต่ละกลุ่ม ซึ่งนักศึกษาจำนวนเก้าคนนี้ ได้รับการชี้แจงข้อข้อความเข้าใจเป็นอย่างดีถึงวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการทดลอง การทดลองเป็นไปตามขั้นตอนดังนี้

1. ชี้แจงจุดประสงค์ในการเรียนทางวิทยุแก่แล้วแจ้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแก่นักเรียน
2. เมื่อนักเรียนทุกคนเข้าใจจุดประสงค์ดีแล้ว ให้นักเรียนได้รับฟังรายการวิทยุที่บันทึกเสียงไว้ โดยให้กลุ่มทดลอง ก. เรียนจากบทเรียนทางวิทยุแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว

(Straight Talk) กลุ่มทดลอง ข. เรียนจากบทเรียนทางวิทยุแบบสนทนาโต้ตอบสองคน
(Dialogue) กลุ่มทดลอง ค. เรียนจากบทเรียนทางวิทยุแบบการละคร (Dramatization)
ทุกกลุ่มได้เรียนสามตอน ตอนละประมาณ 15 นาที

3. หลังจากแต่ละกลุ่มทดลองได้ฟังรายการจบลงแล้ว เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม
ปัญหาได้ประมาณห้านาที

4. หลังจากเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาแล้ว ให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเวลา 20 นาที ทุกตอน

สถิติที่ใช้ในการสร้างข้อทดสอบ

1. การวิเคราะห์ข้อสอบใช้เทคนิค 27 เปอร์เซ็นต์ และตารางสำเร็จของ จุง เตห์
ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32) เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

2. การหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ ใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split-half)
และใช้สูตร

$$r_{tt} = \frac{2r}{1+r} \quad (\text{ล้วน ลำยบค้ และ อังคณา ต้นดิรัตน์านนท์} \\ 2515 : 178)$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
 r แทน ค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนข้อคู่และข้อค้

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\{N\sum X^2 - (\sum X)^2\}\{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

X, Y แทน คะแนนข้อคู่และข้อค้

N แทน จำนวนของข้อสอบทั้งฉบับ

r_{xy} แทน ค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนข้อคู่และข้อค้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อใช้ในการคำนวณค่าอื่น ๆ ต่อไป

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N} \quad (\text{Guilford. 1956 : 54})$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน จำนวนนักเรียน

2. การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าการกระจายของข้อมูล เพื่อดูว่าคะแนนต่างกันมากน้อยเพียงใด ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}} \quad (\text{Ferguson. 1966 : 67})$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

3. การหาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด (Standard Error of Measurement) ใช้สูตร

$$SE_{\text{meas}} = S_x \sqrt{1 - r_{tt}} \quad (\text{Gulliksen. 1967 : 63})$$

เมื่อ SE_{meas} แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
 S_x แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากการทดสอบ
 r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

4. การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ใช้สถิติวิเคราะห์
แบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) (อนันต์ ศรีโสภา 2521 :
264 - 278)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้การทดลองแบบ Factorial design 3×3 สององค์ประกอบ (Two-factors)

จากสมมติฐานข้างต้น ผู้วิจัยจึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แบบ Two-way Analysis of Variance เพื่อให้การวิเคราะห์ครอบคลุมสมมติฐานทุกข้อ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ
F	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤตของการแจกแจงแบบ F
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มย่อย
x	แทน	คะแนนแต่ละตัว
J	แทน	จำนวนองค์ประกอบในแถวอน
I	แทน	จำนวนองค์ประกอบในแถวตั้ง

ภายหลังที่นักเรียนในกลุ่มทดลองได้ฟังบทเรียนทางวิทยุแต่ละตอนจบลง ได้เปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาแล้วทำการทดสอบทันที รวมทั้งสิ้นสามครั้ง แล้วนำผลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบดูความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ก. กลุ่มทดลอง ข. และกลุ่มทดลอง ค. และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันด้วย คือ กลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนดี กลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนอ่อน แต่เรียนจากบทเรียนทางวิทยุที่มีรูปแบบรายการแบบเดียวกัน

ตาราง 3 เล่นผลการวิเคราะห์ข้อมูล

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between columns (A)	2	6050.62	3025.31	34.04**
Between rows (B)	2	90.12	45.60	.51
Interaction (AB)	4	449.76	112.44	1.26
Error	171	15196.80	88.8701	
Total	179	550496		

$$**F_A \quad 34.04 > F_{2, 171} \quad \alpha: .01 = 4.71 .$$

$$F_B \quad .51 < F_{2, 171} \quad \alpha: .05 = 3.04$$

$$F_{AB} \quad 1.26 < F_{4, 171} \quad \alpha: .05 = 3.04$$

ตาราง 4 แสดงรูปแบบของการวิจัย

รูปแบบของรายการวิจัย (องค์ประกอบ B)	ระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียน (องค์ประกอบ A)		
	ระดับการ เรียน ดี A ₁	ระดับการ เรียน ปานกลาง A ₂	ระดับการ เรียน อ่อน A ₃
แบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (B ₁)	X	X	X
แบบเล่นบทบาทโต้ตอบสองคน (B ₂)	X	X	X
แบบการละคร (B ₃)	X	X	X

จากการวิเคราะห์ซึ่งแสดงผลไว้ในตาราง 3 ปรากฏชัดว่า ค่า F จากการคำนวณ F_A มีค่ามากกว่า F_2 , 171 α : .01 มีความหมายว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกัน และเรียนจากบทเรียนทางวิทยุรูปแบบรายการเดียวกัน นั้น ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผู้วิจัยจึงต้องนำผลไปวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันสามกลุ่มนั้นทีละคู่ เพื่อดูว่ากลุ่มใดกับกลุ่มใดต่างกันบ้าง และหาค่าความเชื่อมั่น ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันสามกลุ่ม เมื่อเรียนจากรูปแบบรายการ วิทยุแบบเดียวกัน

ความแตกต่างระหว่าง \bar{X}	$.99q_I, N - I \sqrt{\frac{MS_W}{N/I}}$	ช่วงความเชื่อมั่น
$\bar{X}_1 - \bar{X}_2 = 7.72$	$= 4.66$	3.06, 12.38
$\bar{X}_1 - \bar{X}_3 = 14.80$		9.52, 18.84
$\bar{X}_2 - \bar{X}_3 = 6.46$		1.8, 11.12

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าช่วงความเชื่อมั่น $\bar{\mu}_1 - \bar{\mu}_2$, $\bar{\mu}_1 - \bar{\mu}_3$ และ $\bar{\mu}_2 - \bar{\mu}_3$ ไม่ครอบคลุมค่าศูนย์ จึงสรุปได้ว่า \bar{X}_1 และ \bar{X}_2 , \bar{X}_1 และ \bar{X}_3 , \bar{X}_2 และ \bar{X}_3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์นี้แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนทางวิทยุในรูปแบบรายการเดียวกันของกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันนั้น ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนดีมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถในทางการเรียนอ่อน

จากตาราง 3 ค่า F_{AB} มีค่าน้อยกว่า $F_{\alpha, 171} = .05$ แสดงว่าไม่มีค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสององค์ประกอบ คือ ระดับความสามารถทางการเรียนและรูปแบบของรายการวิทยุ ฉะนั้น การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันนั้น ย่อมต่างกันด้วยผลของระดับความสามารถทางการเรียนเอง มิได้มีผลของรูปแบบของรายการวิทยุ เข้าไปทำให้แตกต่างกัน

จากตาราง 3 F_B มีค่าน้อยกว่า $F_{\alpha, 171} = .05$ แสดงว่านักเรียนที่เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองจากบทเรียนทางวิทยุซึ่งใช้รูปแบบของรายการต่างกันนั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่อง การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเรียนจากบทเรียนทางวิทยุที่ใช้รูปแบบของรายการที่แตกต่างกัน คือ รูปแบบของรายการแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk) รูปแบบของรายการแบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue) รูปแบบของรายการแบบการละคร (Dramatization)

2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จากบทเรียนทางวิทยุของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกันสามระดับ คือ ระดับการ เรียนดี ระดับการ เรียนปานกลาง และระดับการ เรียนอ่อน

สมมติฐาน ^๗

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานในการ วิจัยไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ เรียนจากบทเรียนทาง วิทยุ ซึ่งใช้รูปแบบของ รายการต่างกันนั้น ต่างกัน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จากบทเรียนทางวิทยุในรูปแบบรายการ เดียวกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่ง มีระดับความสามารถทางการ เรียนต่างกันนั้นต่างกัน

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถทาง การเรียนดี มากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถ

ทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนอ่อน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางมากกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนระดับการเรียนอ่อน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2523 โรงเรียนปทุมลัทธิวิทยาการ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. บทเรียนทางวิทยุ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้รูปแบบของรายการต่างกันสามรูปแบบ คือ

1.1 แบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk)

1.2 แบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue)

1.3 แบบการละคร (Dramatization)

แต่ละรูปแบบของรายการมีสามตอน แต่ละตอนใช้เวลาประมาณ 15 นาที

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองสามฉบับ ฉบับละ 25 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบหลังการเรียนจากบทเรียนทางวิทยุแต่ละตอนจบลง เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ สี่ตัวเลือก

การทดลองใช้เครื่องมือ

1. การทดลองรายการวิทยุ หลังจากที่ผู้วิจัยได้บันทึกเสียงรายการวิทยุแต่ละรายการแล้ว ได้นำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดโกรกพระใต้ "ประชาอนุทิศ" อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยได้ส่ง เกตุอย่างใกล้ชิด เพื่อจะบันทึกข้อบกพร่อง และนำมาแก้ไข

2. หลังจากนักเรียนกลุ่มที่ทดลองฟังรายการ ได้ฟังรายการแต่ละตอนจบลงก็ให้ทดลองทำแบบทดสอบเพื่อนำผลมาวิเคราะห์เพื่อแก้ไข คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป นำมาหาค่าความเชื่อมั่นและค่าความคลาดเคลื่อนในการวัด

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำคะแนนดิบผลสอบปลายปี ปีการศึกษา 2522 ของนักเรียนมาแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นสามกลุ่ม ตามระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียน จำนวนกลุ่มละ 60 คน แล้วจึงสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากแต่ละกลุ่ม 60 คนนี้ ใส่งลงในกลุ่มทดลองสามกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง ก. กลุ่มทดลอง ข. และกลุ่มทดลอง ค.

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทดลองได้รับฟังรายการวิทยุที่กำหนดไว้ ให้กลุ่มทดลอง ก. ฟังรายการแบบพูดบรรยายสั้นคนเดียว (Straight Talk) กลุ่มทดลอง ข. ฟังรายการแบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue) และกลุ่มทดลอง ค. ฟังรายการแบบการละคร (Dramatization) กลุ่มละสามตอน

3. ทำการทดสอบทันทีหลังจากฟังรายการ วิทยุจบลงทุกตอน ด้วยข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการทดลองมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างในแต่ละตัวแปร และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้สถิติ F-test

ผลการทดลอง

สรุปผลการทดลองได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม

พบว่านักเรียนแต่ละกลุ่มที่เรียนจากบทเรียนทางวิทยุแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียวแบบส่วนตัว ได้ตอบข้อคน และแบบการละคร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันนั้น เมื่อเรียนจากบทเรียนทางวิทยุแบบเดียวกันแล้วมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

พบว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนจากบทเรียนทางวิทยุแล้วนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนดี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนอ่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังได้พบอีกว่า ผลความแตกต่างนี้เกิดจากระดับความสามารถทางการเรียนเองมิได้มีผลของรูปแบบของรายการเข้าไปเกี่ยวข้อง

อภิปรายผล

*

1. การที่กลุ่มนักเรียนสามกลุ่มซึ่งมีระดับความสามารถทางการเรียนเท่า ๆ กัน เรียนบทเรียนทางวิทยุซึ่งใช้รูปแบบของรายการต่างกันสามแบบ ได้ผลสัมฤทธิ์ไม่ต่างกัน แสดงว่ารูปแบบของรายการวิทยุในสามรูปแบบนั้นไม่มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างเด่นชัด ตามความคิดเห็นของผู้วิจัย อาจเป็นด้วยสาเหตุหลายประการ ประการแรก อาจเป็นธรรมชาติของตัวรายการเองเป็นอย่างนั้น คือ รูปแบบของรายการทั้งสามนั้น ไม่มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนต่างกันไปตามรูปแบบของรายการทั้งสามนั้นจริง ซึ่งเราอาจต้องยอมรับธรรมชาติอันนี้ตามผลการวิจัยครั้งนี้

และหากว่าจะเกิดจากตัวแปรแทรกซ้อนอื่นที่ผู้วิจัยคาดไม่ถึง ก็อาจมีได้ในการวิจัย อาทิเช่น เนื้อหาวิชาที่ผู้วิจัยเลือกขึ้นมาใช้ในการทดลอง เป็นเนื้อหาง่าย ๆ กล่าวถึงสิ่งใกล้ ๆ ตัว นักเรียนแทบทั้งสิ้น เป็นสิ่งที่พบเห็นอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน ฉะนั้น จึงเป็นเนื้อหาที่นักเรียน อาจเข้าใจดีอยู่แล้วเพียงแต่เป็นความรู้ที่ยังไม่ได้จัดระเบียบเข้าไปในสติใจเท่านั้น เช่น การใช้ เวลาว่างช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน อ่านหนังสือ ฟังเพลง อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งก็อยู่ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนแทบจะทุกคนอยู่แล้ว เมื่อได้ฟังรายการทางวิทยุเกี่ยวกับเรื่อง เหล่านี้ก็เข้าใจได้ง่าย ๆ ไม่จำเป็นต้องฟัง เทคนิคการสร้อยการวิทยุอะไรมากนัก ฉะนั้น แม้จะเรียนจากรูปแบบของรายการ วิทยุที่ต่างกันก็ไม่มีผลอะไรในการที่จะได้รับความรู้ด้านความรู้ความจำ (Cognitive Domain) ตรงกันข้ามหากเป็นเนื้อหาที่ไกลตัวนักเรียนไม่เคยพบเคยเห็นมาก่อน รูปแบบของรายการวิทยุ ที่ต่างกันอาจให้ผลต่างกันในด้านการเรียนรู้ก็ได้ เช่น นักเรียนไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้จักทะเลมาก่อน เมื่อจะสอนให้นักเรียนรู้จักทะเลโดยชัดเป็นบทเรียนทางวิทยุโดยใช้รูปแบบของรายการต่างกัน สามแบบดังกล่าว แล้ววัดความคิดรวบยอด (Concept) น่าจะมีผลต่างกันได้อย่างเด่นชัด แทนที่จะวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความจำ หรืออาจวัดด้านความคงทนในการจำก็น่าจะให้ผลที่แตกต่างกัน ได้ เพราะในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้เฝ้าสังเกตอย่างใกล้ชิดด้วยตนเอง ขณะที่นักเรียนฟัง รายการวิทยุ พบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนจากรูปแบบรายการ แบบการละครนั้น แสดงความสนใจ ในบทเรียนมากกว่ากลุ่มใด ๆ เช่น แสดงอาการหัวเราะชอบใจ คำพูดของตัวละคร หรือการพูด สอดแทรกโต้ตอบกับตัวละคร เป็นต้น ส่วนรายการสนทนาโต้ตอบ และการพูดบรรยายล้วนคนเดียว ก็ได้รับความสนใจน้อยลงไปตามลำดับ

ตามสภาพการณ์แล้ว รูปแบบรายการแบบการละครน่าจะให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดีกว่าแบบสนทนาโต้ตอบสองคน และแบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว แต่ผลการสำรวจ นักการศึกษา ในสหรัฐอเมริกา สรุปความเห็นพ้องกันว่า แบบละครนั้นเหมาะกับเด็กชั้นสูง ๆ สำหรับเด็กเล็ก จะใช้ แบบบรรยายโดยตรง หรือสนทนาโต้ตอบก็ได้ผลดีเหมือนกัน (กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 19) ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ สรุปความคิดเห็นเจ้าหน้าที่วิทยุในออกเตอร์เสีย สรุปว่า รายการบรรยายล้วนคนเดียวก็ให้ผลดีได้ หากผู้บรรยายมีความสามารถในการบรรยายได้เพียงพอ

(กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 23) ฉะนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากรายการวิทยุอาจขึ้นกับความสามารถของผู้แสดงในรายการวิทยุที่แตกต่างกันด้วย นั่นก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รูปแบบรายการวิทยุที่ต่างกันไม่อาจส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันก็ได้ เพราะไม่อาจใช้บุคคลคนเดียว แสดงทั้งหมดในทุกรายการได้ทั้งนั้นเอง

2. จากการที่พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันสามารถเปรียบเทียบได้เรียนจากบทเรียนทางวิทยุรายการเดียวกันแล้ว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันนั้น จากการทดสอบค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบสององค์ประกอบ คือ รูปแบบของรายการที่แตกต่างกัน และระดับความสามารถทางการเรียนที่ต่างกันนั้น พบว่าทั้งสององค์ประกอบไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ความแตกต่างกันของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันนั้น ต่างกันด้วยตัวของระดับความสามารถทางการเรียนเอง เพียงองค์ประกอบเดียว โดยไม่มีผลของรูปแบบของรายการวิทยุเข้าไปปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้างต้นแล้วว่า รูปแบบของรายการที่ต่างกันสามแบบนี้ ไม่อาจส่งผลให้เกิดความแตกต่างในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนดีก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนที่ด้อยกว่าภายใต้สถานการณ์เดียวกัน ผลการวิจัยนี้ก็สอดคล้องตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้อย่างที่ ด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคลในต้นสัปดาห์หรือสัปดาห์อื่น ซึ่งก็เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยนี้ ถ้าจะใช้บทเรียนทางวิทยุสอนความรู้ความเข้าใจไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงรูปแบบของรายการวิทยุมากนัก เพราะให้ผลได้พอ ๆ กัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในทำนองเดียวกันนี้อีก แต่ควรใช้เนื้อหาวิชาให้ซับซ้อนกว่านี้ หรือ เนื้อหาที่แปลกใหม่สำหรับเด็ก
2. ควรมีการวิจัยผลด้านอื่นที่ไม่ใช่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบ้าง เช่น การวิจัยการใช้รูปแบบรายการต่าง ๆ กัน ล้วนความคิดรวบยอดอย่างนี้เป็นต้น หรือลองวิจัยดูว่า รูปแบบของรายการแบบใด ส่งผลต่อความสนใจหรือความกตัญญูในการจำได้ดีที่สุด อย่างนี้ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เกษม ศิริสัมพันธ์ อิทธิพลและความรับผิดชอบของสื่อมวลชน กองเผยแพร่การศึกษา 2507,
220 หน้า

ยัญญู เรือน ไชยอุดม "วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในประเทศไทย" นิตยสาร
4(4) : 26 - 32 กุมภาพันธ์ 2519

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานสภาพโดยทั่วไปของติดตามตลาดหรือ
ผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานรัฐมนตรี 2519, 90 หน้า

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
สำนักงานรัฐมนตรี 2519, 130 หน้า

คณะผลิตปริญญาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา มศว ประสานมิตร ปีการศึกษา 2521 วิทยุโทรทัศน์
กับการศึกษา ม.ป.ท. 2521, ไม่มีเลขหน้า

"โครงการการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์" สารมัยศึกษา 6 : 59 - 63 มิถุนายน 2521

"โครงการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุกระจายเสียง ปี พ.ศ. 2521" สารมัยศึกษา 7 : 29 -
44 กรกฎาคม 2521

ข่ม ภูมิภาค "วิทยุกระจายเสียงกับการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับชาวชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ศึกษาสาร มศว ประสานมิตร 1 : 79 - 91 มิถุนายน - ธันวาคม
2519

คู่มือการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2520, 327 หน้า

วิทยุกระจายเสียงกับการศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2521, 126 หน้า

ยลล มาลานนท์ การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอนของ
โรงเรียนในเขตจังหวัดนครราชสีมา ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2515, 137 หน้า วัตส์น่า

- ชวาล แพร์ตฤล เทคนิคการวัดผล วัฒนาพานิช 2516, 220 หน้า
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ "วิทยุทัศน์-นวัตกรรมการใช้สื่อมวลชนในมหา วิทยาลัยอุตสาหกรรม"
นิเทศสาร 3 : 18 - 24 ธันวาคม 2520
- หน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดชลบุรี รายการสอนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย กมลศิลป์การพิมพ์
 ชลบุรี 2514, 256 หน้า
- ประชาสัมพันธ์, กรม โครงการเคลื่อนย้ายวิทยุกระจายเสียง ม.ป.ท. 2521, 12 หน้า
- ประสิทธิ์ ชุมพรเกรียงไกร การใช้เวลาว่างของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนคร
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2505, 89 หน้า วัตส์านา
- เปรี๊อง กุฎ การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2519, 141 หน้า
- บำรุง สุธรรณ "วิทยุกระจายเสียงในปัจจุบัน" ห้องสมุด 3 : 231 - 233 พฤษภาคม -
 มิถุนายน 2518
- ไพโรจน์ ราชพรหมินทร์ การศึกษาการยอมรับเทคนิคใหม่ๆ ทางการเกษตรของชาวเขา
เผ่าแม้วหมู่บ้านเข็กน้อย อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ปรินญาณิพนธ์ กค.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 115 หน้า วัตส์านา
- มนตรี แยมกลีกร เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิสัย ในวิชาผู้ศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้แบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงการตนกับการใช้
แบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงธรรมดา ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 154 หน้า วัตส์านา
- ยง องคเวทย์ "การใช้วิทยุโรงเรียนเป็นอุปกรณ์พัฒนาทักษะการแต่งความในชั้นประถม"
สุนทรเกษม 5 : 18 - 37 กันยายน - ตุลาคม 2517
- รัตนา ศิริพานิช ความเข้าใจในการฟังและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาไทยกลาง ในจังหวัดพระนคร และภาษามลายู ใน
จังหวัดปัตตานี ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2507,
 138 หน้า วัตส์านา

- รุจิ เรข สัพทกุลสันติ การศึกษาความต้องการในเนื้อหาของรายการวิทยุเพื่อการศึกษาตลอดชีพ
ในสังฆวัดชลบุรี ปริญญาโท กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518,
 97 หน้า ฮัดสำเนา
- ล้วน ล้ายยศ และ อังคณา ศันตีสันานนท์ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2515,
 276 หน้า
- วิทยาการ, กรม ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา "การพัฒนาการศึกษาด้วยวิทยุโรงเรียน"
นิตยสาร 2 : 69 - 76 ตุลาคม 2519
- วิทยาลัยวิทยาการศึกษา คณะวิชาวิจัยการศึกษา การสำรวจผลการสอนโดยใช้วิทยุโรงเรียน
เป็นอุปกรณ์ 2505, 69 หน้า
- คีรีร ชันดีวารังกุล พัฒนาการความสามารถการฟังการอ่านของนักเรียนชั้นประถม
 ปริญญาโท กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 105 หน้า
 ฮัดสำเนา
- ศึกษาริการ, กระทรวง กองเผยแพร่การศึกษา วิทยุโรงเรียน : หลักการและวิธีสอน
 2501, 138 หน้า
- _____ หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 กรุงเทพมหานครพิมพ์
 2503, 42 หน้า
- _____ อนุสารประกอบหลักสูตรประถมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2504, 145 หน้า
- _____ "ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา" งานวิทยุโรงเรียน โรงพิมพ์คุรุสภา 2520,
 122 หน้า
- _____ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุศึกษา วิทยุโรงเรียน วิทยุโทรทัศน์ 2521,
 132 หน้า
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน สถิติวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย ม.ป.ท. 2518, 17 หน้า
- สัมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ วิทยุ : สื่อการสอน มงคลการพิมพ์ 2506, 422 หน้า
- _____ คู่มือการใช้โสตทัศนวัสดุ วิทยาลัยวิทยาการศึกษา ประสานมิตร 2505, 254 หน้า

- ลุ่มศักดิ์ เติมทะวงษ์ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอนของโรงเรียน
ในเขตพระนคร-ธนบุรี ปรียานันท์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2512,
 97 หน้า ฮัดสาเนา
- โล้ว สุคนธา "วิทยุกับการศึกษานอกโรงเรียน" มิตรครู 8 : 45 - 46 30 มิถุนายน
 2519
- สุกัญญา ตรวณิช "วิทยุ : สื่อเข้าถึงประชาชนที่รัฐบาลมองข้าม" นิเทศสาร 1 : 72 -
 74 สิงหาคม 2519
- สุดา อารง โยติ การศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2507 วิทยานิพนธ์ ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 191 หน้า ฮัดสาเนา
- อนันต์ ศิริโสภาก การวัดและการประเมินผลการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2520, 120 หน้า
- อรอนพ เขียวถาวร "ข้อคิดสำหรับวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย" นิเทศสาร
 1 : 54 - 57 สิงหาคม 2518
- อุฬาร เนื่องจางงค์ สื่อมวลชนวิทยุกระจายเสียง อักษรสัมพันธ์ 2508, 278 หน้า
- Barr, A.S., et al. Radio in the Classroom. University of Wisconsin,
 1942. 124 p.
- Bloom, B.S. Stability and Change in Human Characteristics. New York,
 John Willey and Sons, Inc., 1967. 284 p.
- Brouwer, W.M. and others. The Loudspeaker in the Classroom. Amsterdam,
 1954. 130 p.
- Call, Louis and Thornton, Jr. "Defining Listening Levels of
 Comprehension Based on Reading Levels Comprehension of Average
 Children in Grades 5, 6, 7 and 8," Dissertation Abstracts.
 35 : 7179-A, August, 1975.
- Celland, Mc and Marry Elizabeth. "An Investigation of Selected No
 Intellect Variables and their Relationship to College Achievement,"
Dissertation Abstracts. 30 : 2379-A, March, 1969.
- Columbus. Education on the Air. Ohio State University, 1953. 343 p.

- Constantine, Sister Marry. "Radio in the Elementary School," Science Education. 2 : 121 - 132, February, 1964.
- Cook, D.C. and C.L. Nemzek. "The Effectiveness of Teaching by Radio," Journal of Educational Research. 2 : 105 - 109, October, 1969.
- Fan, Chung Teh. Item Analysis Table. Princeton, New Jersey, Educational Testing Service, 1952. 32 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1966. 446 p.
- Fischer, E.K., G. Hausmann and W. Schneider. Five Years of School Broadcasting in Hessen. Frankfurt, Verlag Josef Knecht, 1951. 158 p.
- Guilford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1956. 565 p.
- Guilliksen, Harold. Theory of Mental Test. New York, John Willey and Sons, Inc., 1967. 486 p.
- Haringhurst, R.J. and B.L. Newgarten. Society and Evaluation. 3rd ed., Allyn and Bacon, 1967. 302 p.
- Heinrichs, H. School Broadcasting in Practice. Essen, Verlag Neue Deutsche Schule, 1958. 165 p.
- _____. School Broadcasting-its History, Nature and Effect. Aachen, 1956. 105 p.
- Hess, R.D. and V.C. Shipman. "Early Experience and the Socialization of Cognitive Modes in Children," Child Development. 5 : 25 - 37, September, 1965.
- Hohn, E. Psychological Investigations into School Broadcasting Programmes Carried out by the Institute of Psychology, University of Tübingen. 2nd., 1955. 227 p.
- Holland, John L. "The Prediction of College Grades from Personality and Aptitudes Variables," The Journal of Educational Psychology. 51 : 245 - 254, July, 1960.
- Isra, Charanyananada. A Study of Children's Ability to Hear the Tones of the Thai Language. Master's Thesis. College of Education, 1962. 90 p. mimeographed.

- Malmquist, E. Teaching by Radio and Televistion : A Comparative Study, National School for Educational Research, Linkoping, Sweden, 1970. 197 p.
- Miles, J.R. "Radio and Elementary Science Teaching," Journal of Applied Psychology. 24 : 714 - 720, November, 1940.
- National Institute for Educational Research. Audio-Visual Instruction in Asia. Tokyo, Japan, 1971. 157 p.
- ✓ Oleron, P. "The Ambignity of Prestige Effects," (Cahiersd' eludes) The Radio-Television. 1 : 39 - 75, January, 1959.
- ✓ Ruprecht, H. Memory Recall after School Broadcasts. Padagogische Hochschule Heidelberg, 1955. 48 p.
- ✓ Vernon, P.E. The Intelligibility of Broadcast Talks. B.B.C. Quarterly, 5(4) : 206 - 210, 1950 - 1951.
- Wiles, M.K. The Evaluation of School News Broadcasts. Ohio State University, 1940. 87 p.
- Williams, B. Jevenson and Edward Stasheff. Teaching Through the Radio and Telvistion. New York, Rinehart, 1952. 246 p.
- Williams, L. Grenfell. Radio in Fundamental Education in Under-Developed Areas. UNESCO Paris, 1950. 227 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ตารางค่าความยากง่ายของข้อสอบ

ตาราง 6 แสดงค่า P_H , P_L , p , r และ Δ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบ ฉบับที่ 1

ข้อที่	P_H	P_L	p	r	Δ
1	.99	.16	.6	.79	12.0
2	.74	.17	.45	.56	13.5
3	.83	.20	.52	.62	12.8
4	.81	.23	.52	.57	12.8
5	.77	.21	.49	.55	13.1
6	.91	.15	.54	.74	12.5
7	.88	.22	.56	.65	12.3
8	.78	.42	.61	.38	11.9
9	.70	.21	.45	.49	13.5
10	.84	.19	.52	.64	12.8
11	.92	.18	.57	.73	12.3
12	.91	.24	.60	.68	12.0
13	.80	.33	.57	.48	12.3
14	.76	.26	.51	.50	12.9
15	.78	.26	.52	.52	12.8
16	.82	.30	.57	.52	12.3
17	.84	.31	.59	.54	12.1
18	.93	.28	.64	.68	11.6
19	.90	.26	.60	.65	12.0
20	.78	.22	.50	.55	13.0
21	.88	.25	.58	.63	12.2
22	.98	.18	.64	.82	11.5
23	.82	.32	.58	.51	12.2
24	.96	.22	.64	.76	11.6
25	.71	.07	.36	.67	14.5

ตาราง 7 แสดงค่า P_H , P_L , p , r และ Δ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบ ฉบับที่ 2

ข้อที่	P_H	P_L	p	r	Δ
1	.89	.09	.48	.77	13.2
2	.87	.16	.52	.69	12.8
3	.94	.22	.61	.73	11.9
4	.78	.18	.48	.59	13.2
5	.68	.07	.35	.64	14.5
6	.77	.20	.48	.56	13.2
7	.79	.21	.50	.57	13.0
8	.84	.08	.44	.74	13.6
9	.88	.30	.61	.60	11.9
10	.94	.31	.66	.67	11.3
11	.73	.24	.48	.49	13.2
12	.83	.25	.55	.58	12.5
13	.91	.14	.54	.75	12.6
14	.87	.15	.51	.70	12.9
15	.74	.23	.48	.51	13.2
16	.98	.33	.72	.75	10.7
17	.70	.20	.44	.50	13.6
18	.96	.32	.69	.71	11.1
19	.90	.28	.61	.63	11.8
20	.98	.29	.70	.77	10.9
21	.71	.19	.44	.52	13.6
22	.95	.27	.65	.72	11.4
23	.85	.25	.56	.60	12.4
24	.92	.31	.64	.64	11.5
25	.83	.26	.55	.57	12.5

ตาราง 8 แสดงค่า P_H , P_L , p , r และ Δ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบ ฉบับที่ 3

ข้อที่	P_H	P_L	p	r	Δ
1	.74	.17	.45	.57	12.5
2	.91	.48	.72	.51	10.7
3	.78	.31	.58	.42	12.2
4	.88	.26	.59	.62	12.1
5	.83	.48	.66	.39	11.3
6	.99	.22	.68	.83	11.1
7	.85	.43	.65	.46	11.4
8	.91	.26	.61	.66	11.9
9	.87	.26	.58	.61	12.2
10	.74	.22	.48	.52	13.2
11	.78	.48	.64	.32	11.6
12	.96	.30	.68	.72	11.2
13	.87	.39	.65	.52	11.5
14	.85	.35	.61	.52	11.8
15	.83	.52	.68	.35	11.1
16	.96	.57	.80	.56	9.7
17	.87	.13	.50	.72	13.0
18	.91	.26	.61	.66	11.9
19	.87	.61	.75	.33	10.3
20	.96	.20	.68	.72	11.2
21	.74	.26	.50	.48	13.0
22	.48	.22	.35	.29	14.6
23	.91	.65	.79	.37	9.7
24	.48	.22	.35	.29	14.6
25	.87	.70	.79	.24	9.8

ภาคผนวก ข.

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ชื่อ ชื่อสกุล เลขที่

ข้อสอบวิชา สังคมศึกษา เรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนนเต็ม 25 คะแนน

เวลา 20 นาที

การทดสอบตอนที่ 1

คำสั่ง จงเลือกวงกลมล้อมรอบตัวอักษรที่เป็นหัวข้อของคำตอบที่ที่สุด

1. เวลาว่าง หมายถึง เวลาอย่างไร

ก. เวลาก่อนไปโรงเรียน	ข. เวลาในวันโรงเรียนปิด
ค. เวลาที่เราเสร็จจากงานประจำวัน	ง. เวลาที่เราไม่ต้องการทำงาน

2. การกระทำต่อไปนี้คืออะไร เป็นกิจกรรมที่ควรทำสำหรับนักเรียนในเวลาว่าง

ก. การช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน	ข. การไปดูเขาตีไก่
ค. การเลี้ยงปลาในตู้	ง. การไปยิงนก

3. การช่วยผู้ปกครองทำงานอาชีพ (เช่น ทำนา) จะทำให้นักเรียน

ก. อ่านหนังสือไม่ออก	ข. เหนื่อยเกินกว่าที่ควรจะทำ
ค. เกิดความขี้เกียจ	ง. สามารถทำงานอาชีพนั้นได้ด้วย

4. การใช้เวลาว่างทำความสะอาดบ้านเรือนนั้น

ก. เปล่าประโยชน์เพราะไม่ได้เงินตอบแทน	ข. เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ
ค. ไม่จำเป็นต้องทำ	ง. ควรเป็นหน้าที่ของแม่เท่านั้น

5. งานอดิเรก คืออะไร

ก. งานที่เราไม่ได้ทำประจำ	ข. งานที่ทุกคนชอบ
ค. งานที่เราทำในเวลาว่างหลังจากงานประจำ	ง. งานที่ไม่ได้เงินตอบแทน

6. การทำงานอดิเรก

ก. อาจกลายเป็นงานอาชีพได้	ข. มีแต่ต้องเสียเงินไม่มีได้เงินเลย
ค. เป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์	ง. ทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อน

15. งานอดิเรกทำให้เรา
- ก. รู้สึกเพลิดเพลินสบายใจหายคิดถึง เครียด ข. ไม่มีเวลาว่าง
ค. เหน็ดเหนื่อย ง. เบื่อหน่าย
16. การหัดแก๊สกรกลเล็ก ๆ ทำให้
- ก. สามารถเข้าใจการทำงานของเครื่องจักรกลใหญ่ ๆ ขึ้นได้ ข. เรียนช่างกลได้
ค. แก่นาฬิกาได้ ง. ช้อบเล่นเครื่องจักรกล
17. การปลูกต้นไม้เป็นงานอดิเรก
- ก. นักเรียนควรหัดขยายพันธุ์ด้วย ข. ควรหัดต่อกิ่งด้วย
ค. ควรหัดต่อตาด้วย ง. ควรลองทำหลาย ๆ ครั้ง
18. การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้เป็นงานอดิเรก
- ก. นักเรียนต้องพยายามประดิษฐ์โดยใช้ทุนน้อยที่สุด
ข. นักเรียนต้องประดิษฐ์จากไม้ไผ่
ค. นักเรียนต้องประดิษฐ์จากกระดาษ
ง. นักเรียนจะประดิษฐ์โดยไม่ต้องคิด
19. การประดิษฐ์สิ่งของถ้านักเรียนหัดคิดประดิษฐ์บ่อย ๆ
- ก. นักเรียนจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่แปลก ๆ ข. นักเรียนจะประดิษฐ์เลียนแบบได้
ค. นักเรียนจะประดิษฐ์โดยใช้ทุนมากขึ้น ง. นักเรียนจะประดิษฐ์โดยไม่ต้องคิด
20. นักเรียนมีโอกาสน่าจะเป็นนักวาดภาพที่ดีได้
- ก. ถ้าเคยเห็นเขาวาดบ่อย ๆ ข. ถ้าเคยวาดมาก่อน
ค. ถ้าสนใจการวาดภาพ ง. ถ้าเคยฝึกฝนการวาดภาพมานาน ๆ
21. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้มีประโยชน์ที่มองเห็นได้อย่างไร
- ก. ได้ประดิษฐ์สิ่งของราคาถูก ข. ได้ของใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ โดยลงทุนไม่มากนักหรืออาจไม่ลงทุนเลย
ค. ไม่ต้องอ่านหนังสือสบายดี ง. สันทัด

22. ต่อบนนี้ข้อใดไม่ใช่งานอดิเรก
ก. สละส้มดวงตราไปรษณียากร	ข. การปลูกดอกไม้ไว้ประดับบ้าน
ค. การเลี้ยงนกขุนทอง	ง. การเรียนหนังสือ
23. การทำสวนครัวแม่จะขายไม่ได้แต่ก็ยังมีประโยชน์ คือ
ก. ใช้เป็นอาหารในครอบครัว	ข. ใช้จ่ายยาได้
ค. ให้ครุมาตรวจให้คะแนนได้	ง. ใช้เป็นอาหารสัตว์ได้
24. งานที่รักเรียนทุกคนสามารถจะช่วยผู้ปกครองทำได้มากนั้นได้แก่งานอะไร
ก. การฝึกฝนอาชีพ	ข. งานบ้าน
ค. งานอดิเรก	ง. งานอาชีพ

ชื่อ ชื่อสกุล เลขที่

ข้อสอบวิชา สังคมศึกษา เรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนนเต็ม 25 คะแนน

เวลา 20 นาที

การทดสอบตอนที่ 2

คำสั่ง จง เลือกวงกลมล้อมรอบตัวอักษรที่เป็นหัวข้อของคำตอบที่ดีที่สุด

1. นักเรียนควรรีใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการอ่าน - - -
 - ก. หนังสือพิมพ์
 - ข. หนังสือเรียน
 - ค. หนังสือนิยาย
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. การอ่านหนังสือจะมีประโยชน์มากแก่นักเรียน - - -
 - ก. เลือกอ่านหนังสือที่ดี
 - ข. เลือกอ่านเฉพาะหนังสือที่เรียน
 - ค. เลือกอ่านเฉพาะหนังสือการ์ตูน
 - ง. เลือกอ่านเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ ๆ
3. นักเรียนเรียนรู้จากการอ่านดีกว่าการฟัง เพราะ - - -
 - ก. การอ่านมองเห็นตัวหนังสือด้วย
 - ข. การอ่านอ่านเมื่อไหร่ก็ได้ที่เราต้องการ
 - ค. การฟังนั้นเข้าใจยาก
 - ง. การฟังทำให้ง่วงนอน
4. เมื่อเราอ่านหนังสือเราควร - - -
 - ก. คิดอย่างรอบคอบแล้วจึงเชื่อในสิ่งที่มีเหตุผล
 - ข. ไม่เชื่อหนังสือเพราะหนังสือไม่ใช่คน
 - ค. เชื่อบ้างไม่เชื่อบ้าง
 - ง. เชื่อตามหนังสือเล่มใดเพราะคนเขียนย่อมถูกต้องเสมอ
5. การอ่านหนังสือนิยายก็มีประโยชน์ ถ้า - - -
 - ก. เลือกอ่านหนังสือสนุก ๆ
 - ข. เลือกจดคำศัพท์ที่เป็นคติสอนใจ
 - ค. เลือกอ่านเรื่องที่ไม่หนักสมอง
 - ง. เลือกอ่านหนังสือที่เขานำมาสร้างเป็นภาพยนตร์แล้ว
6. การอ่านหนังสือพิมพ์มีประโยชน์ คือ - - -
 - ก. ทำให้เรารู้เหตุการณ์บ้านเมือง
 - ข. รู้จักดารารายภาพยนตร์มากขึ้น
 - ค. รู้จักสินค้าใหม่ ๆ
 - ง. รู้จักเขียนแบบตารา

7. การอ่านหนังสือมากทำให้
- ก. เกิดความคิดใหม่ ๆ ได้
 - ข. อ่านหนังสือไม่ผิด
 - ค. สายตาดำขึ้น
 - ง. คิดเลขเก่งขึ้น
8. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการอ่านหนังสือแบบเรียนนั้น
- ก. ไม่จำเป็นเพราะไปโรงเรียนครูก็สอนแล้ว
 - ข. ไม่ควรทำเพราะเป็นเวลาพักผ่อน
 - ค. ควรทำเพราะไม่มีหนังสืออื่นดีเท่าหนังสือแบบเรียน
 - ง. ควรทำเพราะเป็นการทบทวนจากที่ครูสอน
9. การอ่านหนังสือเพื่อไม่ให้ลืม
- ก. ควรอ่านเล่มละหลาย ๆ ครั้ง
 - ข. ควรท่องจำห้เล่ม
 - ค. ควรลอกลงบนสมุดห้เล่ม
 - ง. ควรบันทึกเฉพาะใจความสำคัญไว้ในสมุด
10. การอ่านหนังสือการ์ตูนก็มีประโยชน์เพราะอย่างน้อยก็คือ
- ก. มีภาพให้ดูด้วย
 - ข. มีเรื่องสนุก ๆ
 - ค. มีรูปสวย ๆ ด้วย
 - ง. ทำให้ผู้อ่านคลายความตึงเครียด
11. เพลงและดนตรีมีในชนกลุ่มใดบ้าง
- ก. มีเฉพาะประเทศที่เจริญแล้ว
 - ข. มีเฉพาะประเทศที่ด้อยพัฒนา
 - ค. มีเฉพาะประเทศอเมริกา
 - ง. มีในชนทุกเผ่าพันธุ์
12. เพลงและดนตรีทำให้คนฟังมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. เศร้า
 - ข. เป็นสุข
 - ค. สนุก
 - ง. มีความรู้สึกได้ทุกอย่าง
13. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการฟังเพลงนั้นนักเรียนควรฟังจากอะไร
- ก. จากวิทยุ
 - ข. จากเครื่องบันทึกเสียง
 - ค. ร้องเองฟังเอง
 - ง. ฟังจากอะไรก็ได้ที่สะดวกและพอใจ
14. การจะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการฟังวิทยุนั้น นักเรียนควรฟังรายการอย่างไร
- ก. รายการอะไรก็ได้ที่เปิดพบ
 - ข. ต้องเลือกฟังรายการที่มีคุณค่าประโยชน์และคุณค่า
 - ค. ฟังเฉพาะเพลง
 - ง. ฟังเฉพาะรายการข่าว

15. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการฟังวิทยุ เวลาฟังวิทยุนักเรียนควรทำอย่างไร
- ก. หยุดทำอะไรทั้งหมดนั่งฟังเฉย ๆ ข. หิววิทยุไปฟังที่ต่าง ๆ ด้วย
- ค. เปิดทิ้งไว้ตลอดทั้งวันจะฟังหรือไม่ฟังก็ตาม ง. ฟังวิทยุไปด้วยและทำงานอย่างอื่นไปด้วยก็ได้
16. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการดูโทรทัศน์
- ก. มีประโยชน์เสมอ ข. ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด
- ค. พอมีประโยชน์บ้าง ง. มีประโยชน์ถ้ารู้จักเลือกรายการที่มีคุณค่า
17. นักเรียนสามารถจะมีความรอบรู้ทันเหตุการณ์บ้านเมืองได้ ถ้า
- ก. อ่านหนังสือพิมพ์ ข. ฟังวิทยุ
- ค. ดูรายการโทรทัศน์ ง. ถูกทุกข้อ
18. นักเรียนควรเลือกรับฟังรายการใดต่อไปนี้ ซึ่งจะเกิดประโยชน์มากที่สุด
- ก. ข่าวชาวบ้านจากสถานีหัว ๆ ไป ข. ข่าวในประเทศจากสถานีกรมประชาสัมพันธ์
- ค. ประกาดร้องเพลง ง. รายการหมอดู
19. การอ่านหนังสือพิมพ์นักเรียนควรเลือกอ่านหัวข้ออะไรต่อไปจึงจะเกิดประโยชน์ที่สุด
- ก. ประดิษฐ์ของใช้ง่าย ๆ ข. ข่าวการข่มขืน
- ค. ตอบปัญหาหัวใจ ง. โรคมะเร็งวิทยุ
20. นักเรียนจะเลือกอ่านหนังสือประเภทใดต่อไปจึงจะเกิดประโยชน์ที่สุดสำหรับนักเรียน
- ก. หนังสือพิมพ์ ข. หนังสือนิยาย
- ค. หนังสือการ์ตูน ง. หนังสือทุกประเภทที่มีประโยชน์ถ้ารู้จักเลือกเนื้อหา
21. คนเราแทบทุกคนชอบ
- ก. ฟังเพลง ข. อ่านหนังสือ
- ค. เขียนหนังสือ ง. เล่นกีฬา
22. การอ่านหนังสือเรียนของนักเรียน
- ก. อ่านเฉพาะที่โรงเรียนก็พอ ข. ควรอ่านเฉพาะที่บ้านเท่านั้น
- ค. ควรอ่านในเวลาว่าง ง. อ่านเวลาไหนก็ได้มีประโยชน์ทั้งนั้น

23. จุดประสงค์สำคัญของการฟังเพลงคืออะไร

- ก. เพื่อความสบายใจหายคิดถึงใครบางคน ข. เพื่อความรักชาติ
ค. เพื่อความสนุก ง. เพื่อใช้เวลาว่าง

24. การฟังวิทยุควรฟังเมื่อใด

- ก. เวลาอ่านหนังสือ ข. ก่อนอ่านหนังสือ
ค. หลังจากอ่านหนังสือ ง. ถูกทุกข้อ

25. เมื่อฟังนิยายจากวิทยุนักเรียนจะได้ประโยชน์อะไร

- ก. ความเพลิดเพลิน ข. แนวการดำเนินชีวิตที่ดีจากตัวละคร
ค. ความยับยั้ง ง. ความสังสารตัวละคร

ชื่อ ชื่อสกุล เลขที่

ข้อสอบวิชา สังคมศึกษา เรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนนเต็ม 25 คะแนน เวลา 20 นาที

การทดสอบตอนที่ 3

คำสั่ง จง เลือกวงกลมล้อมรอบตัวอักษรที่เป็นหัวข้อของคำตอบที่ดีที่สุด

- การฟังปาฐกถาหรือการบรรยายนั้น นักเรียนไม่ควรฟังเฉย ๆ แต่ควร - - -
 - คุยแข่งไปด้วย
 - ตามคำถามตามไปทุกกระยะ
 - จดบันทึกใจความสำคัญไปด้วย
 - ท่องตามไปด้วยกันลืม
- เมื่อนักเรียนฟังการบรรยายและเกิดปัญหาไม่เข้าใจ นักเรียนควรทำอย่างไร ?
 - ถามทันที
 - ไปอ่านหนังสือหาคำตอบ
 - กลับไปถามครู
 - ซักถามผู้บรรยายเมื่อเขาเปิดโอกาสให้ซักถาม
- การฟังการบรรยาย นักเรียนควรฟังอย่างไร ?
 - ฟังเรื่อย ๆ ไม่ต้องพูดอะไรทั้งสิ้น
 - ฟังอย่างใช้ความคิดตามคำบรรยาย
 - ฟังแล้วต้องไม่เชื่อ
 - ฟังแล้วต้องเชื่อเสมอ
- การฟังคำบรรยายทางวิทยุ หรือโทรทัศน์เมื่อเกิดปัญหาไม่เข้าใจ นักเรียนควรทำอย่างไร ?
 - ปิดวิทยุหรือโทรทัศน์เลิกฟัง
 - เมื่อไม่เข้าใจไม่ต้องจดจำ สนใจแต่ที่เข้าใจก็พอ
 - เมื่อโตขึ้นก็เข้าใจเอง
 - จดคำถามไว้อ่านหนังสือหาคำตอบ หรือไปถามคุณครูที่โรงเรียน
- การฟังคำบรรยายนอกเวลาเรียนเป็น
 - งานประจำสำหรับนักเรียน
 - การสูญเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์
 - เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 - การหาความเพลิดเพลิน
- การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการไปเรียนฝึกเล่นกีฬาจะเกิดประโยชน์อย่างไร ?
 - เพื่อว่านักเรียนโตขึ้นจะได้มีอาชีพเป็นของตนเอง
 - เพื่อจะได้มีความรู้วิชาชีพ
 - เพื่อจะได้ไม่ว่างอยู่เฉย ๆ
 - เพื่อจะได้มีครอบครัว

15. การกีฬาทำให้ร่างกายแข็งแรงได้อย่างไร?
 ก. ทำให้ร่างกายแข็งแรง
 ข. ทำให้ร่างกายเหน็ดเหนื่อย
 ค. ทำให้ร่างกายออกกำลัง
 ง. ทำให้ได้เล่น
16. ใครบ้างจะเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬาได้?
 ก. ผู้ชม ข. ผู้เล่น ค. ผู้เชียร์ ง. ถูกทุกข้อ
17. การกีฬามีประโยชน์เพราะอะไร?
 ก. เพราะทำให้ผู้เล่นผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์
 ข. เพราะทำให้ไม่ต้องเรียนหนังสือ
 ค. เพราะทำให้คนได้แข่งขันกัน
 ง. เพราะทำให้มีเวลาว่าง
18. การไปดูหนังตลกจะถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้ นักเรียนจะต้องดูอย่างไร?
 ก. ดูอย่างมีวิจารณญาณ ดูว่าอย่างไรดี จดจำแต่สิ่งที่ดี
 ข. ดูแล้วต้องจดจำมาปฏิบัติตามทุกอย่าง
 ค. ดูแล้วลืมมันเสีย
 ง. ดูแล้วดูอีก
19. การดูลิเก ภาพยนตร์ นักเรียนควรจดจำอะไรจากเรื่องที่สุด?
 ก. จำดารานักแสดงบ้าง
 ข. จำทุกอย่างในเรื่อง
 ค. จำแต่สิ่งที่ดีดีเตือนใจ
 ง. จำเครื่องแต่งตัวของดารานักแสดงแล้วไปหาซื้อให้เหมือน
20. การดูโทรทัศน์เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างหนึ่ง และจะเกิดประโยชน์ทางใดแก่นักเรียนมากที่สุด?
 ก. ทางกาย ข. ทางใจ ค. ทางกายและทางใจ ง. ทางกายมากกว่าทางใจ
21. อย่างไรถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์?
 ก. หยุดเรียนไปเล่นกีฬา
 ข. ไม่ทำการบ้านไปดูภาพยนตร์
 ค. หลบจากงานบ้านไปเล่นกีฬา
 ง. ใช้เวลาว่างไปชมกีฬา
22. กีฬาอะไรที่เป็นประโยชน์มากที่สุด?
 ก. กีฬาที่ลงทุนมาก ๆ ย่อมมีประโยชน์มาก
 ข. กีฬาที่ไม่ต้องลงทุนเลยย่อมมีประโยชน์มากที่สุด
 ค. กีฬาที่บ้านย่อมมีประโยชน์มากที่สุด
 ง. กีฬาทุกประเภทมีประโยชน์เท่ากัน

23. ต่อไปนี่ข้อใดเป็นที่ฝึกนักเรียนควรเล่นในยามว่าง ?
- ก. แอโรบอลลี่
 - ข. ว่ายน้ำ
 - ค. ยี่จ๊อกรยานโลดโผน
 - ง. ไม้ตีข้อดีถูก
24. ต่อไปนี่ข้อใดเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ?
- ก. การไปฟังคำบรรยาย
 - ข. การไปเรียนฝึกฝนอาชีพ
 - ค. การไปท่องเที่ยว
 - ง. ถูกทุกข้อ
25. การจะทำอะไรให้เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นักเรียนควรเลือกทำอะไร ?
- ก. การใช้จ่ายเงินมากสิ่งจะเป็นประโยชน์มาก
 - ข. ใช้เงินให้น้อยที่สุดแต่เกิดประโยชน์มากที่สุด
 - ค. ใช้เวลาว่างให้มากที่สุดแม้จะเกิดประโยชน์น้อยที่สุด
 - ง. ใช้เงินและเวลาให้น้อยที่สุดแต่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ภาคผนวก ก.

สมัครรับรายการวิทยุ

แบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk)

ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade under

ลัทธิสันนิษฐานที่รัก รายการต่อจากนี้ไปนักเรียนจะได้รับฟังการบรรยายเกี่ยวกับการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ตอนที่ 1 ขอเชิญรับฟังครับ

ดนตรี : (bridge) Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out

ตามธรรมดาในวันหนึ่ง ๆ เราไม่ได้เรียนหนังสือหรือทำงานตลอดทั้งวัน เช่น นักเรียนในวันโรงเรียนปิดย่อมจะมีเวลาว่าง หรือแม้แต่วันโรงเรียนเปิดถ้าบ้านอยู่ใกล้โรงเรียนก็อาจมีเวลาว่างก่อนมาโรงเรียน หลังจากกลับจากโรงเรียนก็ยังมีเวลาว่างในตอนเย็น ตอนกลางคืน ก่อนนอน เป็นต้น นั่นก็คือ เวลาว่างก็หมายถึง เป็นเวลาที่เรากลับมาจากรูทกิจประจำวันแล้วนั่นเอง เราจะใช้เวลาว่างเหล่านี้ได้อย่างไร จึงจะเป็นประโยชน์ได้มากที่สุด

การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่จำเป็นต้องทำงานเล่นมอไป อาจเป็นการพักผ่อนหย่อนอารมณ์ก็ได้ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นักเรียนต้องรู้จักแบ่งเวลาในวันหนึ่ง ๆ ของตนเอง เช่น แบ่งเป็นเวลาเรียน เวลารับประทานอาหาร เวลาพักผ่อน และควรจะมีเวลาสำหรับทำสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและต่อตนเอง คือ ในวันหนึ่ง ๆ นั้น เราจะต้องเตรียมวางแผนไว้ก่อนว่าเราจะทำอะไรบ้างในตอนไหน ยิ่งเป็นวันหยุดการเรียนนักเรียนควรจะตั้งวางแผนการทำงานอะไรสักอย่างให้มากขึ้นกว่าวันปกติ

ดนตรี : (bridge) Fade in 5 วินาที แล้ว Fade out

สำหรับนักเรียนซึ่งอยู่ในวัยศึกษาแล้วเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายนี้ นักเรียนมีทางจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น

1. การทำกิจกรรมที่ควรทำ
2. ทำงานอดิเรก

การทำกิจกรรมที่ควรทำนั้นมีหลายอย่างที่นักเรียนในวัยนี้จะกระทำได้ เช่น การช่วยเหลือคุณพ่อคุณแม่ หรือผู้ปกครองของนักเรียนที่บ้านทำงานบ้างบางอย่างที่นักเรียนสามารถทำได้ การรดกวด เช็ดถูบ้านเรือน ล้างถ้วยชาม หรือช่วยทำครัว สิ่งเหล่านี้ที่นักเรียนในวัยนี้ย่อมทำได้โดยไม่ลำบาก และงานเหล่านี้ย่อมต้องได้อยู่แล้วในทุกบ้านเรือน หรือถ้าคุณพ่อคุณแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียนทำงานอาชีพอยู่กับบ้าน นักเรียนก็ควรใช้เวลาว่างช่วยเหลืองานนั้นแก่คุณพ่อคุณแม่หรือผู้ปกครอง ทั้งนักเรียนจะได้ประโยชน์ในการได้ฝึกหัดงานนั้น ๆ ซึ่งอาจจะต้องยึดเป็นอาชีพของนักเรียนต่อไป เพื่อหาเลี้ยงชีพของนักเรียนเอง เพราะเมื่อนักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่นักเรียนต้องรับผิดชอบตนเองและครอบครัว เลี้ยงคุณพ่อคุณแม่ที่แก่ชรา นักเรียนจึงต้องหาโอกาสฝึกฝนอาชีพโดยการช่วยเหลือผู้ปกครองของนักเรียนทำงานที่เป็นอาชีพของคุณพ่อคุณแม่ในสิ่งที่นักเรียนช่วยได้ เมื่อนักเรียนได้ช่วยทำงานบ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานจนเกิดความชำนาญได้ นักเรียนที่ช่วยผู้ปกครองทำงานก็ย่อมจะทำงานเป็น นักเรียนที่ช่วยผู้ปกครองค้าขายก็ย่อมค้าขายเป็น เมื่อโตขึ้นก็มักจะยึดเป็นอาชีพต่อไป ฉะนั้นเมื่อใดก็ตามที่นักเรียนมีเวลาว่างจากการเรียนหนังสือ นักเรียนจึงควรใช้เวลาว่างอันนั้นช่วยเหลือผู้ปกครองในด้านนี้บ้างตามสมควร

การรดกวด เช็ดถูบ้านเรือนไม่ใช่งานที่ละทำเพื่อการฝึกฝนไปเป็นอาชีพก็จริง แต่มนุษย์เราต้องอยู่อย่างสะอาด เพื่อสุขภาพอนามัยของตนเองและผู้อื่น นักเรียนจึงจำเป็นต้องฝึกนิสัยของนักเรียนให้เคยชิน ต่อการรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัยของนักเรียนเอง การใช้เวลาว่างจากงานประจำของนักเรียนหรือว่างจากการเรียนหนังสือแล้ว นักเรียนควรใช้เวลาว่างส่วนหนึ่งรดกวด เช็ดถูบ้านเรือนที่อยู่อาศัยให้สะอาดน่าอยู่ ปราศจากกลิ่นเหม็น หรือสิ่งสกปรก อันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเจ็บป่วยได้ การทำความสะอาดครั้งเดียวย่อมไม่พอต้องทำเล็ม ๆ เป็นประจำ จะทำให้ไม่เหนื่อยแรงมาก และนักเรียนก็สามารถจะใช้เวลาว่างของนักเรียนทำในวันละเล็กน้อยก็ถือว่านักเรียนใช้เวลาว่างของนักเรียนกระทำกิจกรรมที่ควรทำ คือเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น การทำความสะอาดบ้านเรือนนี้อาจหมายถึงรวมถึงการซักเสื้อผ้าของนักเรียนเองของน้อง ๆ ของนักเรียนด้วย การทำความสะอาดด้วยชาม ภาชนะใส่อาหารอยู่เล็มพร้อมที่จะใส่อาหารรับประทานได้อย่างปลอดภัยในทุกโอกาสได้ด้วย

นักเรียนบางคนอาจใช้เวลาว่างช่วยเหลือผู้ปกครองของนักเรียนหุงหาอาหารในตอนเช้า ๆ เป็น ๆ หรือนักเรียนบางคนอาจทำเองโดยผู้ปกครองไม่ต้องทำแต่ไปทำงานอื่นได้มากยิ่งขึ้นก็มี การหุงหาอาหารนั้นไม่จำเป็นแต่จะต้องผู้หญิง ทำหน้าที่จะควรช่วยเหลือคุณแม่ผู้ชายก็ช่วยได้และสามารถทำได้ดีเท่า ๆ กับผู้หญิงนั่นแหละ แต่นักเรียนหญิงไม่ควรขาดอย่างใดในการช่วยเหลือคุณแม่ทำครัว เพราะจะเป็นการฝึกการประกอบอาหารทำครัวไปด้วยในตัวไม่ช้านักเรียนก็สามารถหุงหาอาหารแทนคุณแม่ของนักเรียนได้ ยิ่งเมื่อนักเรียนเติบโตมีครอบครัวของตนเอง นักเรียนหญิงก็สามารถเป็นแม่บ้านได้อย่างสมบูรณ์

ดนตรี : (bridge) Fade in 5 วินาที แล้ว Fade out

นอกจากกิจกรรมที่ควรทำสำหรับนักเรียนตั้งที่กล่าวมาแล้ว นักเรียนยังสามารถใช้เวลาว่างของนักเรียนให้เป็นประโยชน์กับงานอดิเรกก็ได้ งานอดิเรกก็คืองานที่เราใช้เวลาที่นอกเหนือจากเวลาทำงานในหน้าที่ของเรา หรือสำหรับนักเรียนก็คือ เวลาที่นอกจากเวลาเรียนหนังสือ และทำงานที่บ้านของนักเรียนแล้ว แล้วนักเรียนก็ใช้เวลาว่างนั้นทำงานอดิเรกด้วยความสบายใจ ไม่เคร่งเครียดฉิวทำด้วยสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาบังคับ ทำไปพร้อมกับพักผ่อนให้สบายใจหายคิดถึง เครียดไปด้วย งานอดิเรกที่นักเรียนในระดับนี้ทำได้ก็มีหลายอย่าง เช่น การทำสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ การเย็บปักถักร้อย การแก้เครื่องจักรยนต์ การแกะสลัก การปลูก การตอน การต่อกิ่ง การต่อตาต้นไม้ การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ การวาดเขียน การเขียนหนังสือ งานอดิเรกเหล่านี้แม้ว่านักเรียนจะคิดว่าไม่เคยทำ ทำไม่เป็นและคงทำไม่ได้ไม่เห็นหน้าสนุกตรงไหน แต่นักเรียนยังเข้าใจผิด เมื่อนักเรียนไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่แนะนำมาแล้วนั้น นักเรียนก็สามารถหาความรู้อ่านได้จากหนังสือ และพยายามไต่ถามผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ครูจะเป็นผู้แนะนำนักเรียนได้ว่าจะไปหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นได้จากที่ใด เพื่อพอมีความรู้แล้วนักเรียนก็ลองลงมือทำดูจริง ๆ บ้าง ในระยะแรกก็ย่อมจะต้องมีปัญหาบ้างเป็นธรรมดา นักเรียนอย่าท้อแท้ใจจงพยายามแก้ปัญหาเหล่านั้นให้ได้ แล้วนักเรียนก็จะประสบผลสำเร็จในที่สุด นักเรียนจะเกิดความเพลิดเพลินในงานอดิเรกเหล่านั้น การทำสวนครัว นักเรียนจะ

ผลิตเพลงกับการสังเกตเห็นความเจริญเติบโตของผักที่นักเรียนปลูก ซึ่งเป็นผลงานของนักเรียนเอง และเกิดความภาคภูมิใจที่นักเรียนสามารถทำให้พืชต้นเล็ก ๆ เจริญเติบโตขึ้นมาเป็นอาหารในครอบครัวหรือสามารถแลกเปลี่ยนเงินมาช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ ของนักเรียนได้ด้วยการเลี้ยงสัตว์อาจเป็นสัตว์เลี้ยงไว้ดูเล่นเพื่อความสวยงาม หรือเลี้ยงไว้เป็นอาหารก็ตาม สัตว์ทุกชนิดเมื่อนักเรียนได้เลี้ยงนั้นเป็นประจำให้อาหารแก่มันนานเข้านักเรียนก็จะรู้สึกรักมัน และสัตว์เลี้ยงบางชนิดก็รักเจ้าของด้วย เป็นเพื่อนเล่นกับคนเลี้ยงได้ เช่น เลี้ยงสุนัข เลี้ยงแมว เป็นต้น ในครอบครัวชาวไทยเรานั้นมักจะมีสัตว์เลี้ยงชนิดนี้อยู่แล้วเสมอ เป็นสัตว์เลี้ยงที่ให้อะไรก็ชอบและน่ารัก การเลี้ยงดูก็ไม่ยากนัก สัตว์เลี้ยงที่ใช้เป็นอาหารได้ก็มี เช่น เป็ด ไก่ ห่าน เป็นต้น เมื่อยามว่างอยากพักผ่อน นักเรียนก็เล่นกับมันแก้เหงาได้เช่นกัน การเฝ้าบักส์กรอยเป็นงานอดิเรกสำหรับนักเรียนหญิงที่ให้ความเพลิดเพลินและทำให้นักเรียนสามารถทำเครื่องใช้ของตนเองได้ด้วย และเป็นงานที่ไม่หนักเหนื่อยแรง และทำที่ไหนเมื่อไรได้ทุกโอกาสอีกด้วย การแกะเครื่องจักรยนต์นั้นมักจะเป็นที่สนใจสำหรับนักเรียนชาย นักเรียนอาจสนใจหัดแกะตั้งแต่กลไกเล็ก ๆ ไปก่อน อาทิเช่น ลองถอดดูนาฬิกาเสีย ๆ ในบ้าน ของเล่นเสีย ๆ ก็ได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่ามันทำงานสัมพันธ์กันอย่างไร เมื่อนักเรียนเกิดความเข้าใจในระบบการทำงานของมันแล้วนักเรียนก็จะสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดของมันได้ จะเป็นพื้นฐานให้นักเรียนสามารถเข้าใจการทำงานของจักรกลเครื่องใหญ่ ๆ ขึ้นไปอีก อาจกลายเป็นอาชีพที่มั่นคงของนักเรียนได้ถ้านักเรียนให้ความสนใจหมั่นฝึกฝนหาความรู้เพิ่มเติม การแกะสลักเป็นงานฝีมือที่ให้ความเพลิดเพลินได้ตั้งแต่อายุได้ของอายุของเล่นชิ้นสวย ๆ ไม้ดูอีกด้วย การปลูกต้นไม้อาจเป็นได้ทั้งไม้ประดับ และไม้กินผลก็ตาม ก็ให้ความเพลิดเพลินแก่นักเรียนได้ นอกจากการปลูกแล้วนักเรียนควรหัดขยายพันธุ์ต่อไปอีกจะยิ่งให้ความเพลิดเพลินน่าสนุกยิ่งขึ้น เช่น การตอนกิ่ง การต่อกิ่ง ต่อดา ต้นไม้ ทำให้นักเรียนสามารถขยายพันธุ์ไม้ที่ต้องการได้ สิ่งเหล่านี้นักเรียนต้องฝึกหัดทำหลาย ๆ ครั้งจึงสำเร็จ ไม้สักครั้งเดียวจะได้ผลร้อยเปอร์เซ็นต์เลยก็หาไม่ งานอดิเรกอื่น ๆ ก็ยังมีอีกมากเช่นว่าการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ ภายในบ้าน อย่างการฉดส่วน หรือทำเครื่องใช้จากเศษสิ่งวัสดุเหลือใช้ที่ไม่มีราคาค่างวดมากมาย อย่างไม้ไผ่ซึ่งนักเรียนพบเห็นอยู่โดยทั่วไป หรือศดหาได้ไม่ยากในบ้านเรา สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นของใช้ได้มากมาย นักเรียนลองหัด

คิดดูในเวลาว่าง ๆ ว่านักเรียนจะสามารถใช้ไม้ไผ่ทำอะไรได้บ้าง โดยลงทุนให้น้อยที่สุด การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ นั้นทำได้จากวัสดุหลายอย่างแล้วแต่ความคิดของนักเรียนเอง นักเรียนอาจทำแจกันสวย ๆ ตั้ง โต๊ะไว้อูเล่่นจากกระเบื้องแข็งที่ใช่หมดแล้ว หรือทำที่ใส่ขยะภายในห้อง ของนักเรียนจากกล่องกระดาษที่ไม่ใช่แล้ว หรือจากหนังสือพิมพ์เก่า ๆ ก็สามารถนำมาประดิษฐ์ เครื่องใช้ได้ ถ้านักเรียนหัดคิดประดิษฐ์อยู่เสมอ ๆ นักเรียนย่อมเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ๆ และแปลก ๆ ได้ ถ้าทำรูปทูลบูชาพระแล้วอาจนำมาทำเป็นไม้ก่อดกิโดอย่างนี้เป็นต้น วัสดุเหลือใช้ ทุกอย่างที่นักเรียนเคยทิ้งมันอย่างไม่มีสนใจนั้นสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ได้ทั้งนั้น อาจ จะโดยการต่อเติม ตัดแต่ง เพิ่มเติมเสริมส่วนก็แล้วแต่ การวาดเขียนก็เป็นงานอดิเรกได้ นักเรียน ทุกคนเคยวาดเขียนมาแล้วทั้งนั้น ซึ่งไม่ยากที่นักเรียนจะใช้เวลาว่างของนักเรียนได้ฝึกฝนการ วาดเขียนของนักเรียนให้เกิดความชำนาญขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยความเพลิดเพลิน นักเรียนอาจหัด วาดด้วยดินสอตำรธรรมดา หรือระบายสีด้วย หรือจะวาดด้วยอุปกรณ์อย่างอื่นก็ได้แล้วแต่จะ เหมาะสมหรือถนัด นักเรียนบางคนวาดภาพเก่งตั้งแต่อายุยังน้อย ๆ ก็มี ภาพวาดที่สวยงามมี นีค่ามาก ถึงแม้จะขายก็ได้ราคาดี ปัจจุบันมีผู้ประกอบอาชีพจากการวาดภาพอยู่มกมาย ทั้งใน ประเทศไทยและในต่างประเทศ ทั้งนี้กว่าบุคคลเหล่านั้นจะสามารถวาดภาพได้สวยงามมีราคานั้น เขาย่อมฝึกฝนมาเป็นเวลานาน และถ้านักเรียนหัดฝึกฝนเสียแต่บัดนี้ นักเรียนก็มีโอกาสจะวาดภาพ ที่สวยงามได้เช่นกัน การวาดภาพเป็นการแสดงออกของอารมณ์ จึงเป็นงานอดิเรกที่ช่วยให้นักเรียน เกิดความลุ่มลุ่มสบายใจ หายตั้งเครียด

งานอดิเรกที่แนะนำมานั้นมีมากมายและยังไม่ได้กล่าวถึงก็ยังมีอีกมาก เพียงแต่แนะนำ ให้นักเรียนได้เห็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนและทำได้ง่ายเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนแต่ละคนก็อาจจะมี ความสนใจความถนัดต่าง ๆ กัน จึงอาจจะชอบงานอดิเรกที่แตกต่างกันได้ งานอดิเรกเป็น งานที่นักเรียนเลือกทำด้วยความถนัด ความสนใจ ความพอใจของนักเรียนเอง นักเรียนจึงอาจ เลือกทำเพียงอย่างเดียวหรือหลาย ๆ อย่างก็ได้แล้วแต่ความสบายใจ และเท่าที่นักเรียนจะมี เวลาว่างพอ อย่าลืมว่างานอดิเรกเป็นอาชีพได้ถ้านักเรียนทำจนเกิดความชำนาญดีพอ แม้จะไม่มี ชำนาญถึงกับเป็นอาชีพได้ก็ยังมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในสภาพภาคหน้าของนักเรียนเมื่อ เติบโตขึ้นแล้วต้องรับผิดชอบตนเองมากขึ้น ต้องประกอบอาชีพด้วยตนเองเพื่อตนเองและครอบครัว

ดนตรีจบรายการ : Fade in 10 วินาที แล้ว Fade under

ผู้ประกาศ : รายการการบรรยายเรื่องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สำหรับวันนี้ก็ต้อง
ลาจากนักเรียนไปก่อน พบกันใหม่โอกาสหน้าค่ะ

ดนตรี : Fade in แล้ว cross fade เสียงเพลงลูกทุ่ง

การพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk)

ดนตรี : Fade in 15 วินาที และ Fade under

สวัสดีนักเรียนที่รัก ครั้งที่แล้วนักเรียนได้รับฟังการบรรยายเกี่ยวกับความหมายของคำว่า "เวลาว่าง" ไปแล้ว รวมทั้งการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการทำกิจกรรมที่ควรทำการท างานอดิเรกต่าง ๆ ไปแล้ว วันนี้นักเรียนจะได้รับฟังการบรรยาย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ การฟังเพลง และการฟังวิทยุ เป็นต้นที่ 2 ขอเชิญรับฟังครับ

ดนตรี : (Bridge) Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out

วันหนึ่ง ๆ นักเรียนจะได้พบได้เห็นหนังสือมากมายหลายประเภท หนังสือแบบเรียน หนังสือนิยาย หนังสือการ์ตูน หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ มากมาย หนังสือหลายชนิดอ่านแล้วเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน และหนังสือบางเล่มที่ไม่มีคุณค่าหรือเนื้อหาวิชาความรู้ก็เกิดโทษกับผู้อ่าน นักเรียนจึงควรต้องเลือกอ่านหนังสือที่มีคุณค่าแก่ชีวิตของนักเรียน

เมื่อไรก็ตามที่นักเรียนมีเวลาว่างจากงานประจำของนักเรียน นักเรียนก็สามารถใช้เวลาว่างนั้นให้เกิดประโยชน์โดยการอ่านหนังสือได้ การอ่านมาก ฟังมาก ทำให้เกิดความรู้ แต่การฟังไม่สามารถทำได้ทุกโอกาส แต่การอ่านช่วยให้เกิดความรู้ได้ทุกโอกาสเมื่อต้องการ นักเรียนต้องการอ่านเมื่อไรก็ทำได้ทันที

ดนตรี : (Bridge) Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out

การอ่านหนังสือเรียนของนักเรียนที่ใช้อยู่ในโรงเรียนก็เกิดประโยชน์ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในวิชาที่เรียนแจ่มชัดมากขึ้น สามารถสอบไล่ได้ ลื่นขึ้นไปกับเพื่อน และสามารถสอบเรียนต่อเข้าเรียน เข้าทำงานต่าง ๆ ได้ การอ่านเป็นการหาความรู้ใส่ตัวไว้ตลอดชีวิต จึงควรฝึกให้ติดเป็นนิสัย แม้ว่าหนังสือแบบเรียนนั้นครูได้สอนไปแล้ว แต่ถ้านักเรียนมาอ่านซ้ำอีกก็จะช่วยเป็นการทบทวนความรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

การอ่านหนังสืออ่านเล่น หนังสือการ์ตูน ในเวลาว่างก็ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินเป็น

การพักผ่อนอารมณ์ที่ดึงเครียด ข้ายังมีเกล็ดความรู้และคติธรรมล้นชีวิตสอดแทรกอยู่ด้วย เพียงแต่
ว่านักเรียนต้องเลือกหนังสือที่มีสาระหรือคติเท่านั้น การอ่านจึงจะเกิดประโยชน์ การรู้จักเลือกหา
คติธรรมหรือแนวการดำเนินชีวิตของตัวละครที่ดีจากหนังสือที่นักเรียนอ่านมา เป็นแนวประพฤติปฏิบัติตน
ย่อมเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่ง และจะช่วยย้ให้การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือไม่ไร้ประโยชน์เปล่า

ดนตรี : (bridge) Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out

การอ่านหนังสือพิมพ์ อ่านข่าวสารเป็นการอ่านที่ทำให้นักเรียนเกิดความรอบรู้ในเหตุการณ์
บ้านเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศของนักเรียนเอง ทำให้เป็นคนที่มีลุ่มมืออยู่ตลอดเวลา
หนังสือพิมพ์ปัจจุบันก็มีสาระอย่างอื่นนอกเหนือจากข่าวบ้านเมืองอยู่มาก นักเรียนสามารถเลือกอ่าน
เรื่องที่นักเรียนสนใจหรือเห็นว่า เป็นประโยชน์ได้ แต่การอ่านไม่ว่าจะอ่านหนังสือพิมพ์หรือหนังสือ
อะไรก็ตาม นักเรียนต้องรู้จักใช้วิจารณญาณรับฟังอย่างใช้ความคิดด้วยเหตุผล เพราะบางครั้ง
บทความก็เป็นเพียงความคิดของบุคคลเพียงคนเดียว อาจถูกต้องเพียงอย่างเดียว หรือไม่ถูกต้อง
เลยก็ได้ นักเรียนจึงต้องอ่านอย่างมีวิจารณญาณใคร่ครวญคิดดูให้รอบคอบ แล้วจึงยึดถือไว้เป็น
สิ่งที่นักเรียนจะเชื่อถือว่าเป็นจริง เลือกเชื่อถือในสิ่งที่ลุ่มเหตุผลและถูกต้อง

เมื่ออ่านเล่มใดจบแล้ว นักเรียนลองทบทวนดูซิว่านักเรียนได้อะไรจากที่อ่านบ้าง
เป็นต้นว่า ความคิด คติธรรม เป็นต้น นักเรียนต้องเลือกสำรวจและจดจำในสิ่งดีงาม

ดนตรี : (Bridge) Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out

คราวนี้เรามาพูดถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการฟัง เพลง เพลงและดนตรี
เป็นมรดกของโลกคู่มากับมนุษย์เป็น เวลาอันยาวนาน มนุษย์ทุกชาติทุกเผ่าพันธุ์ ไม่ว่าจะเจริญ
ก้าวหน้าหรือยังด้อยพัฒนา เพียงไร ทุกชาติพันธุ์ต่างก็มีเพลง มีดนตรีทั้งนั้น เพลงทำให้คนฟัง เกิด
ความรู้สึกได้มากมายหลายอย่าง มีความสุข โศก สุนก ขบขัน โกรธ รักพวกพ้อง เพลงทำได้
เพลงชาติทำให้คนเรารู้สึกรักชาติของตน เป็นต้น เพลงที่เราฟังธรรมดาทั่วไปมักทำให้คนเรา
เกิดความสุข สุนกได้ อย่างไรก็ตามการฟัง เพลงมักทำให้คนเราเกิดความพอใจที่ได้ฟัง ทุกคนจึง
ชอบฟัง เพลง ไม่ว่าจะ เพลงจากแผ่นเสียง จากเทปบันทึกเสียง จากวิทยุ หรืออาจจากการร้องเอง

ฟังเองก็ตาม เมื่อคนเราได้ฟังแล้วเกิดความสุขใจ เมื่อเกิดความสุขใจก็มีความสุขสบายใจ เมื่อคนเรามีความสุขก็ถือได้ว่าการฟังเพลงนั้นมีประโยชน์แก่จิตใจของคนฟัง การใช้เวลาว่างโดยการฟังเพลงก็ถือได้ว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง

ดนตรี : (Bridge) Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out

ปัจจุบันเครื่องรับวิทยุมีแพร่หลายทั่วไป แทบทุกบ้านเรือน นักเรียนทุกคนคงเคยได้รับฟังวิทยุมาแล้วทั้งนั้น สถานีส่งวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทยก็มีอยู่มากมาย นักเรียนที่มีเครื่องรับวิทยุอยู่ในบ้านก็สามารถจะเลือกรับรายการต่าง ๆ จากสถานีใดก็ได้ตามใจชอบ เวลาใดก็ได้ รายการที่มีให้เลือกฟังอย่างมากมายเช่นกัน นักเรียนจึงต้องรู้จักเลือกรับฟังรายการวิทยุที่ดี มีคุณค่าควรแก่การรับฟัง เช่น รายการข่าวจากสถานีวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ นักเรียนคงเคยรับฟังทุกคน เพราะเป็นรายการที่ดี ทำให้นักเรียนเป็นคนรอบรู้ทันเหตุการณ์บ้านเมือง นอกจากนี้ก็มีรายการสารคดี บทความต่าง ๆ รายการเพลง ดนตรี สำหรับผู้รักมากมาย เมื่อนักเรียนมีเวลาว่างที่พ้นจากงานประจำหรือหน้าที่ของนักเรียนแล้ว นักเรียนก็สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์จากการรับฟังวิทยุในรายการที่ดี ๆ การรับฟังวิทยุเป็นการร่ายสวดก ทำไปพร้อมกับทำกิจกรรมหรืองานอดิเรกอย่างอื่นไปด้วยก็ได้ การใช้เวลาว่างของนักเรียนก็ย่อมจะเกิดประโยชน์มากขึ้น

ดนตรี : (Bridge) Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out

จากเครื่องรับวิทยุซึ่งรับฟังได้เพียงเสียง ได้วิวัฒนาการมาเป็นเครื่องรับโทรทัศน์ ซึ่งรับฟังเสียงได้ และชมภาพไปขณะเดียวกัน ทั้งที่เป็นภาพขาว-ดำ และภาพสี ซึ่งแพร่หลายมากในเขตตัวเมือง และอาจยังไม่แพร่หลายนักในชนบทที่ห่างไกลออกไป โดยเฉพาะในหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนหลายคนคงเคยดูรายการโทรทัศน์มาบ้างแล้ว หรือบางคนอาจมีเครื่องรับโทรทัศน์อยู่ที่บ้านแล้ว รายการโทรทัศน์ก็เหมือนรายการของวิทยุ คือ มีมากมายหลายรายการ มีคุณค่ามากบ้างน้อยบ้าง เมื่อนักเรียนมีเวลาว่างจากงานประจำ และต้องการจะใช้เวลาว่างโดยการดูรายการโทรทัศน์ นักเรียนก็ต้องรู้จักเลือกดูรายการที่ดีมีคุณค่า จึงจะเป็น

การใช้เวลาร่างให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง เช่นกัน

ดนตรี : Fade in 10 วินาที แล้ว Cross fade เป็นเสียงเพลงลูกทุ่ง

แบบพูดบรรยายล้วนคนเดียว (Straight Talk)

ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade under

สวัสดีครับนักเรียนที่รัก นักเรียนเคยได้รับฟังการบรรยายเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ไปแล้วด้วยการทำกิจกรรมที่ควรทำ ทำงานอดิเรก อ่านหนังสือ ฟังเพลง ฟังวิทยุ โทรทัศน์มาแล้ว คราวนี้นักเรียนจะได้ฟังการบรรยายเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการฟังคำบรรยาย การไปท่องเที่ยว การกีฬา เป็นต้นที่ล้ำม ขอเชิญรับฟังครับ

ดนตรี : (Bridge) คั่น 15 วินาที แล้ว Fade out

ในปัจจุบันมีองค์การ สโมสร และหน่วยงานทางราชการได้พยายามเชิญบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ ในเรื่องต่าง ๆ มาบรรยายให้ประชาชนผู้สนใจได้รับฟังกันตามโรงเรียน ตามวัดบ้าง และบ่อยครั้งที่ส่งบรรยายทางวิทยุกระจายเสียง อย่างที่นักเรียนกำลังรับฟังอยู่ขณะนี้ บางครั้ง ครูก็เชิญบุคคลที่มีความรู้มาพูดบรรยายให้นักเรียนฟังก็มี การบรรยายเหล่านี้ถือว่าเป็นเรื่องที่น่าเรียน ควรจะหาโอกาสไปรับฟัง เพื่อจะได้เกิดความรู้ที่ยั่งยืน และถ้านักเรียนมีเวลาว่างพอ นักเรียนก็ควรจะใช้เวลาว่างนั้นไปรับฟังคำบรรยายให้ได้ หรือแม้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเสด็จตามเสด็จ เป็นเรื่องน่าฟังทั้งสิ้น เมื่อฟังนักเรียนอย่าฟังเฉย ๆ ควรพยายามสนใจความสำคัญให้ได้ว่าผู้บรรยายพูดถึงอะไร และควรจดบันทึกไว้ด้วยเพียงสั้น ๆ เมื่อฟังแล้วไม่เข้าใจก็ควรซักถามผู้พูดเมื่อเขาเปิดโอกาสให้ถาม หรือจดคำถามไว้ถามภายหลังก็ได้ พยายามทบทวนจดจำสิ่งที่เห็นว่า เป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียน การฟังคำบรรยายนั้นสิ่งจะเกิดประโยชน์ ขณะฟังต้องฟังอย่างตั้งใจ ใช้ความคิด มีมารยาท มีวิจรรณญาณใคร่ครวญ คิดหาเหตุผลจากคำบรรยายนั้น มีใจฟังแล้วดวงเห็นดวงคำพูดเห็น เสมอไป ถ้าลองทำดูได้ เพื่อให้เห็นผลชัดเจน นักเรียนก็ควรลองทำดู แล้วสังัดสันใจ ว่าถูกหรือผิด หรือจะเชื่อหรือไม่ หรือเมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งอย่างไรก็ลองได้ถามผู้รู้ ครู-อาจารย์ต่อไป ได้ผลอย่างไร บันทึกไว้เป็นหลักฐานกันด้วย การฟังคำบรรยายทางวิทยุ-โทรทัศน์ไม่อาจได้ถามปัญหาจากผู้พูดได้ แต่นักเรียนอาจจดปัญหาไว้ถามถามครูที่โรงเรียน หรือไปอ่านหนังสือเพิ่มเติมได้

ด้วยเหตุผลในประการทั้งปวง การใช้เวลาว่างในการฟังคำบรรยายไม่ว่าฟังจากผู้พูดโดยตรง หรือจากวิทยุ-โทรทัศน์ก็จัดได้ว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ดนตรี : (Bridge) Fade in 10 วินาที แล้ว Fade out

ในบางท้องถิ่น รัฐบาลได้พยายามตั้ง โรงเรียนหรือหน่วยฝึกฝนวิชาชีพเพื่อฝึกฝนวิชาชีพต่าง ๆ หลายวิชาชีพ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามความสนใจของบุคคลในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งใครก็ได้ความร่ำรวยล้นฟ้า ภายใต้งบประมาณที่สมควรเรียนได้ ถ้าสนใจ นักเรียนที่มีเวลาว่างและคิดจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทางหนึ่งที่นักเรียนทำได้และสมควรทำก็คือ ใช้เวลาไปเรียนฝึกฝนวิชาชีพ ถ้าในหมู่บ้านของนักเรียน มีที่จะเรียนได้ เนื่องจากนักเรียนยังอยู่ในวัยเด็กยังพึ่งคุณพ่อคุณแม่ทุกอย่างไม่ว่า การกินอยู่ ค่าเล่าเรียน ค่านุ่งห่ม น้อยคนที่จะหารายได้เป็นของตนเอง นักเรียนในวัยนี้จึงยังมองไม่ค่อยเห็น ความสำคัญว่าจะใช้เวลาว่างไปเรียนฝึกฝนวิชาชีพให้เป็นประโยชน์อย่างไร นักเรียนควรจะได้ คิดว่าต่อไปภายหน้า เมื่อนักเรียนเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูคุณพ่อคุณแม่ที่แก่ชรา และมีครอบครัว นักเรียนจะต้องมีอาชีพเป็นของตนเอง เมื่อนั้นแหละนักเรียนมีความจำเป็นจะต้อง ใช้วิชาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีพและบุคคลในครอบครัวที่รับผิดชอบ นักเรียนบางคนมีความสามารถมีฐานะ มีโอกาสดีพอที่จะเรียนต่อไปในชั้นสูง ๆ ได้ สามารถหางานทำดี ๆ ได้ แต่ในขณะที่เดียวกัน นักเรียนอีกหลาย ๆ คนที่ไม่มีความสามารถไม่มีฐานะดีพอ ไม่มีโอกาสจะได้เรียนต่อไปในชั้นสูง ๆ เหมือนเขาได้ เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้วก็ต้องออกมาช่วยคุณพ่อคุณแม่ประกอบอาชีพ หรือว่างงาน อยู่เฉย ๆ เพราะไม่มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพใดพอที่จะประกอบอาชีพได้ การใช้เวลาว่างของนักเรียนในวัยนี้ เพื่อการเรียนฝึกฝนอาชีพ จึงจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนในวันหน้า เมื่อนักเรียนต้องมีอาชีพเป็นของตนเอง

ดนตรี : (Bridge) Fade in 10 วินาที แล้ว Fade out

ในสมัยก่อนประเพณีเราไม่ค่อยจะได้ออกเดินทางไปในอกหมู่บ้านของตมไกล ๆ นักหรือก เพราะบ้านเมืองยังไม่เจริญ การคมนาคมก็ไม่ได้พอที่จะเดินทางไปไหนมาไหนได้สะดวก และปลอดภัย รวดเร็วเท่าสมัยปัจจุบัน ในปัจจุบันนี้การที่เราจะรู้จักแต่หมู่บ้านของเรา เท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ

นักเรียนควรหาความรู้ให้กว้างไกลไปกว่านั้นอีก จนกระทั่งรู้จักประเทศของนักเรียนเองดีพอ ในโรงเรียนต่าง ๆ ครู-อาจารย์มักจะเคยจัดให้นักเรียนได้ไปศึกษานอกสถานที่บ่อย ๆ เช่น พาไปดูพิพิธภัณฑ์ ดูพระบรมมหาราชวังในกรุงเทพฯ เป็นต้น เมื่อนักเรียนมีเวลาว่างพอหรือมีโอกาส นักเรียนก็ควรจะไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ บ้างไม่ว่าจะไปกับผู้ปกครองของนักเรียนเอง โดยไม่เสียงานอื่น คือเป็นช่วงที่นักเรียนว่างนักเรียนก็ควรไป เพราะการท่องเที่ยวก็ถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้เช่นกัน เพราะเป็นการขยายขอบเขตความรู้เกี่ยวกับสถานที่ของนักเรียนให้กว้างไกลออกไป นักเรียนควรจะได้ชมความงามตามธรรมชาติ โบราณสถาน โรงงานต่าง ๆ สถานที่สำคัญในประวัติศาสตร์ ในที่ต่าง ๆ จะทำให้นักเรียนหลุดจากวงโคจรออกไปรอบรู้ทันสมัย การเดินทางไปเป็นหมู่คณะ เป็นการฝึกให้นักเรียนได้สังคมกับเพื่อนที่ดีขึ้นอีกด้วย จะทำให้นักเรียนได้ประสบการณ์แปลก ๆ อันจะเป็นผลให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานต่าง ๆ ได้

ดนตรี : (Bridge) Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out

ในโรงเรียนทุกโรงเรียน นักเรียนทุกคนคงเคยได้เล่นกีฬาและอีกหลายคนที่เคยเล่นกีฬาเชียร์กีฬา ไม่ว่าจะเป็นผู้เล่นหรือจะเป็นผู้ชม ผู้เชียร์ก็ฝึกก็สนุกทั้งนั้น นักเรียนส่วนใหญ่มักจะชอบกีฬา เพราะกีฬาทำให้ผู้เล่นแข็งแรง ได้ออกกำลังกายทำให้สุขภาพดี สดใจสนุกสนาน รู้จักแพ้ รู้จักชนะ และการให้อภัย กีฬายังเป็นสิ่งดีที่ทุกชาติทุกภาษาชอบมารับ นักเรียนที่เล่นกีฬาก็ต้องรู้จักเป็นผู้เล่นที่ดี มีมารยาท เคารพกติกา รู้จักให้อภัย ผู้ชม ผู้เชียร์ก็เล่นเดียวกัน จึงจะถือว่ามีความสุขนักกีฬา

นักเรียนที่มีเวลาว่างและใช้เวลารว่างไปเล่นกีฬาก็ดี ไปชมกีฬาก็ดี ไปเชียร์กีฬาก็ดี ถือว่าเป็นการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผ่อนคลายความตึงเครียดได้ดี

นักเรียนบางคนสงสัยว่า การใช้เวลาว่างไปดูหนัง ดูลิเก ละครละ จะเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์หรือเปล่า อันนี้ขอตอบว่า เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เหมือนกัน แต่ต้องมีวิจารณญาณว่า เรื่องราวในลิเก ภาพยนตร์หรือละครที่ดี อะไรผิดอะไรถูก อย่างฉลาดสิ่งผิดมา เป็นตัวอย่างการตำหนิชีวิต ต้องรู้จักฉลาดสิ่งที่เป็นคติสอนใจในทางที่ถูกมาก เป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

ในขณะที่ช่อมก็เป็นการพักผ่อนคลายความตึงเครียดได้ดี ฉะนั้นไม่ว่าจะช่อมกีฬา ช่อมหรือเล่นในยามว่าง ก็ถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้

การกีฬานั้นทุกชาติ ทุกภาษาในโลก ต่างก็ยอมรับกันว่า การกีฬาเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ ทุกประเทศจึงส่งเสริมเยาวชนของตนให้เล่นกีฬา เล่นในยามว่าง ข้อสำคัญก็คือว่านักเรียนอย่าเพลินกับการกีฬาเสียจนเสียการเรียนหรือการงานอย่างเช่น การหนีเรียนไปเล่นกีฬา ไปช่อมกีฬา ก็ถือว่าเป็นผิด เพราะไม่ใช้เวลาว่าง การกีฬาควรจะใช้เวลาว่างเท่านั้น จึงจะถือว่าเป็นประโยชน์ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และจะถือได้ว่าการกีฬา เป็นสิ่งที่มีคุณค่า ถ้านักเรียนใช้เวลาว่างกับการกีฬา แล้วก็ไม่ว่าเป็นต้องเลือกกีฬาประเภทที่ต้องลงทุนหรือใช้เงินมาก ๆ กีฬาอะไรก็ได้ สิ่งนั้น แม้แต่กีฬาพื้นบ้าน เช่น ตะเตะกระอ่วง เป็นต้น หรือแม้แต่การวิ่งแข่งอย่างที่คุณครูชอบจัดให้นักเรียนวิ่งแข่งกันบ่อย ๆ นั้นก็ตาม มีคุณค่า เล่นมกีฬาทุกประเภทมีคุณค่า ความดีของมันเท่าเทียมกันเสมอ ไม่ว่านักเรียนจะใช้เวลาว่างไปกับการกีฬาประเภทใดก็ตาม ย่อมเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เหมือนกัน

สำหรับวันนี้ การบรรยายเรื่อง การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ก็ต้องยุติลงเพียงเท่านี้ สวัสดี

ดนตรี : Fade in 10 วินาที แล้ว Cross fade เป็นเสียงเพลงลูกทุ่ง

แบบสนทนา 2 คน (Dialogue)

ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out

สวัสดีนักเรียนที่รัก วันนี้จะได้เชิญอาจารย์สองท่านมาสนทนาให้นักเรียนได้ฟังกันถึงเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อาจารย์ทั้งสองท่านนี้ ได้แก่ อาจารย์ ต่ำ เกิง ประสับ ลูช และอาจารย์ ลูทรี รุ่งเรือง สำหรับอาจารย์ ต่ำ เกิง ประสับ ลูช เป็นอาจารย์ที่สอนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมอยู่ที่ โรงเรียนนครสวรรค์ มาเป็นเวลานาน ซึ่งนักเรียนที่นั้นชอบเรียนกับอาจารย์มาก วันนี้จึงเป็นโอกาสดีของนักเรียนที่มีโอกาสได้ฟังอาจารย์สนทนาให้นักเรียนฟัง สำหรับอาจารย์อีกท่านหนึ่ง คือ อาจารย์ ลูทรี รุ่งเรือง นั้น ท่านเป็นอาจารย์แนะแนวการศึกษา ปัจจุบันท่านทำงานอยู่ที่ โรงเรียนนครสวรรค์ นักเรียนที่นั้นชอบไปปรึกษากับอาจารย์เสมอเมื่อมีปัญหา และอาจารย์ก็แนะนำหาทางแก้ปัญหาให้นักเรียนได้สำเร็จเสมอเลยทีเดียว ในวันนี้อาจารย์จะมาสนทนาแนะนำการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียน ขอให้นักเรียนคอยติดตามการสนทนาของอาจารย์ทั้งสองท่านได้แล้วครับ

ดนตรี : Fade in 10 วินาที แล้ว Fade out

ต่ำ เกิง : สวัสดีครับอาจารย์ลูทรี ครับ

ลูทรี : สวัสดีครับอาจารย์ต่ำ เกิง ครับ วันนี้เราจะคุยเรื่องอะไรกันดีครับอาจารย์ครับ

ต่ำ เกิง : วันนี้ผมอยากจะคุยกันเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์กับอาจารย์หน่อยครับ คือผมอยากจะทราบว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ซึ่งก็ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับการเรียนหนังสือ เป็นส่วนใหญ่ และในวันหนึ่ง ๆ ก็ยังมี เวลาที่ว่างจากการเรียนหนังสืออยู่อีกมาก อาจารย์คิดว่า เด็กในวัยนี้ควรใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไรบ้างครับ

ลูทรี : ครับอาจารย์ครับ เด็กนักเรียนในวัยนี้ยังมี เวลาว่างที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์อีกมาก และผมก็เห็นว่านักเรียนเหล่านี้มีโอกาสดูใช้เวลาว่างของเขาให้เกิดประโยชน์ได้หลายอย่าง แต่สำหรับวันนี้เราคุยกันสักสองอย่างว่า นักเรียนควรใช้เวลาว่างให้เกิด

ประโยชน์ได้ในทางใดบ้าง อย่างแรก คือ การใช้เวลารว่างทำกิจกรรมที่ควรทำ
และอย่างที่สองก็คือ การใช้เวลารว่างทำงานอดิเรก

ต๋ำเกิง : เอ ... แต่ว่าอาจารย์ครับ นักเรียนในวัยนี้มักจะแบ่ง เวลาไม่ถูกว่า เมื่อไรควรทำอะไร
คือไม่รู้ว่ เวลาไหน เป็นเวลารว่างนะครับ ผมก็สงสัยเหมือนกันว่า เวลาไหนครับที่
เรียกว่า เวลารว่างนะครับ

สุทธิ : ครับ ตามธรรมดาในวันหนึ่ง ๆ เราไม่ได้เรียนหนังสือ หรือทำงานตลอดทั้งวัน เช่น
นักเรียนในวันโรงเรียนปิด หรือ วันโรงเรียนเปิดก็ยังมีเวลารว่างก่อนมาโรงเรียน
หรือหลังจากกลับจากโรงเรียนในตอนเย็น ตอนกลางคืนก่อนนอน เป็นต้น ฉะนั้น
เวลารว่างก็หมายถึง เวลาที่เราพ้นจากธุรกิจประจำวันแล้วนั่นเองแหละครับอาจารย์ครับ

ต๋ำเกิง : ก็หมายความว่า เมื่อเสร็จธุรกิจประจำวันแล้วก็ถือเป็นเวลารว่างแหละนะครับ
ใช่ไหมครับอาจารย์ครับ

สุทธิ : ใช่ครับ

ต๋ำเกิง : คราวนี้การที่นักเรียนในวัยนี้จะใช้เวลารว่างให้เกิดประโยชน์โดยการทำกิจกรรมที่ควรทำ
อย่างที่อาจารย์แนะนำนะครับ ผมก็ยังสงสัยอยู่ดีแหละครับว่า กิจกรรมที่นักเรียนในวัยนี้
ควรทำนั้นมีอะไรบ้าง ขอความกรุณาช่วยแนะนำหน่อยสิครับ

สุทธิ : ครับ นักเรียนในวัยนี้ก็มีความสามารถพอที่จะทำกิจกรรมที่ควรทำได้หลายอย่างแล้ว
ละครับ ผมยกตัวอย่างกิจกรรมที่ควรทำสำหรับเด็กในวัยนี้ก็คือ การช่วยเหลือคุณพ่อ
คุณแม่ หรือผู้ปกครองของนักเรียนทำงานบ้านบางอย่างที่นักเรียนสามารถจะทำได้
นี่นะครับ

ต๋ำเกิง : อ้อ ... อย่างเช่น การรดน้ำต้นไม้ เช็ดถูบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ล้างถ้วยชามหรือช่วย
ทำครัวอย่างนี้เป็นต้นใช่ไหมครับ

สุทธิ : ครับใช่ครับงานเหล่านี้เป็นงานที่นักเรียนในวัยนี้ทำได้โดยไม่ลำบากเลย และงานเหล่านี้
ก็มีอยู่แล้วในทุกบ้านเรือน เพราะฉะนั้นนักเรียนทุกคนก็สามารถจะทำได้ทั้งนั้นแหละครับ

- ดำเกิง : และนอกจากงานประเภทงานบ้านอย่างนี้แล้วจะมีอย่างอื่นอีกไหมครับที่นักเรียนในวัยนี้ จะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้ล่ะ
- สุทธิ : มีครับอาจารย์ครับ นักเรียนบางคนมีคุณพ่อคุณแม่หรือผู้ปกครองที่ทำงานอาชีพอยู่กับบ้าน นักเรียนก็ควรใช้เวลาว่างของนักเรียนช่วยเหลืองานนั้นแก่คุณพ่อคุณแม่หรือผู้ปกครอง ของนักเรียน อย่างนี้ก็คือว่าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการทำกิจกรรมที่ควรทำ ครับ อาจารย์ครับ
- ดำเกิง : ครับ ผมพอเข้าใจและมองเห็นว่าการใช้เวลาว่างของนักเรียนในการช่วยเหลือคุณพ่อ คุณแม่ หรือผู้ปกครองทำงานอาชีพนั้นนอกจากจะเป็นการใช้เวลาว่างของนักเรียน ไปในทางที่เกิดประโยชน์แล้วยังเป็นโอกาสให้นักเรียนในวัยนี้ได้ฝึกฝนงานอาชีพเสีย ตั้งแต่ยังเยาว์ กว่าที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่นักเรียนก็ย่อมจะเกิดความรู้ความชำนาญจะสามารถจะประกอบอาชีพด้วยตนเองได้ด้วย ผมมีความคิดเห็นอย่างนี้ถูกไหมครับ
- สุทธิ : ครับ ผมก็เห็นด้วยกับอาจารย์ครับ การฝึกฝนอาชีพนี้เป็นสิ่งสำคัญมากครับ เพราะ นักเรียนทุกคนจะต้องเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู ครอบครัว คุณพ่อคุณแม่ของนักเรียนที่แก่ชราลง เมื่อนั้นนักเรียนจะต้องมีอาชีพของ ตนเอง และถ้านักเรียนได้พยายามหาโอกาสฝึกฝนอาชีพเสียแต่บัดนี้จึงนับได้ว่าเป็น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้อย่างดีทีเดียวครับ
- ดำเกิง : ครับครับ ครับที่เดียวครับผมเห็นด้วยอย่างยิ่งทีเดียวครับ เพราะว่าการทำงานนักเรียน ได้เคยทำงานอะไรบ่อย ๆ หรือเป็นประจักษ์ก็ย่อมจะเกิดความรู้ความชำนาญในสิ่งนั้น อย่าง เช่น นักเรียนที่มีคุณพ่อคุณแม่เป็นช่างวานาและช่วยเหลือคุณพ่อคุณแม่ทำนา นักเรียน ผู้นั้นก็ย่อมจะทำนาเป็น โตขึ้นก็ย่อมประกอบอาชีพทำนาได้ หรือนักเรียนที่คุณพ่อคุณแม่ มีอาชีพค้าขาย ก็ย่อมจะค้าขายเป็นอย่างนี้ เป็นต้น
- สุทธิ : และนอกจากนั้น การใช้เวลาว่างของนักเรียนได้ช่วยเหลืองานอาชีพของคุณแม่ ผู้ปกครองนั้น ประโยชน์ที่มองเห็นได้ทันทีก็คือ เป็นการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระ ผู้มี พระคุณอีกด้วยนะครับ

- ตัวเก็ง : ครับ ฉะนั้นนักเรียนในวัยนี้จึงควรใช้เวลาว่างของนักเรียนที่ว่างจากการเรียนหนังสือ และได้ช่วยเหลือผู้ปกครองในด้านนี้บ้างตามสมควร
- สุทธิ : ครับ นั่นเป็นการใช้เวลาว่างของนักเรียนมาทำกิจกรรมที่ควรทำ โดยการช่วยเหลือผู้ปกครองทำงานอาชีพ คราวนี้การทำงานบ้าน เช่น การปิดกวาดเข็ดดูอย่างที่เราอาจารย์ได้กล่าวไว้ฉันไม่ไปเป็นการฝึกฝนอาชีพอะไร เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วอาจารย์ลองกล่าวชี้แจงว่าจะมีประโยชน์อย่างไร ในการใช้เวลาว่างมา ทำการปิดกวาด เข็ดดูบ้านเรือนนะ
- ตัวเก็ง : งานปิดกวาดเข็ดดูบ้าน เรือนไม่ใช่งานเพื่อการฝึกฝนอาชีพก็จริง แต่มนุษย์เรานั้นต้องอยู่อย่างสะอาด เพื่อสุขภาพและอนามัยของตนเองและผู้อื่น นักเรียนจึงมีความจำเป็น ต้องฝึกนิสัยของนักเรียนให้เคยชินต่อการรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัยของนักเรียนเองครับ ด้วยเหตุนี้แหละครับนักเรียนที่ไป เวลาว่างมาทำกิจกรรมที่ควรทำอย่างการปิดกวาด เข็ดดูบ้าน เรือนที่อยู่อาศัยจึงถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- สุทธิ : ครับ ฉะนั้นนักเรียนในวัยนี้จึงสมควรนะครับที่จะใช้เวลาว่างส่วนหนึ่งซึ่งว่างจากการเรียนหนังสือ หรืองานประจำของนักเรียนแล้วมาทำงานปิดกวาดเข็ดดูบ้าน เรือนที่อยู่อาศัยให้สะอาดปราศจากกลิ่นเหม็น หรือสิ่งสกปรกอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเจ็บป่วยลงได้
- ตัวเก็ง : การทำความสะอาดบ้าน เรือนที่อยู่อาศัยนี้ก็คงจะต้องทำประจำอยู่เสมอครับ เพราะว่าความสกปรกย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ ๆ เช่นความสกปรกจากฝุ่นละออง ขยะ เศษอาหาร อย่างนี้นะครับ
- สุทธิ : ครับ และการทำเสมอ ๆ นั้นนอกจากเป็นการรักษาความสะอาดอยู่เสมอแล้ว ทำให้ การทำความสะอาดไม่ต้องเหนื่อยมาก เพราะไม่สกปรกมากนัก ถ้านาน ๆ ทำครั้ง ก็ต้องเหนื่อยมาก นักเรียนอาจทำไม่ไหว ค่อย ๆ ทำไปวันละนิดวันละหน่อย โดยใช้เวลาว่างของนักเรียนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์
- ตัวเก็ง : การทำความสะอาดนั้นนอกจากบ้าน เรือนที่อยู่อาศัยแล้ว สิ่งของ เครื่องใช้ผมก็เห็นว่า นักเรียนควรทำด้วยนะครับ อย่าง เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มของนักเรียนเอง ของน้อง ๆ

ของนักเรียน นักเรียนก็สามารถทำได้ หรืออย่างภาชนะใส่อาหารต่าง ๆ เป็นต้นว่า ถ้วยชาม แก้วน้ำต่าง ๆ ควรใช้เวลาว่างของนักเรียนทำความสะอาดพร้อมที่จะใส่อาหารรับประทานได้อย่างปลอดภัยเสมอ เพื่อสุขภาพของนักเรียนเองและบุคคลในครอบครัว นอกจากนี้แล้วอาจารย์เห็นว่านักเรียนวัยนี้ก็มีกิจกรรมอะไรอีกครับที่ควรทำในเวลาว่างของนักเรียนครับ

สุทธิ : นอกจากนี้หรือครับ นักเรียนหลายคนคงเคยช่วยคุณแม่แม่จัดหาอาหารเข้า ๆ เป็น ๆ อยู่บ้างแล้ว ก็ถือว่าได้ใช้เวลาว่างกระทำกิจกรรมที่ควรทำอยู่แล้วอย่างหนึ่ง สำหรับนักเรียนที่ยังไม่เคยช่วยเหลือคุณแม่แม่ในด้านนี้ก็ควรหาโอกาสได้ช่วยเหลือดูบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนหญิง

คำเกิง : เอ ... แต่ผมว่าการช่วยเหลือคุณแม่แม่จัดหาอาหารนั้น นักเรียนชายบางคนก็ทำได้เท่า ๆ กับนักเรียนหญิง หรือบางคนอาจจะเก่งกว่านักเรียนหญิงก็มี สิ่งคงไม่จำเป็นว่า จะต้องเฉพาะนักเรียนหญิงหรือคณะครับ นักเรียนชายก็ย่อมทำได้เหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นนักเรียนหญิงก็ยิ่งสมควรจะหาโอกาสได้ช่วยเหลือคุณแม่แม่ปรุงอาหารให้ได้ เพราะเป็นการฝึกการประกอบอาหารไปด้วยในตัว

สุทธิ : ครับ นั่นเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการทำกิจกรรมที่ควรทำละครับ อาจารย์ครับ

คำเกิง : ตอนต้นอาจารย์สุทธิบอกว่ายังใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการทำงานอดิเรกได้สักนี่ครับ

สุทธิ : ใช่ครับ ผมกำลังจะพูดอยู่ที่พอดี

คำเกิง : ถ้าจั้นอาจารย์ช่วยลองว่าให้ฟังสิครับ งานอดิเรกอะไรเป็นอย่างไร

สุทธิ : งานอดิเรกก็คือ งานที่เราใช้เวลาที่นอกเหนือจากเวลาทำงานในหน้าที่ของเรา ทำด้วยความสบายใจ ไม่รู้มีอะไรมาบังคับ ทำด้วยความเพลิดเพลินใจครับ

คำเกิง : อ้อ ... เข้าใจครับ แล้วงานอดิเรกอะไรที่นักเรียนในวัยนี้สมควรจะทำได้บ้างละครับ

สุทธิ : โอ๊ย เยอะแยะครับ การทำสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ เย็บปักถักร้อย แกะเครื่องจักรยนต์

แกะสลัก การปลูก การตอน ต่อตา ต่อกิ่งต้นไม้ ประดิษฐ์เครื่องใช้ การวาดเขียน
การเขียนหนังสือ

ตัวเก็ง : โอ้โอ อาจารย์บอกเสียมากมายเลย กำนักรเรียนได้ฟังแล้วบอกว่างานเหล่านี้ไม่เคยทำ
ทำไม่เป็น ผมคิดว่านักเรียนยังเข้าใจผิดนะครับ

สุทธิ : เข้าใจผิดอย่างไรครับ

ตัวเก็ง : ก็ความจริงแล้วงานเหล่านี้ถ้านักเรียนสนใจอยากรู้ ก็หาคนรู้ได้จากหนังสือ หรือไปตาม
ผู้รู้ก็ได้ครับ

สุทธิ : ใช่ครับ ใช่ เพราะฉะนั้นไม่เคยทำก็ทำได้嘛ครับ

ตัวเก็ง : ครับ

สุทธิ : ครับ พอมีความรู้บ้างก็ลองทำดูจริง ๆ บ้าง ตอนแรกก็มีปัญหาบ้าง

ตัวเก็ง : ก็แน่ละครับต้องมึนบ้าง ค่อย ๆ แก้อธิบายตนเองแหละนะครับ

สุทธิ : ครับ พอแก้ปัญหาได้ทำเป็นก็เกิดความเพลิดเพลินขึ้นเอง

ตัวเก็ง : อย่างการทำสวนครัวนี่ อาจารย์ว่านักเรียนจะเพลิดเพลินได้อย่างไรครับ

สุทธิ : นักเรียนจะเพลิดเพลินจากการได้สังเกตเห็นความเจริญเติบโตของพืชที่ปลูก จนโตขึ้น
เป็นอาหารได้嘛ครับ

ตัวเก็ง : ครับ อย่างการเลี้ยงสัตว์ก็รู้สึกรักสัตว์และชอบเล่นกับมันอย่างนั้นใช่ไหมครับ

สุทธิ : ครับ เช่น ลู่วิ่ง แมว เป็ด ไก่ อย่างนี้หะครับ

ตัวเก็ง : ครับ

สุทธิ : แล้วนักเรียนหญิงที่ชอบเย็บปักถักร้อยละครับ

ตัวเก็ง : ครับ นักเรียนหญิงชอบ เพราะไม่เหนื่อยแรง และเพลินดี ได้ใช้ชี้อย่างไร ๆ ไว้ใช้ด้วย

สุทธิ : ตรงข้ามกับผมสมัยเป็นเด็กก็ชอบแก้เครื่องสักระย่นต์ครับ

ตัวเก็ง : อาจารย์ต้องเล่าให้รับว่าอาจารย์ทำอะไรสิ่งทำได้

สุทธิ : ก็เริ่มหัดแก้ของเล่นเสีย ๆ ในบ้านก่อน ต่อไปก็หัดแก้เครื่องอะไรที่มีใหญ่ ๆ ขึ้นไปสัก
นะครับ หนักเข้าก็เป็นเอง ไม่เห็นยากอะไร ถ้ามองเขาบ้าง อ่านหนังสือบ้าง เวลาแก้ปัญหา

- คำเกิง : ผมเห็นจะต้องแล้วว่า งานแกะสลักสมัยเป็นเด็กของผมมันก็เพลินดีนะครับ
- สุทธิ : ครับ แล้วอาจารย์ก็ได้ของใช้ของเล่นสวย ๆ ไว้ใช้โดยไม่ต้องซื้อหาใช้ใหม่ครับ
- คำเกิง : ครับ แล้ว การต่อตาต่อกิ้งก่าไม้ ขยายพันธุ์พืชอะไร อาจารย์ว่ามันสนุกอย่างไร ทำได้
อย่างไร
- สุทธิ : นักเรียนก็จะได้พันธุ์ไม้แปลก ๆ ขึ้น ขยายพันธุ์เป็นพอกำทำได้ก็เพลินไปเอง จะทำได้
อย่างไรนั้นผมก็ต้องบอกว่าต้องลองทำหลาย ๆ ครั้งด้วย
- คำเกิง : เด็กนักเรียนบางคนเขาชอบประดิษฐ์นะครับ อาจารย์ลองยกตัวอย่างชีวิตว่าจะประดิษฐ์
อะไร ได้จากอะไรบ้าง
- สุทธิ : เช่น ทำไม้สักสกัดจากกันรูปภูเขาพระ ทำกลอง ไล่ขยะจากกลองกระต่าย เป็นต้น
- คำเกิง : ผมคิดว่า การประดิษฐ์นี้ต้องมีหลักอยู่ว่าต้องลงทุนให้น้อย แต่ให้ได้ประโยชน์มากที่สุด
ใช้ใหม่ครับ
- สุทธิ : ถูกครับ ถูก
- คำเกิง : แต่ถ้าผมชอบของสวย ๆ งาน ๆ อาจารย์จะให้ผมใช้ เวลาว่างทำงานอดิเรกอะไรล่ะ
- สุทธิ : ก็วาดเขียนสิครับ เพลินและสบายใจ เพราะ เป็นการแก้ตึงออกทางอารมณ์
- คำเกิง : แล้ววาดเขียนแล้วจะใช้อะไรได้ล่ะครับ งานวาดเขียนนะ
- สุทธิ : ภาพวาดสวย ๆ ราคาแพงนะครับ คุณวาดเก่งก็ยึดเป็นอาชีพได้
- คำเกิง : แล้วทำอย่างไรจะเก่งล่ะครับ
- สุทธิ : ต้องฝึกนาน ๆ ครับ ฝึกตั้งแต่ยังเด็ก ๆ ยิ่งดีครับ
- คำเกิง : ครับ คนที่เขาวาดเก่ง ๆ ก็ต้องฝึกมานานเหมือนกันใช้ใหม่ครับ
- สุทธิ : ใช่ครับ
- คำเกิง : เราคุยกันมานานได้ความรู้มากมาย แล้วยังมีกิจกรรมที่ควรทำ หรืองานอดิเรกอย่างอื่น
อีกไหมครับนี่
- สุทธิ : มีครับ แต่ผมว่าเราคุยกันแต่ เรื่องที่นักเรียนรู้จักและอยู่ใกล้ตัวนะดีแล้วครับ
- คำเกิง : ถ้า วันนี้นี้ก็ต้องลานักเรียนเสียทีนะครับ

ผู้ทธี : ครับ

ผู้ทธี/ต่าเก็ง (พูดพร้อมกัน) ส่วล่ตธีครับ

ตณตธี : Fade in 10 วินาที แล้ว Fade under

ผู้ประกาค : รายการสนทมา เรื่องการรู้จักใช้เวลาร่างให้เป็นประโยชน์ตณที่หนึ่งก็ตองยุติลง
เพียงเท่านี้ ทบก็ใหม่โอกาสหน้า ส่วล่ตธี

ตณตธี : Fade in แล้ว cross fade เป็นเพลงลูกทุ่ง

แบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue)

ดนตรี : ตั้งขึ้นประมาณ 5 นาที แล้ว Fade under

ผู้ประกาศ : สวัสดีนักเรียนที่รัก ต่อจากนี้ไปนักเรียนจะได้รับฟังการสนทนาเกี่ยวกับ การรู้จัก
การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตอนที่สอง เป็นเวลา 15 นาที ขอเชิญรับฟังค่ะ

ดนตรี : นำรายการตั้งขึ้น 30 วินาที แล้ว Fade out

ตัวเก็ง : สวัสดีครับอาจารย์สุทธิ ครับ

สุทธิ : สวัสดีครับอาจารย์ตัวเก็ง ครับ

ตัวเก็ง : อาจารย์ครับในการสนทนานี้ครั้งก่อนเกี่ยวกับการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
นั้น เขาคูยกกันถึงอะไรบ้างนะครับ

สุทธิ : ก็เห็นจะมีความหมายของคำว่า เวลาว่าง อย่างหนึ่งละนะครับ

ตัวเก็ง : อ้อใช่ ... ใช่ เราพูดถึงว่าเราสามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
โดยการทำกิจกรรมที่ควรทำ

สุทธิ : และที่ ทำงานอดิเรกด้วย

ตัวเก็ง : ใช่ครับ แล้ววันนี้เราจะคุยอะไรกันดีครับ

สุทธิ : เราก็มาคุยกันถึงว่าการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์นั้นนอกจากจะทำกิจกรรมที่
ควรทำ และงานอดิเรกแล้ว เราจะสามารถใช้เวลาว่างทำอะไรได้อีก ซึ่งจะ
เกิดประโยชน์ดีไหมครับ ?

ตัวเก็ง : ครับ ก็ดีครับ

ดนตรี : Bridge คั่น 15 วินาที แล้ว Fade out

สุทธิ : เอาละครับอาจารย์ครับ สมัยก่อนนั้นหนังสือหาทำอ่านได้จากห้องสมุดครับ

ตัวเก็ง : หรือครับ ?

สุทธิ : ครับ เพราะการศึกษาอย่างไม่เจริญเหมือนสมัยนี้ แต่ว่าหนังสือมีให้เลือกอ่านได้
มากมาย ถ้าสนใจ

- คำถาม : ครับ บางคนพอว่างก็ชอบนั่งอ่านหนังสือฆ่า เวลา
- ผู้ท : ครับก็เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ดีแล้วครับอย่างนั้น
- คำถาม : เอ ... แต่ว่า ... หนังสือสมัยนี้มีมากมายหลายอย่างที่ท่านอาจารย์ว่า แล้วถ้า
นักเขียนจะเลือกอ่านในเวลาว่างนี่ จะเลือกอย่างไรครับ
- ผู้ท : ครับ นักเขียนควรเลือกอ่านหนังสือที่มีคุณค่ากับชีวิตของนักเขียน เช่นว่า หนังสือ
เกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการ สารคดีหรือหนังสือที่ศึกษาดูธรรม ตัวอย่างการดำเนินชีวิต
นี่ตัวอย่างนี้เป็นต้นครับ
- คำถาม : ครับ แล้วถ้ายังอ่านมากเท่าไร รู้สึกว่าจะทำให้เป็นคนรอบรู้อื่นเท่านี้แหละครับ
- ผู้ท : ครับ ใช่ครับ คนเราก็เรียนรู้จากการอ่าน การฟังมากจนตลอดชีวิต
- คำถาม : ครับ แต่ผมเห็นว่า การอ่านนี่ดีกว่าการฟังตรงที่อยากอ่านเมื่อไรก็ได้ ส่วนการฟัง
บางครั้งต้องคอยโอกาสเหมือนกันนะครับ
- ผู้ท : ครับ ผมก็เห็นด้วยครับ แล้วอาจารย์คิดว่านักเขียนที่ควรจะต้องเลือกอ่านหนังสืออะไร
บ้างละครับ
- คำถาม : ผมเห็นว่า ในเวลาว่างนักเขียนก็สามารถอ่านหนังสือเรียนก็ได้ครับ
- ผู้ท : อ้อ ... ใช่สิ จะทำให้มีทักษะ เจาะลึก เจาะลึกลงไปเรียนแจ่มชัดขึ้นอีก
- คำถาม : ครับแล้วยังสามารถจะสอบไล่ได้ เสร็จขึ้นไปหาเพื่อนด้วยครับ
- ผู้ท : ครับ เพื่อจบออกมาก็มีความรู้ความสามารถแล้วเรียนต่อ ทำงานทำได้ด้วยดี
นะครับ
- คำถาม : ครับ นักเขียนสมควรฝึกนิสัยให้รักการอ่านเป็นนิสัย
- ผู้ท : และนอกจากหนังสือแบบเรียนแล้ว อาจารย์เห็นว่านักเขียนควรจะต้องอ่านหนังสืออะไร
บ้างอีกครับ ในเวลาว่างก็ควรจะเกิดประโยชน์
- คำถาม : โธ้ย ... มีเยอะครับผมว่านะ การอ่านหนังสืออ่านเล่นหนังสือการ์ตูนก็เป็นประโยชน์
ครับ
- ผู้ท : ก็คงเป็นประโยชน์ในแง่ที่ว่า เป็นการพักผ่อนอารมณ์ให้หายเหนื่อย เครียดอย่างนั้นไปไหมครับ

- ตัวเก็ง : ครับ และถ้านักเรียนรู้จักเลือกอ่านหนังสือ นักเรียนก็จะได้ตัดสินใจ หรือตัวอย่าง การดำเนินชีวิตที่ดีด้วยครับ
- สุทธิ : ครบก็ยิ่งทำให้การอ่านเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง
- ตัวเก็ง : นอกจากนี้นักเรียนจะใช้เวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์ก็ดีนะครับ
- สุทธิ : อ้อ ... ดีครับ เพราะทำให้นักเรียนเป็นคนที่มีความคิดเห็น เหตุการณ์อยู่ล้อมรอบด้วย
- ตัวเก็ง : นอกจากข่าวสารบ้านเมืองแล้วยังมีสารคดีน่ารู้อื่น ๆ อีกมากมาย
- สุทธิ : อาจารย์ลองยกตัวอย่างสิครับ
- ตัวเก็ง : อ้าว ... ก็เช่น การประติษฐานของไข่ หรือวิธีปฏิบัติเพื่อสุขภาพใจครับ
- สุทธิ : จริงสินะครับ แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะอ่านหนังสืออะไรก็ตาม นักเรียนต้องใช้ วิจารณญาณเล่มอนะครับ
- ตัวเก็ง : ใช่ครับ ข้อความที่นักเรียนอ่านอาจเป็นเพียงความคิดของคนใดคนหนึ่ง ซึ่งอาจ ถูกหรือผิดก็ได้
- สุทธิ : นักเรียนก็ต้องรู้จักเก็บมาคิดเสียก่อน ก่อนที่จะเชื่อถือ หรือยึดมา เป็นแนวปฏิบัติ ไข่ใหม่ครับ
- ตัวเก็ง : ครับ ฉะนั้นเมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วทุกครั้ง นักเรียนจึงควรทบทวนดูซิว่า นักเรียน ได้อะไรจากการอ่านนั้นบ้าง
- สุทธิ : แล้วก็ต้องเลือกจดจำแต่สิ่งดีงามด้วยนะครับ
- ตัวเก็ง : ครับถูกต้องครับ
- สุทธิ : แหม อาจารย์ครับ นักเรียนบางคน เขาก็ว่า หนึ่งชั่วโมง เขายู่กับหนังสือมามากแล้ว อยากรจะใช้เวลาว่างทำอย่างอื่นที่มันสนุกสนานบ้างครับ
- ตัวเก็ง : อ้อ ก็ได้ครับ เช่น ฟัง เพลง
- สุทธิ : เอ๊ะ การใช้เวลาว่างในการฟังเพลงนี่ก็ถือว่าเป็นประโยชน์หรือครับ
- ตัวเก็ง : โอ้ ... มีสิครับ มีประโยชน์

- สุทธิ : ผมสังเกตว่า การฟังเพลงนี้ทุกชาติ ทุกเผ่าพันธุ์เลยนะครับ แม้แต่คนป่า
- ต้าเกิง : ใช่ครับ แล้วเพลงนี้เนะครับมันทำให้คนเรา เกิดความรู้สึกได้สารพัดเลยละครับ
รัก โกรธ เสียใจ เศร้า ล้นก
- สุทธิ : อย่าง เพลงชาตินี่ทำให้เรารู้สึกรักชาติ ใช่ไหมครับ
- ต้าเกิง : นั่นแหละครับ บาง เพลงเราฟังแล้วก็อดหัวเราะขบขันไม่ได้ก็มี ใช่ไหมครับ
- สุทธิ : แต่อย่างไรก็ตาม คนเรารู้สึกทางใจที่ได้ฟังเพลง ความรู้สึกพอใจทำให้คนเรา
สบายใจ
- ต้าเกิง : ครับ เมื่อสบายใจคนเราก็มีความสุข
- สุทธิ : ครับซึ่งถือได้ว่า การใช้เวลาว่างในการฟัง เพลงนี้เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิด
ประโยชน์ได้อย่างแน่นอนนะครับ
- ต้าเกิง : ครับ แต่การฟังนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ก็ฟังจากวิทยุเป็นส่วนใหญ่
- สุทธิ : ครับผมเองก็เหมือนกันครับ
- ต้าเกิง : เพราะทุกบ้านมักจะมีวิทยุ คราวนี้ถ้า เกิดเปิดวิทยุแล้วมันไม่มีเพลงที่ชอบใจ
- สุทธิ : เปิดไปเจอ รายการล้นทนาความรู้เข้า
- ต้าเกิง : ครับก็ฟังได้ ถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้อีกเหมือนกัน
- สุทธิ : ครับ รายการข่าว
- ต้าเกิง : ครับ
- สุทธิ : รายการถ่ายทอดพิธีจรตพระนังคัมแลกนายวิญ ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
- ต้าเกิง : ครับ ก็ฟัง เป็นประโยชน์
- สุทธิ : แต่ก็ต้อง เลือกรายการบ้างนะครับ เพราะมีมากมาย บางรายการก็มีประโยชน์
มากน้อยต่างกัน
- ต้าเกิง : รู้สึกเลือกรายการฟังที่มีประโยชน์มาก ก็เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มาก
เท่านั้น
- สุทธิ : ครับอีกอย่างหนึ่ง การฟังวิทยุนี้สะดวกครับ ทำงานไปด้วยก็ได้ นอนฟังก็ได้ เมื่อไร
ก็ได้

- ตัวเก็ง : แต่ลูกผมชอบโทรทัศน์ครับ
- ลูทธิ : ครับ บ้านที่มีโทรทัศน์เด็กมักจะชอบดูโทรทัศน์
- ตัวเก็ง : แน่ซีครับ เพราะได้ฟัง เสียง พร้อมกับเห็นภาพไปด้วยพร้อม ๆ กัน
- ลูทธิ : ปัจจุบันมีโทรทัศน์สีด้วยยิ่งดูเหมือนจริงมากขึ้นไปอีก
- ตัวเก็ง : แล้วการใช้เวลารว่างไปดูรายการโทรทัศน์นี่ถือว่าเป็นการใช้เวลารว่างไปในทางที่เกิดประโยชน์ไหมครับ
- ลูทธิ : เป็นประโยชน์ซีครับ ถ้าเลือกชมรายการที่ดีมีคุณค่า เหมาะสำหรับเด็ก
- ตัวเก็ง : อ้อ ก็ต้องรู้จักเลือกเหมือนการฟังวิทยุนั่นี่ไปไหมครับ
- ลูทธิ : ใช่ครับ
- ตัวเก็ง : สำหรับวันนี้เราก็คุยกันมานานพอสมควรแล้ว อาจารย์พอจำได้ไหมครับนี้ ว่าเราคุยอะไรกันมาบ้าง
- ลูทธิ : โอ้ ... จำได้ครับ วันนี้เราคุยกันถึงว่า เราสามารถใช้เวลารว่างให้เกิดประโยชน์ได้หลายอย่าง นอกจากทำกิจกรรมที่ควรทำ และงานอดิเรกแล้ว ยังใช้เวลารว่างให้เกิดประโยชน์ได้โดยการอ่านหนังสือ ฟัง เพลง ฟังวิทยุ ชมโทรทัศน์ไปไหมครับ
- ตัวเก็ง : โอ้โฮ อาจารย์นี่จำแม่นชะมัดเลยนะครับ เอาละครับวันนี้เราก็เห็นจะต้องลาหนักเรียนเสียทีละครับ เพราะหมดเวลาแล้ว
- ลูทธิ : ครับ (พูดพร้อมกัน) ล้อล้อครับ
- ดนตรี : Fade in 10 วินาที แล้ว Cross fade เสียงเพลงลูกทุ่ง

แบบสนทนาโต้ตอบสองคน (Dialogue)

- ดนตรี : ตั้งขึ้นประมาณ 5 นาที แล้ว Fade under
 ล่วงต้นนักเรียนที่รัก ต่อจากนี้ไปนักเรียนจะได้รับฟังการสนทนาเกี่ยวกับการ
 รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตอนที่สาม เป็นเวลา 15 นาที ขอเชิญ
 รับฟังค่ะ
- ดนตรี : ดนตรีนำรายการตั้งขึ้น 30 วินาที แล้ว Fade out
- ต๋ำเกิง : ล่วงดีครับอาจารย์ลู่ทริ ครับ
- ลู่ทริ : ล่วงดีครับอาจารย์ต๋ำเกิง ครับ
- ต๋ำเกิง : อาจารย์ครับ ในการสนทนาครั้งก่อนเกี่ยวกับเรื่องการรู้จักใช้เวลาว่าง
 ให้เป็นประโยชน์ เราก็คุยกันไปล่องตอนแล้วใช่ไหมครับ
- ลู่ทริ : ครับ วันนี้ก็คงเป็นตอนสุดท้ายละครับ
- ต๋ำเกิง : ครับ ว่าแต่ว่าวันนี้เราจะคุยกันถึงว่าจะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยไป
 ทำอะไรได้บ้างครับ
- ลู่ทริ : ครับ วันนี้เราจะมาคุยกันถึงว่าจะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการฟัง
 ปาฐกถาหรือคำบรรยาย การไปเรียนพิเศษ การท่องเที่ยว การดูกีฬาหรือ
 มหรสพ
- ต๋ำเกิง : อ้อจริงนะครับ เดี่ยวนี้ผมเห็นตามโรงเรียน องค์การ สภากาชาด หน่วยงานทาง
 ราชการต่าง ๆ เขามักจะเชิญบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ
 มาบรรยายให้ผู้สนใจได้ฟังกัน
- ลู่ทริ : ครับ เป็นการเพิ่มความรู้ให้กับผู้สนใจ และบางทีก็ออกอากาศทางวิทยุหรือ
 โทรทัศน์ก็มีนะครับ
- ต๋ำเกิง : ก็ล้วนแต่ว่าถ้านักเรียนมีเวลาว่างก็สมควรอย่างยิ่งที่จะหาโอกาสไปรับฟัง
- ลู่ทริ : ตักว่าก็จะไปเที่ยวดูกันโดยเปล่าประโยชน์

- ต๋ว เกิง : แม้แต่พระเทคนัก็ถือว่ เป็นการบรรยายที่นักเรียนสมควรจะหาโอกาสรับฟังด้วยนะครับ
- ลู่ทริ : อ้อ ... แน่นอนฮึครับ
- ต๋ว เกิง : คราวนี้อาจารยลองแนะนำฮึครับว่ เมื่อนักเรียนเข้าไปฟังคำบรรยายในสถานที่ต่าง ๆ นั้นนักเรียนควรทำอย่างไร
- ลู่ทริ : อ้อ ... ใ้ครับสิ่งแรกที่ลืมไม่ได้ก็คือ สุ่มดดินสอ เพื่อการบันทึกย่อ ๆ สิ่งที่นักเรียนได้ฟัง
- ต๋ว เกิง : บันทึกข้อความสำคัญว่จั้นเถอะ
- ลู่ทริ : ครับ คือต้องพยายามจับใจความสำคัญให้ได้ว่ ผู้บรรยายพูดถึงใจความสำคัญอะไร
- ต๋ว เกิง : แล้วบันทึกไว้กันสิม
- ลู่ทริ : ครับ และการบันทึกสิ่งที่ฟังแล้วไม่เข้าใจด้วย เพื่อจะได้ซักถามเมื่อผู้บรรยายเปิดโอกาสให้ซักถามได้
- ต๋ว เกิง : แสดงว่ผู้ฟังนี้ต้องฟังอย่างตั้งใจ
- ลู่ทริ : ครับ
- ต๋ว เกิง : มีวิธีการณญาณ ไคร่ครวญ ขบคิดสิ่งที่ได้ฟังว่ สุ่มเหตุผลหรือไม่ว่างไร จะเชื่อถือไหม
- ลู่ทริ : ครับใ้ครับ บางอย่างต้องลองมาทดลองทำดูด้วยตนเองก่อนแล้วจึงจะเชื่อถือได้
- ต๋ว เกิง : ครับ หรืออาจต้องไปค้นควว่ ใต้ตามผู้รู้เพิ่มเติมฮึงจะแจ่มชัด
- ลู่ทริ : ก็พอมองเห็นละนะครับว่การฟังคำบรรยายนี้ เป็นการใ้เวลาว่างไปในทางเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตัวของผู้ฟัง
- ต๋ว เกิง : ครับ นักเรียนที่มีเวลาว่างจึงควรหาโอกาสดูไปรับฟัง
- ลู่ทริ : เมื่อพูดถึงการเพิ่มพูนความรู้นี้ นะครับอาจารย์ครับ ปัจจุบันรัฐบาลก็พยายามส่งเสริมมาก โดยเฉพาะเกี่ยวกับวิชาชีพ
- ต๋ว เกิง : ครับใ้ บางท้องถิ่นมีโรงเรียนฝึกฝนอาชีพไปตั้งใ้ในท้องถิ่นก็มี

- ลู่ทริ : คราวนี้อาจารย์คิดว่านักเรียนสมควรจะหาเวลาว่างไปลองเรียนดูบ้างไหมครับ
- คำเกิง : ใช่ครับ สมควรอย่างยิ่งเลยครับ เมื่อมีเวลาว่างแล้วควรจะหาโอกาสใช้เวลาว่างนั้นไปเรียนหาความรู้พิเศษเอาไว้
- ลู่ทริ : เมื่อเติบโตขึ้นก็อาจจะได้รับประโยชน์จากวิชาชีวพเหล่านี้ได้
- คำเกิง : ครับ
- ลู่ทริ : แล้วนักเรียนบางคนก็ยากจน
- คำเกิง : ครับ ไม่มีทุนเรียนต่อไปในชั้นสูง ๆ กับเขาได้
- ลู่ทริ : ครับหอบสภาพบังคับแล้วก็ออกประกอบอาชีพ
- คำเกิง : ก็จะได้ใช้วิชาชีวพเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อไป
- ลู่ทริ : ครับถ้าในท้องถิ่นของนักเรียนมีโรง เรียนอย่างนี้ และนักเรียนมีเวลาว่างก็ควรจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการไปเรียนพิเศษกับเขาบ้าง
- คำเกิง : ครับ อาจารย์ครับเราก็อ้างถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยหาโอกาสไปฟังคำบรรยายไปเรียนพิเศษไปแล้วอาจารย์คิดว่ายังคงใช้เวลาว่างไปทำอะไรอีกครับ
สิ่งจะเป็นประโยชน์
- ลู่ทริ : ก็ไปท่องเที่ยวก็ได้นี่ครับ
- คำเกิง : อ้อจริงสิครับ เดี่ยวนี้บ้านเมืองเจริญขึ้นมาก ทางคมนาคมดีขึ้น การเดินทางไปไกล ๆ สามารถไปได้ในระยะเวลานั้น
- ลู่ทริ : นักเรียนควรจะได้อะไรเกี่ยวกับสถานที่ให้มากขึ้น เริ่มจากหมู่บ้านของนักเรียนไปสู่หมู่บ้านอื่นไกลเคียง
- คำเกิง : และก็ไปถึงอำเภอไกลเคียง จังหวัดไกลเคียงและจังหวัดไกล ๆ
- ลู่ทริ : จะทำให้ให้นักเรียนรู้จักประเทศของตนดีขึ้น หูตากว้างไกลออกไป
- คำเกิง : การไปนี่ บางครั้งครูก็จะจัดให้นักเรียนได้ไปพร้อมกันเป็นคณะก็มี
- ลู่ทริ : ก็มีครับ ผมเองก็เคยเห็นอย่างนั้น เช่น ไปดูพิพิธภัณฑ์ พระบรมมหาราชวัง อย่างนี้เป็นต้น

- ตัวเก็ง : ครับแต่ที่ว่าบางทีตอนปิดเทอมผู้ปกครองบางท่านก็พาบุตรหลานของตนไปเที่ยวตามต่างจังหวัดก็มีนะครับ
- สุทธิ : การไปตามที่ต่าง ๆ นักเรียนก็จะได้ซึมความงามตามธรรมชาติ โบราณสถาน สถานที่สำคัญ ๆ เป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ตัวนักเรียนเอง เกิดความรู้จักกว้างขวางขึ้น
- ตัวเก็ง : จะอย่างไรก็แล้วแต่ถอะการใช้เวลาว่างไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ นี้ก็ถือว่าเป็นการรู้จักใช้เวลาว่างได้อย่างหนึ่งละนะครับ
- สุทธิ : ครับ และถ้านักเรียนมีเวลาว่างพอก็ควรจะหาโอกาสไปท่องเที่ยวเพื่อหาความรู้บ้างนะครับ
- ตัวเก็ง : การเดินทางร่วมกับเพื่อนเป็นหมู่คณะก็เป็นการศึกษาฝึกนิสัยให้นักเรียนได้สังคมกับเพื่อนได้ดีอีกด้วย
- สุทธิ : ครับ และนอกจากนี้ะครับผมก็ยัง เห็นว่าการท่องเที่ยวนี้ยังทำให้นักเรียนได้ประสบการณ์แปลก ๆ อันจะเป็นผลทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานต่าง ๆ ได้ดีอีกด้วย
- ตัวเก็ง : อาจารย์ครับ
- สุทธิ : ครับ
- ตัวเก็ง : ผมยังมีข้อ เสนอแนะอีกอย่างหนึ่ง เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นั้นะครับ
- สุทธิ : อาจารย์เห็นว่ายังมีอะไรอีกครับ
- ตัวเก็ง : การกีฬาครับ อาจารย์ครับ
- สุทธิ : โอ้อ้อ ... ผมก็ลืมไปเสียสนิทเลยนะครับ จริงๆทีเดียวการใช้เวลาว่างไปเล่นกีฬา มีประโยชน์มากเลยครับ
- ตัวเก็ง : ครับทำให้สุขภาพพลานามัยดี
- สุทธิ : ครับคิดที่ว่าเรื่องแจ่มใส ผิดคนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา
- ตัวเก็ง : น้ำใจนักกีฬานี้อาจารย์หมายความว่าอย่างไรละครับ

- สุทธิ : ก็หมายถึง ว่ารู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักให้อภัยผู้อื่นนะครับ
- ดำเกิง : เอาละครับการไปเล่นกีฬาที่ผมก็ยอมรับว่าเป็นประโยชน์ แต่ผมยังสงสัยว่าถ้าผมไม่ได้เล่นแต่ผมชอบดู ชอบเชียร์ อาจารย์คิดว่าจะจะเป็นประโยชน์ไหมครับ
- สุทธิ : ครับเป็นครับ การดู การเชียร์กีฬาก็ดี ผิดคนมีน้ำใจนักกีฬาได้ดีครับ สดใจก็แจ่มใสดีครับ
- ดำเกิง : ฉะนั้นการใช้เวลาว่างไม่ว่าจะไปเล่นไปดู ไปเชียร์กีฬาถือว่าเป็นประโยชน์ทั้งนั้นแหละนะครับ
- สุทธิ : พูดถึงกีฬาแล้วไม่ว่าจะเล่น จะดู จะเชียร์ ก็ล้วนทั้งนั้นแหละนะครับ
- ดำเกิง : ครับแน่นอนครับ เอ ... พอพูดถึงความสนุก ๆ นี้ผมก็กลับนึกถึงอะไรบางอย่างขึ้นมาอีกครับอาจารย์ครับ
- สุทธิ : นึกถึงอะไรครับอาจารย์ครับ
- ดำเกิง : ผมก็นึกถึงลิเก ละคร ภาพยนตร์อะไร โน่นนั่นะครับ
- สุทธิ : อ้อ ... อาจารย์สงสัยจะไปไหนครับว่าถ้าใช้เวลาว่างไปดูหนังแล้วจะถือว่าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หรือไม่ไปไหนครับ
- ดำเกิง : แหม ... อาจารย์นี่เดาใจผมได้แหม่มากเชียวครับ
- สุทธิ : ครับ ผมตอบได้เลยครับว่า การใช้เวลาว่างไปดูหนัง ดูละคร ก็ถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ครับ
- ดำเกิง : เป็นประโยชน์เหมือนกันหรือครับ
- สุทธิ : เป็นครับ แต่มีข้อแม้ติดเดียวครับ
- ดำเกิง : ข้อแม้อย่างไรครับอาจารย์ครับ
- สุทธิ : ข้อแม้ก็คือว่า นักเรียนจะต้องรู้จักใช้ความคิด สืบจรรยาบรรณพิจารณาการกระทำของตัวละครในเรื่องว่าอย่างไรดี อย่างไรถูก อย่างไรผิด หรือไม่สมควรนำมาเป็นแบบอย่าง
- ดำเกิง : อ้อต้องรู้จักเลือกตัวอย่างที่ดีมาเป็นแนวปฏิบัติตน การดูจึงจะมีประโยชน์ไปไหมครับ

- สุทธิ : ไข่ครับ เช่น บทบาทของตัว โกงก็ไม่ควรนำมาไข่
- คำเกิง : ไข่ครับ ... แหมอาจารย์พูดเข้าใจง่ายดี
- สุทธิ : เอ ... วันนี้เรากลับกันถึงการไข่ เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการทำอะไรบ้าง
แล้วครับ
- คำเกิง : วันนี้หรือครับ
- สุทธิ : ครับ
- คำเกิง : วันนี้เรากลับกันถึงการไข่ เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการไปฟังคำบรรยาย
ไปเรียนพิเศษ ไปท่องเที่ยว ไปดูหรือไปเล่นกีฬา ไปดูมหรสพ ครับอาจารย์ครับ
- สุทธิ : วันนี้เรากลับกันมานานแล้ว เห็นจะต้องลาภักเรียนเสียทีกระมังครับ
- คำเกิง : (พร้อมพร้อมกัน) สวัสดีครับ
- ดนตรี : fade in 10 วินาที แล้ว cross fade เป็นเสียงเพลงอุกทู่

การละคร (Dramatization)

เรื่อง การรู้สึกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ลักษณะตัวละคร

- นายโป : เป็นพ่อม่ายอายุราว 40 ปี มีอาชีพทำสวน มีลูกชายอายุประมาณ 12 ปี
ชื่อ ต๋อง มีนิสัยเป็นคนมีเหตุผล พุดจาเป็นหลกเล่มอ
- ต๋อง : เป็นลูกชายโป อายุประมาณ 12 ปี เรียนอยู่ชั้น ป.5 มีนิสัยขยันขันแข็งใน
การเรียน และการงานไม่เกเรเหลวไหลเหมือนเด็กทั่วไป ชอบใช้เวลาว่าง
ให้เกิดประโยชน์
- นายมา : มีอาชีพเลี้ยงเบ็ด เลี้ยงไก่ อายุประมาณ 50 ปี เป็นคนอารมณ์ดี มีภรรยา
ชื่อ นางมี มีลูกสาวคนเล็กสุดท้าย ชื่อ จุ่ม เรียนอยู่ชั้นเดียวกับต๋อง
- นางมี : อายุราว 45 ปี เป็นภรรยานายมา ชอบค้ันและลำมีเล่มอ
- จุ่ม : เด็กหญิงอายุราว 12 ปี เรียนอยู่ชั้นเดียวกับต๋อง เป็นลูกนายมา นางมี
มีนิสัยชอบเที่ยวเล่น แต่ก็เป็นคนอ่อนง่ายใจกว้างดี เป็นเพื่อนเล่นกับต๋อง

การละคร (Dramatization)

- ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade under
- ผู้ประกาศ : อันตบต่อจากนี้ไปเชิญรับฟังละครวิทยุเรื่อง การรู้สึกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
ตอนที่ 1 ขอเชิญรับฟังได้แล้วค่ะ
1. ดนตรี : ดังมากประมาณ 15 วินาที แล้วจึง Fade under
2. ต้อง : ลุงมา ลุงมาต๋อง
3. ลุงมา : (Off mike) เอ้อ ... ว่าใจเจ้าต๋อง มาเรียกทำไม ป่านนี้ยังไม่ไป
โรงเรียนอีกหรือ
4. ต้อง : กำลังจะไปครับ ลืมไปโรงเรียนแล้วหรือ ไม่เห็นมี ฝึกว่ายังไม่ไปละได้ไป
พร้อม ๆ กัน
5. ลุงมา : โอ้ย ลืมมันไปโรงเรียนแต่เช้าแล้ว
6. ต้อง : ทำไมต้องไปแต่เช้าละครับลุง ไม่เห็นจะไปทำอะไรเลยนอกจากไปวิ่งเล่น
7. ลุงมา : (Off to on) อ้าว ก็มันเป็นเวลาว่างของมันนี่ ก็ขี้ขางมันซี
8. ต้อง : แล้วกลับมาจากโรงเรียนก็ไปวิ่งเล่นอีกนะแหะลุง
9. ลุงมา : เออ ... ก็มันมันก็ เวลาว่างของมันอีกนะแหะ ในเมืองงานประจำสำหรับ
นางลุ่มมันก็คือไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน เวลานอกจากงานประจำก็คือเป็น
เวลาว่างชีวะเจ้าต๋อง
เจ๊บบช่วยชะ
10. ต้อง : (เสียงพูดในความคิด) เอ ... เวลาที่นอกเหนือจากงานประจำก็คือเป็นเวลา
ว่าง ฮือ ...
11. ต้อง : งั้นมันไปละนะลุง เตียวมันไปมันโรงเรียน
12. ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Cross fade
13. เสียงประกอบ : Fade in ต่อจากดนตรี เป็นเสียงเด็กในโรงเรียนเล่นกัน และมีเสียง
ระฆังดังขึ้น

14. ครู : ต้องมาพอดีเวลาเขี้ยวนะ พอเริ่มพักได้ 5 นาที ก็ได้ยินสัญญาณระฆังเลย
15. ต๋อง : ครับ ผมตื่นแต่เช้าแล้วครับ แต่ผมช่วยพ่อปลูกต้นไม้และรดน้ำต้นไม้ในสวนครับ ก็เลยไม่ได้มาวิ่งเล่นที่โรงเรียนเหมือนเพื่อน ๆ ที่มาแต่เช้าครับ
16. ครู : ก็ดีแล้วนี่ต้องเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการช่วยเหลือคุณพ่อทำงานอาชีพ ถ้าต้องโตขึ้นก็สามารรถนำความรู้นี้ไปใช้เป็นอาชีพหาเลี้ยงคุณพ่อคุณแม่ที่ปราไปได้นะ
17. ต๋อง : (On to off) ครับ ผมต้องรีบไปเข้าแถวเคารพธงชาติละครับ ครูครับ
18. ครู : ฉะ ไปเถอะ
19. ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
20. จุ่ม : พี่จะรีบเดินไปไหนล่ะต้องโรงเรียนเลิกแล้ว เราหยุดเล่นปิดตาแอบกันก่อนไม่ได้หรือ ?
21. ต๋อง : พี่จุ่ม จุ่มควรจะรีบกลับไปช่วยลุงมาพ่อของเธอเลี้ยงไก่กัน
22. จุ่ม : อ้าวก็หึ่งเลิกเรียนแล้วมันเป็นเวลาว่างนี่นา แก้วสันก็ไม่เคยเลี้ยงไก่ด้วยสันเลี้ยงไก่เป็นหรือ
23. ต๋อง : ก็เพราะจุ่มไม่รู้สักไข่ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จุ่มเลี้ยงไก่ไม่เป็นก็เพราะไม่เคยทำ เมื่อลองทำและฝึกฝนบ่อย ๆ โดยการช่วยคุณพ่อของจุ่มบ่อย ๆ ก็เป็นเองนะแหละ
24. จุ่ม : อือ ... สันจะลองดู แล้วต้องกลับไปทำอะไรล่ะ ?
25. ต๋อง : (On to off) ก็ช่วยพ่อกินทำสวนนะซี เพราะบ้านสันอาชีพทำสวน
26. เสียงดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
27. นางสี : (Off mike) บ้านช่องนี่มันเบรอะเป็อนเดียจริง ๆ ปิดกวาดกันทุกวันไม่ทำหรือก็สกปรก
28. ลุงมา : (Off mike) รักก็จะอยู่อย่างสะอาดก็ต้องเหนื่อยหน่อยนะยายเอ๊ยเพื่อสุขภาพอนามัยของเราเอง

29. จุ่ม : (Off to on) เสียงบ่นอะไรกันใหญ่เลยพ่อ แม่ด้วย
30. ลุงมา : เอ้อ ... โรงเรียนปล่อยแล้วหรือนี่ แม่แกเขาบ่นที่บ้านมันลึกลับกรก ต้องทำ
ความสะอาดกันอยู่เรื่อย แกไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเสียแล้วไปช่วยแม่แกหน่อยซีไป
31. จุ่ม : จุ่มว่าเราเอาเวลาไปทำงานอย่างอื่นที่เป็นอาชีพได้ดีกว่านะพ่อ มัวมานั่ง
ปวดกวดเข็ดตุกกันอยู่นี่ไม่เห็นได้อะไรเลย
32. นางมี : จุ่มเอ๊ย ถึงแม้ว่างานปวดกวดเข็ดตุกจะไม่ไปทำงานอาชีพ แต่มนุษย์ต้องอยู่อย่าง
สะอาดเพื่อสุขภาพอนามัยนะลูก ลูกต้องฝึกให้เคยจะได้ติดเป็นนิสัย รักความ
สะอาดปราศจากโรค
33. จุ่ม : จริงนะแม่ลืมหัดไป ความจริงก็เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้
อย่างหนึ่งนะแม่
34. ลุงมา : เออใช่ลูก การทำความสะอาดนั้นต้องทำทั้งบ้านเรือน เสื้อผ้า ภาชนะใส่
อาหารต่าง ๆ ด้วยลูก
35. จุ่ม : จ๊ะพ่อ เข้าใจละ
36. ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
37. เสียงประกอบ : (Off mike) เป็นเสียงทำครัว
38. จุ่ม : (Off mike) ต๋อง ๆ ทำอะไรอยู่ละ ?
39. ต๋อง : (On mike) จุ่มหรือ ขึ้นมาบ้านสักก่อนซี
40. จุ่ม : (Off to on) กำลังทำอะไรนะต๋อง ?
41. ต๋อง : หุงหาอาหารนะซี พ่อसनออกไปทำสวน สันเลยต้องหุงหาอาหารเอง
42. จุ่ม : โอ้อ๊อ นี่เธอทำครัวเป็นด้วยหรือ ? สันนึกว่าจะทำเป็นเฉพาะผู้หญิงเสียอีก
43. ต๋อง : ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ทำได้
44. จุ่ม : ต้องไปเรียนมาจากไหนซี ?
45. ต๋อง : โอ๊ย ไม่ต้องเรียนหรอก เวลาสันมีเวลาว่างสันก็ช่วยแม่สันหุงหาอาหารบ่อย ๆ
ก็เลยทำได้ ยิ่งจุ่มเป็นผู้หญิงควรจะฝึกฝนให้ทำได้นะ

46. ลุ่ม : เอ ... สันต้องใช้เวลาว่างของฉันให้เป็นประโยชน์ด้วยการช่วยแม่ทำครัวบ้างแล้วละ
47. ต๋อง : ใช่ เมื่อเธอโตขึ้น มีครอบครัวก็จะทำได้ไงล่ะ
48. ลุ่ม : จริงด้วย ถ้าฉันสิ้นไปละนะ
49. ต๋อง : ไปเถอะ
50. เสียงประกอบ : เสียงทำครัว Fade in 15 วินาที แล้ว Cross fade
51. เสียงดนตรี : Fade in รับต่อจากเสียงประกอบ 10 วินาที แล้ว Fade out
52. ลุ่ม : แม่ ... แม่ ... แม่จ๋า
53. นางผี : (Off mike) เหนอ ... อะไรนางลุ่ม เรียกเสียงสั้น
54. ลุ่ม : แม่ทำอะไรอยู่นะ ?
55. นางผี : ก็หุงหาอาหารไว้ให้แกกินนะซี
56. ลุ่ม : ดีแล้วสันจะช่วยแม่ลองทำครัวดูบ้าง
57. นางผี : แกนะหรือ นึกอย่างใจฉันมาล่ะ ?
58. ลุ่ม : ก็สันไปหาต้องมาชวนเขาไปซิ่งเล่น แต่ต้อง เขาทำส่งหุงหาอาหารอยู่ และเขาก็แนะนำสันว่าสันควรจะช่วยทำบ้าง เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง ต๋อง เขาก่อนไปโรงเรียนเขาก็ไปช่วยพ่อเขาทำสวนตอนเย็นก็เหมือนกัน แล้ว เขาก็ยัง แนะนำว่าสันควรจะช่วยพ่อเลี้ยงไก่บ้างหลังจากกลับจากโรงเรียน
59. นางผี : เออ ... ต้องมันเป็นเด็กฉลาดนะรู้สึกใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่ควรทำ
60. ลุ่ม : เตี่ยวสันช่วยแม่หันผักนี่นะ
61. นางผี : เออ ... หั่นชิ้นเล็ก ๆ นะ
62. ลุ่ม : เอ ... เมื่อกี้แม่พูดว่า กิจกรรมที่ควรทำนะมันอะไรนะแม่
63. นางผี : ก็งานต่าง ๆ ที่เจ้าต้องมันแนะนำให้แกทำนั่นแหละ โธ่แกก็อายุเท่ากับเจ้าต้องทำไม้มันคือรู้อะไรเหมือนเจ้าต้องมันเล่นนะซี
64. ลุ่ม : อ้อ ... อย่างเช่นช่วยพ่อทำงานอาชีพ ทำงานบ้าน อะไรอย่างนี้ใช่ไหมแม่

65. นางมี : ไข่ เอ้าหันผักเสร็จแล้วส่งแม่ แล้วเอามาหมักไปล้างให้สะอาดลูก
66. จุ่ม : จ๊ะแม่
67. เสียงประกอบ : เสียงจานกระทบกัน แล้ว Cross fade
68. เสียงดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
69. ต้อง : (เสียงบ่น) เอ๊ะ เจ้ารถโยลานคันนี้มันเป็นอย่างไงนะ เสียเรื่อย รั้งก็ไม่ได้
เราก็ต้องลองแก้ดู เผื่อมันจะรั้งได้อีก
70. เสียงประกอบ : เสียงก๊อกลงมาเป็นเสียงกลไก
71. จุ่ม : เอ้า ... ต้อง สั้นๆ อย่างนี้ไม่ไปช่วยพ่อต้องทำส่วนหรือหรือ ไหนว่ารู้สึก
ใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ใจ ทำไมมันวิ่ง เล่นของ เล่นอยู่ล่ะ
72. ต้อง : นี่มันเป็นงานอดิเรกของสั้นนะ ก็เป็นการใช้เวลาวางให้เกิดประโยชน์อย่างหนึ่ง
เหมือนกันนะ
73. จุ่ม : นิ่ง เล่นรถเสีย ๆ นี่นะหรือ ?
74. ต้อง : เธอไม่เห็นหรือว่าเรากำลังพยายามจะหัดแก้กลไกของมันนะ เราหัดแก้กลไก
เล็ก ๆ น้อย ๆ ไปก่อน เมื่อเราทำบ่อย ๆ เข้า นานเข้าเราก็สามารถแก้กลไก
อย่างอื่นได้
75. จุ่ม : อ้องานหัดแก้เครื่องจักรกลนี่คืองานอดิเรก จ๊ิงหรือ ?
76. ต้อง : ไข่ งานอดิเรกเป็นงานที่เราทำเวลาวางด้วยความสบายใจเพลิดเพลิน และ
ผ่อนคลายความตึงเครียดด้วยใจชอบ ไม่มีสิ่งใดมาบังคับ
77. จุ่ม : โอ้ ... แล้วสั้นนี่ไม่ชอบแก้เครื่องจักรกลสั้นจะไปทำอะไร เป็นงานอดิเรกกับเขา
ได้ล่ะ
78. ต้อง : แหม ... มีเบอะแยะไป ทำส่วนคร่าว เสียงสัตว์ เอียบักตกร้อย แกะสลัก
ปลูก ตอน ต่อดา ต่อกิ่งต้นไม้ ประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ วาดเขียน เขียน
หนังสือ

79. จุ่ม : โอ๊ย พอ ๆ พอแล้วต้องจารนัยเสียมากมาย เวียนหัว สันไม่เห็นมันน่าสนุก
สักอย่างเลย แล้วสันก็ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เราว่ามานั้นเลยนะ
80. นายโป้ : (Off to on) อะไรกันละจุ่มเอ๊ย เสียบบ่น เวียนหัว เวียนเกล้า
81. จุ่ม : อ้อหน้า โป้ ก็ต้องถูกหน้า โป้นะซี เขาแนะนำให้สันใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
โดยการทำงานอดิเรก แต่สันไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกเหล่านั้นเลย
จะสนุกอย่างไรล่ะหน้าโป้
82. นายโป้ : อ้าว ... นางจุ่มก็แกล่เป็นหมักเรียน แกล่มาบ่นว่าไม่มีความรู้ แกล่อยากทำอะไร
ทำไมแกล่ไม่ตามครู แกล่ละ
83. จุ่ม : ครูเขาจะรู้หมดทุกอย่างหรือน้า โป้
84. ต๋อง : สิ่งไหนที่เขารู้ เขาก็ตอบ สิ่งไหนที่เขาไม่รู้ เขาก็แนะนำเราเองแหละว่า เราควร
จะไปหาความรู้ได้จากใคร ที่ไหนนะ
85. นายโป้ : เออ ... ใช่ ... พอแกล่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่อง อะไรแล้วลองลงมือทำดูแกล่ก็เกิด
ความสนุกเพลิดเพลินไปเองนะแหละ
86. จุ่ม : (On to off) ถ้าจุ่มสันจะลองดูบ้าง สันไปละนะ
87. เสียงดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Cross fade
88. เสียงประกอบ : เสียงรักเรียนเล่นกันในห้องเรียนดังอยู่ห่าง ๆ
89. จุ่ม : คุณครูขา หนูไปคุยกับต๋องเมื่อวาน เขาแนะนำให้หนูใช้ เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์โดยการทำงานอดิเรก แต่หนูยังไม่ทราบว่าจะงานอดิเรกที่หนูจะทำได้นั้น
มีอะไรบ้าง และทำอย่างไร น้าโป้พ่อของต๋อง เขาแนะนำให้หนูมาจากคุณครูค่ะ
90. ครู : ออจันเหร อ งานอดิเรกสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 นี้พอจะทำได้
ก็มีเยอะไป
91. จุ่ม : เช่นอะไรบ้างคะคุณครูคะ ?
92. ครู : ก็อย่างเช่น การทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ฝึกยิงก็เย็บปักถักร้อย การแก้
เครื่องยนต์กลไก การแกะสลัก การปลูกต้นไม้ การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้
การวาดภาพ การเขียนหนังสือ

93. จุ่ม : โอ้โฮ ... คุณครูขาพอแล้วละคะ มากมายเหลือเกิน เอ ... แต่ว่าการทำงานอดิเรกอย่างการทำสวนครัวนั้นจะมีประโยชน์หรือความสนุกเพลิดเพลินอย่างไรคะ
94. ครู : จุ่มก็จะเพลิดเพลินที่เห็นความเจริญเติบโตของพืชผักที่จุ่มปลูก ซึ่งเป็นผลงานของนักเรียนเอง ใช้เป็นอาหารในครอบครัว หรือซื้อขายแลกเปลี่ยนเป็นเงินมาช่วยค่าใช้จ่ายในครอบครัวเล็ก ๆ น้อย ของจุ่มก็ได้จะ พอมองเห็นไหม ?
95. จุ่ม : หนูเข้าใจแล้วละคะคุณครูขา
96. เสียงประกอบ : เสียงระฆังโรงเรียนดังขึ้นไกล ๆ
วันนี้หมดเวลาแล้วละ วันหลังหนูจะมาปรึกษาคุณครูใหม่นะคะ ล่าลัดดีคะ
97. ครู : จ๊ะ ๆ ไปเถอะ
98. ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
99. จุ่ม : (Off to on) พ่อ ... ๆ ... ๆ
100. นายมา : (On mike) เหนอ ... อะไรกันนี่จุ่ม โรงเรียนเขาปล่อยแล้วหรือ
101. จุ่ม : จ๊ะพ่อ ... หนูมีหนูไปถามคุณครูที่โรงเรียนเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการทำงานอดิเรกนะพ่อ
102. นายมา : จั้นเฮียวหรือ แล้วคุณครูทำอย่างไรละ
103. จุ่ม : คุณครูอธิบายให้เห็นว่าการทำงานครัวเป็นงานอดิเรกนะต่ออย่างไรจะพ่อ
พ่อ ... พ่อเคยทำงานอดิเรกใหม่ตอนพ่อตัวเท่าจุ่มนะ
104. นายมา : เคยซีลูก แต่พ่อไม่ได้ทำสวนครัวหรือ
105. จุ่ม : แล้วพ่อทำอะไรละ
106. นายมา : พ่อเลี้ยงสัตว์เป็นงานอดิเรกนะซี เมื่อโตขึ้นพ่อถึงเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพมาจนปัจจุบันใจละ
107. จุ่ม : พ่อลองเล่าซิว่ามันสนุกเพลิดเพลินอย่างไร พ่อจึงชอบเลี้ยงสัตว์

108. นายมา : พ่อก็เลี้ยงทั้งสัตว์ที่เลี้ยงไว้ดูเล่นเพื่อความสวยงาม และเลี้ยงสัตว์ที่เป็นอาหาร ด้วยการเลี้ยงมันก็เหมือนเล่นกับมันนะแหละ มันเป็นเพื่อนเล่นแก่หงาเรา ได้อย่างนางเมี้ยวแมวของเราใจละ และพ่อก็เลี้ยงแม่ไก่ด้วย ปรากฏว่า มันมีไข่ให้ทำอาหารได้ด้วย ไม่ต้องซื้อเป็นการประหยัดอีก
109. นางมี : อะไรกันละ ล่องคนพ่อลูกนี่ใจคุณอะไรกัน
110. ลุ่ม : ลุ่มให้พ่อเล่างานอดิเรกของพ่อสมัยเป็นเด็ก ๆ ให้ฟังนะแม่
111. นางมี : อ้อ ก็คงเป็นเรื่องเลี้ยงสัตว์ละซี เห็นชอบนักหนา
112. ลุ่ม : แล้วแม่เคยทำงานอดิเรกอะไรบ้างหรือเปล่าตั้งแต่ตอนแม่เป็นเด็ก ๆ เท่าลุ่มนะ
113. นายมา : งานอดิเรกของแม่สมัยเป็นเด็ก ๆ ก็เย็บปักถักร้อยนะซีจะมีอะไร
114. นางมี : เยอะ ... พูดแล้วจะว่าคุย สมัยเป็นเด็ก ๆ มีเรื่องการเย็บปักถักร้อยแม่เป็นหนึ่ง เหมือนกันแหละ แต่ตอนนี้หูตานั้นไม่ไหวเสียแล้ว แม่ชอบเพราะมันไม่เหนื่อยแรง ทำที่ไหนก็ได้ คุยไปทำไปก็ได้ แถมยังได้ของใช้ของตัวเองด้วย ๆ อีกด้วย
115. ลุ่ม : ล้วนแต่เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งนั้นเลยนะแม่ละ
116. นางมี : ใช่ซี เอาละไปเปลี่ยนเสื้อผ้า หนมในครัวนั่น
117. ลุ่ม : (Off mike) จ๊ะแม่
118. เสียงดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
119. ลุ่ม : นำไปตุ๊กตาไม้แกะสลักตัวเก่าคร่ำคร่าที่นั่นนำไปตีมาจากไหนนะ ตูมันเก่าเหลือเกิน
120. นายโป : เอ้า ... ก็นี่ก่อนเราคุยกันถึงเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการทำงานอดิเรกใจ นี้แหละเป็นงานอดิเรกของนำสมัยเป็นเด็ก ๆ ละ
121. ลุ่ม : โอ้โฮ นายโปแกะสลักเป็นงานอดิเรกสมัยเด็ก ๆ หรือ ถ้ามันเครื่องใช้ที่สลัก ลวดลายเสียล้นหลามเหล่านั้นก็คง เป็นฝีมือนำ โปสินะ
122. นายโป : ใช่ เพื่อนของแม่ที่เคยทำการแกะสลักด้วยกันสมัยเป็นเด็ก ๆ เขาสนใจฝึกฝนมากกว่านำ แต่ตอนนี้เขาก็ประกอบอาชีพเป็นอย่างแกะสลักอยู่ในเมืองโน่น

123. จุ่ม : นอกจากการแกะสลักแล้ว น้ำ โป้ทำอะไร เป็นงานอดิเรกอีกล่ะ
124. นายโป้ : ก็ปลูกต้นไม้ซี น้ำ โป้ชอบปลูกต้นไม้มาก มองเห็นความเจริญเติบโตของมัน ซึ่งเป็นผลงานของเราแล้วภูมิใจ สีเขียวของมันช่วยให้บ้านแลดูสดชื่น ไม้ประดับก็แลดูสวย ไม้กินผลก็ได้กินผลไปด้วย
125. จุ่ม : น้ำ ก็เลยประกอบอาชีพทำสวนจนทุกวันนี้จ้ะ
126. นายโป้ : เออ ... ใช่
127. จุ่ม : แล้วเพื่อนของน้ำ โป้ในสมัยนั้นเขาทำอะไร เป็นงานอดิเรกที่บ้างล่ะ ไหนน้ำ โป้ลองเล่าให้ฟังหน่อยซี
128. นายโป้ : ก็มี บางคนเขาก็ประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้จากเศษวัสดุเหลือใช้ เขาก็ได้ขบเล่นของใช้แปลก ๆ สวย ๆ เสมอ โดยไม่ต้องลงทุนซื้อหรือซื้อในราคาถูก ๆ
129. จุ่ม : อย่างเช่นอะไรล่ะน้ำ โป้
130. นายโป้ : เช่น ทำแจกันดอกไม้จากไม้ไผ่บ้านเรามีแหละ หรือทำไม้ก่อดจากกันรูปงูยาพระ ที่ใช่แล้ว ซึ่งก็ทิ้งไปไม่มีค่าอะไร แต่คนมีหัวก็นำมาใช้ประโยชน์ได้ หากลองส่งจากกระป๋องนม อะไรอย่างนี้ เขาพยายามลงทุนให้น้อยที่สุดมีแหละ หรือไม่ต้องลงทุนเลยยิ่งดี
131. จุ่ม : ก็ดีนะน้ำ โป้ ประหยัดดีด้วย เฟลิดเฟลิดด้วย แล้วมีทำอย่างอื่นอีกไหมน้ำ โป้
132. นายโป้ : มี บางคนเขาก็วาดภาพ เขาบอกว่ามันเป็นการใช้เวลาว่างได้ประโยชน์มาก เพราะการวาดภาพทำให้เขาสบายใจเฟลิดเฟลิด ภูมิใจในผลงาน อะไรของเขาทำนองนั้นแหละ
133. จุ่ม : เขาเริ่มฝึกฝนตั้งแต่เด็ก ๆ เลยหรือน้ำ
134. นายโป้ : ใช่ค้อยาค่อยฝึกไป เมื่อมีเวลาว่างจนวาดได้สวยก็เที่ยว แม้จะต้องใช้เวลาฝึกฝนเขาก็ไม่ท้อใจ จนประสบผลสำเร็จ
135. จุ่ม : ตอนนั้นรู้หรืออะไรเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้นแล้วละ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรทำเกี่ยวกับงานอดิเรกแล้ว หนูจะพยายามใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์บ้างนะน้ำ โป้จ้ะ

136. เสียงดนตรี : Fade in 10 วินาที แล้ว Fade under
137. ผู้ประกาศ : สำหรับวันนี้ละครเรื่อง การรู้สึกละอายใจเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ก็ต้องลา
นักเรียนไปก่อน พบกันใหม่โอกาสหน้านะคะ ล่วงดีค่ะ
138. เสียงดนตรี : Cross fade เสียงเพลงลูกทุ่ง

การละคร (Dramatization)

ดนตรี : Fade in 15 วินาทีแล้ว Fade under

ผู้ประกาศ : อันดับต่อจากนี้ไปขอเชิญรับฟังละครวิทยุเรื่อง การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
ตอนที่สองต่อจากตอนก่อนได้แล้วค่ะ

1. ดนตรี : Fade in ประมาณ 15 วินาที แล้วจึง Fade under
2. ต๋อง : (เสียงหัวเราะคิดสักคนเดียว ประมาณ 15 วินาที)
3. จุ่ม : อ้าว ต๋อง ... สติไม่ดีหรือใจนิ่งหัวเราะอยู่คนเดียวเป็นรักเป็นแรงแนี้
4. ต๋อง : (หัวเราะต่อไปอีก แล้วพูดปนเสียงหัวเราะ) ก็จะไม่ให้หัวเราะอย่างไรไหว
ขำจริง ๆ เลย อ่านการ์ตูนตอนนี่ แล้วจะรู้ว่าทำไมมันต้องหัวเราะคนเดียว
5. จุ่ม : โหนดูซี (เงยไป 10 วินาที แล้วก็หัวเราะ)
6. ต๋อง : (พูดปนเสียงหัวเราะ) เป็นใจขำไหม ?
7. จุ่ม : (พูดปนเสียงหัวเราะ) ขำจริง (หัวเราะต่อ)
8. นายโป้ : อะไรกันล่ะเจ้าต๋อง นั่งจุ่ม หัวเราะอะไรกันใหญ่เลย
9. จุ่ม : ก็ต๋องนะซีนายโป้ (หัวเราะ)
10. นายโป้ : ต๋องมันทำไม
11. จุ่ม : ต๋องนะ เขาให้มันอ่านการ์ตูนล่ะ
12. นายโป้ : อ้อ ... ก็เลยหัวเราะกันใหญ่
13. จุ่ม : ล่ะ
14. นายโป้ : วันนี้วันหยุดไม่ไปโรง เรนกันมี เวลาว่างมานั่งอ่านการ์ตูนก็ดีกว่าเหมือนกัน
15. ต๋อง : อ่านแล้วสบายใจดีพอ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วย
16. นายโป้ : เออ ... ก็เข้าทำดี
17. จุ่ม : อ้าววันก่อนเห็นเธอบอกว่าให้ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่ควรทำ ทำงานอดิเรกอะไร
ของเธอใจล่ะ เธอยังแนะนำสิ่งไหนเลย
18. ต๋อง : ก็ใช้ซีจุ่ม การอ่านหนังสือก็ถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้ล่ะ

19. จุ่ม : เหรอ
แล้วอ่านหนังสืออย่างอื่นได้ไหม ? ถ้าไม่ใช่การ์ตูนนะ
20. นายโป้ : เอ้อ ... เอ้อ ... ว่าไงเจ้าต้อง
21. ต้อง : ได้ซี อ่านตำราเรียนก็ได้
22. จุ่ม : อ้าวก็อ่านที่โรงเรียนแล้วนี่
23. ต้อง : ก็จะได้เข้าใจดีขึ้นอีกไงล่ะ ทำให้จำได้ดีด้วยเป็นการทบทวน
24. นายโป้ : ใช่จุ่ม ต้องมันพูดถูกแล้ว จะได้สอบไล่ได้คะแนนดี ๆ เสือนั่นกินเพื่อนเขา
จบจากโรงเรียนแล้วก็สามารถสอบเข้าเรียนต่อ และหางานทำดี ๆ ได้ และ
ก็หนีออกจากนั้น ... อ้าว ... เจ้าต้อง นั่งจุ่ม ... หนีไปก็ไม่ง้อปล่อยให้หยุด
อยู่ได้
25. ต้อง/จุ่ม : (On to off เสียงหัวเราะห่างออกไป)
26. ตนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
27. จุ่ม : เดินช้า ๆ หน่อยต้องฉันเดินตามไม่ทัน
28. ต้อง : ริ่งซี
29. จุ่ม : เธอจะพาฉันไปไหนนี่
30. ต้อง : เถอะนะ ... (Off mike) ตามมาเร็ว
31. ตนตรี : Fade in 15 วินาที แล้วหยุด
32. จุ่ม : พามาร้านอาหารที่ติดกภาพหรือไง ?
33. ต้อง : เปล่า กาแฟให้โง่งงไม่ได้หรอก แต่ฉันจะพามาอ่านหนังสือพิมพ์นี่
34. จุ่ม : พุทโธเอ๊ย ให้วิ่งจนเหนื่อยแล้วก็ไม่ง้อ อ่านหนังสือพิมพ์นี่ได้อย่างไร ?
35. ต้อง : ก็ทำให้เราทำอะไรได้ทันเหตุการณ์ดี
36. จุ่ม : เมื่อวันก่อนเธอให้ฉันสนใจการทำครัว วันนี้ให้ฉันอ่านหนังสือพิมพ์อีกแล้ว
37. ต้อง : อ้าวก็อ่านการทำครัวในหนังสือพิมพ์จะได้เก่งมากขึ้น
38. จุ่ม : ชื่อมันด้วยหรือ หนังสือพิมพ์นี่เรื่องเกี่ยวกับการทำครัวด้วยหรือ ?

39. ต้อง : มีซี มีสารพัดและ สารคดี ความรู้รอบตัวมีเยอะแยะไป เลือกอ่านได้ตามความ
สนใจ
40. จุ่ม : แล้วเธอชอบอ่านอะไรล่ะ
41. ต้อง : สนุกก็อ่านข่าวซี สนุกชอบอ่านข่าว
42. จุ่ม : สนุกจะอ่านอะไรดี เต๋ยวลองไปดูก่อน
(เรียบประมาณ 10 วินาที)
43. เสียงประกอบ : เสียงเปิดหนังสือพิมพ์
44. ต้อง : ฉีง การปรุงอาหารนี่จุ่ม
45. จุ่ม : เออ ... นี่ก็การเข็บบักถักร้อย ซือน่าสนใจนะ
เอ ... ฉีนยายก็มีนี่ต้อง
46. ต้อง : ซื่อ
47. จุ่ม : การอ่านหนังสือฉีนยายนี่มีประโยชน์ไหม ?
48. ต้อง : การอ่านหนังสือมีประโยชน์ทั้งนั้น ถ้ารู้จักเลือกอ่านหนังสือดีมีคุณค่า การอ่าน
ฉีนยายก็รู้จักเลือกแนวการดำเนินชีวิตของตัวละครที่ดีมา เป็นตัวอย่างที่ดีในการ
ดำเนินชีวิต
49. จุ่ม : แล้วหนังสือพิมพ์นี่ล่ะ
50. ต้อง : ก็เหมือนกันเลือกอ่าน เรื่องที่มีประโยชน์ รู้จักใช้วิจารณญาณ บางบทความเป็นเพียง
ความคิดของคนเพียงคนเดียว อาจถูกคิดได้ จุ่มต้องรู้จักไตร่ตรองก่อนเชื่อด้วย
51. จุ่ม : เอาละสนั่นเชื่อละว่าอ่านหนังสือนี่ดี ว่างเมื่อไร สนั่นก็จะหาโอกาสอ่านหนังสือบ้าง
ไปฉีนนี้ เย็นมากแล้วสนั่นต้องไปช่วยแม่หุงหาอาหาร
52. ต้อง : อ้อ ... ดี ๆ ไป
53. ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Cross fade
54. เสียงประกอบ : เสียงพัดเตาไฟส่งอยู่ใกล้เตา เสียงวิทยุรายการข่าว ชิ่งตั้งห่างออกไป
55. จุ่ม : ตีตีไฟหรือแม่ หนูว่าจะมาตีตีไฟเองเขี้ยวนะ

56. นางมี : อ้อ ... เล้าก็มาพุดต่อให้มันติดหน้อยซี แม่จะได้ไปตวงข้าวใส่หม้อ
57. รุ่ง : มาซีแม่
58. เสียงประกอบ : (Off make) เสียงพัดเตาไฟที่ขึ้น
59. รุ่ง : (On mike) แม่ พ่อเขาไปไหนล่ะ ?
60. นางมี : (Off mike) นอนฟังวิทยุอยู่นั่นใจ พ่อแก เขาชอบฟังข่าว
61. รุ่ง : (On mike) แล้วแม่ชอบฟังรายการอะไรล่ะ
62. นางมี : แม่ชอบฟังลิเก
63. นายมา : (Off mike) แม่แกเขาไม่ฟังหรือจุ่ม เอ๊ยอย่า วลสารบ้านเมือง เขาบอกว่าฟังลิเก
สบายใจดี หัวเราะ
64. นางมี : (Off mike) แล้วฟังข่าวล่ะมันได้อะไรขึ้นมาก หรือตามก
65. เสียงประกอบ : เสียงวิทยุ และเสียงพัดไฟ Fade out
66. นายมา : (Off mike) ยายมี ... มันทำให้ฉันไม่รู้เหตุการณ์บ้านเมือง ใครเขาทำอะไรกัน
ที่ไหนบ้าง มันทำให้ฉันสับสนยิ่งนะ
67. นางมี : (Off mike พูดอย่างประซัด) พันลุ่มพูทไร ...
68. นายมา : (Off mike) แล้วไอ้ลิเกนะมันให้อะไรแก่ล่ะ หัวเราะ
69. รุ่ง : (On mike) อ้าวแม่ว่าใจลิเกนะดีอย่างไร ?
70. นางมี : (Off mike) ก็ดีย เวลาเราฟังแล้วมันหายดีจึ่เครียด บางเรื่องมันมีคิดล่อนใจด้วย
รู้ใหม่ละตามก
71. นายมา : (Off mike) อ้อ ... หัวเราะ
72. รุ่ง : (On mike) เอาละ เอาละ หนูตัดสินใจเองว่า ทั้งพ่อและแม่ฟังรายการที่มี
ประโยชน์ทั้งนั้น เล่มอกันนะแม่
73. นางมี : (off mike) แม่ก็ยังว่าลิเกดีกว่านะ
74. รุ่ง : (On mike) หัวเราะ ไร ... แม่ ...
75. นายมา : (Off to on) ลูกพูดถูกแล้วจุ่ม พ่อก็แก้ล้อแม่แกเล่นยังงั้นเอง การฟังรายการวิทยุ
ในเวลาว่างก็เป็นประโยชน์ ถ้ารู้จักฟัง

76. จุ่ม : (On mike) รู้จักฟังหมายความว่าไงล่ะพ่อ
77. นายมา : (On mike) ก็รู้จักเลือกรายการดีมีคุณค่า การฟังก็เลือกหา
แนวการดำเนินชีวิตของตัวละครที่ดีมาเป็นแนวปฏิบัติก็เท่านั้นแหละจุ่ม เอ๊ย
78. นางมี : (Off to on) รายการดีก็อย่างนี้เองอย่างนี้
79. จุ่มและนายมา : หัวเราะพร้อม ๆ กัน
80. จุ่ม : ชันใหญ่ไปคุยกับต้องเขาแนะนำให้หนู ไข่เวลาว่างมาอ่านหนังสือ เขาบอกให้
หนูเลือกอ่านหนังสือเหมือนกับที่พ่อให้หนูเลือกฟังรายการวิทยุอย่างนี้แหละ
81. นายมา : อ้อ ... มันก็ทำนองเดียวกันแหละ ไอ้การฟังวิทยุนี่ก็ถือว่าเป็นการใช้เวลาว่าง
ให้เกิดประโยชน์ได้นะ ถ้ารู้จักฟังอย่างพ่อก่อนนะ
82. จุ่ม : เอ ... การฟังวิทยุนี่ก็ถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้ด้วยหรือพ่อ
83. นายมา : ได้ ... ได้ ลูก
84. นางมี : (พูดค่อนข้างอด) ไม่ว่างก็ฟังได้
85. จุ่มและนายมา : หัวเราะพร้อมกัน จริงแอะ
86. ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Cross fade
87. เสียงประกอบ : เสียงเพลงลูกทุ่งจากวิทยุ 5 วินาที แล้ว Fade under
88. ต๋อง : ใจจุ่ม ฟังเพลงสบายใจเชียวนะ
89. จุ่ม : อ้าว ... แอบมาแจ๊บบกริบเชียว ... สันอายุสงฆ์ก่อนเธอแนะนำให้สัน
อ่านหนังสือในเวลาว่าง แต่มาเจอสันนอนฟังเพลงนี่
90. ต๋อง : อ้อ การฟังเพลงก็ถือได้ว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้
91. จุ่ม : จั้นหรือ
92. ต๋อง : ไม่ว่านอนขำดีไหนเจริญแล้วหรือยังป่าเถื่อนก็มีเพลงฟังทั้งนั้น
93. จุ่ม : จริงสินะ
94. ต๋อง : เพลงทำให้คนฟังเกิดความรู้สึกต่าง ๆ ได้
95. จุ่ม : ไข่ซี บางเพลงสันฟังแล้วอดหัวเราะคนเดียวไม่ได้

96. ต้อง : อย่าง เพลงชาตินี้ฟัง แล้วก็ เกิดความรักชาติใจล่ะ
97. รุ่ม : ทุกคนก็ชอบฟัง เพลง กันทั้งนั้นแหละนะ
98. ต้อง : ใช่ซิคนเราพอใจที่จะฟัง เพลง พอได้ฟัง แล้วก็ เกิดความพอใจ
99. รุ่ม : เมื่อเกิดความพอใจแล้วก็ถือว่า เกิดความสุขแหละนะ
100. ต้อง : ใช่ เราสงสัยได้ว่าการใช้ เวลาว่าง โดยการฟัง เพลง เป็นการใช้เวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์ได้ใจล่ะ
101. รุ่ม : แต่ ... พ่อฉันชอบฟัง ข่าว แม่ฉันชอบฟัง สื่อกะ เวอชอบฟังอะไรล่ะ
102. ต้อง : ที่บ้านฉันมีโทรทัศน์ฉันจึงชอบฟัง เพลงจากวิทยุ และฟังข่าวจากโทรทัศน์ เพราะเห็นภาพด้วย
103. รุ่ม : การดูรายการ โทรทัศน์นี่ถือเป็นการใช้เวลาว่าง เป็นประโยชน์ไหมล่ะ
104. ต้อง : ใช่ซิเป็นประโยชน์ ให้รู้จักเลือกดูรายการดี ๆ เหมือนเลือกฟังรายการวิทยุ หรือเลือกหนังสืออ่านนะแหละ
105. รุ่ม : สรุปลแล้วการจะใช้ เวลาว่างในการอ่านหนังสือฟัง เพลง ฟัง วิทยุ ดูโทรทัศน์ ให้เกิดประโยชน์ได้ก็ต้องรู้จักเลือกนั้นแหละ
106. ต้อง : ถูกต้อง (พูดล้อเลียน) เก่งมาก
107. รุ่มและต้อง : หัวเราะพร้อมกัน
108. ดนตรี : Fade in 10 วินาที แล้ว Fade under
- ผู้ประกาศ : สำหรับวันนี้ละคร วิทยุ เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์ตอนที่สองก็ต้อง ขอลาผู้ฟังแต่เพียงเท่านี้แหละ พบกันใหม่โอกาสหน้าค่ะ สวัสดีค่ะ
- ดนตรี : Cross fade ดนตรีจบรายการ Fade in แล้ว Cross fade เสียงเพลง
ถูกทั้ง ...

การละคร (Dramatization)

- คนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade under
- ผู้ประกาศ : ยืนสับต่อจากนี้ไปขอเชิญรับฟังละครวิทยุ เรื่องการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตอนที่สาม ต่อจากตอนก่อนได้แก้วค่ะ
1. คนตรี : Fade in ประมาณ 15 วินาที แล้วจึง Fade under
 2. ต้อง : จุ่ม ... จุ่ม ... จุ่ม ...
 3. จุ่ม : (Off mike) จำ ว่าไงต้อง
 4. ต้อง : ว่างหรือเปล่ากำลังทำอะไรอยู่
 5. จุ่ม : ว่างจะ ไม่ได้ทำอะไรหรอก
 6. ต้อง : สันจะมาชวนเธอไปโรงเรียนนะ
 7. จุ่ม : (Off to on) อ้าว ... วันนี้วันหยุด ไปทำไมกันล่ะ
 8. ต้อง : เธอไม่รู้หรือหรือว่า วันนี้ที่โรงเรียนนะเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเขาจะมาบรรยายเรื่อง วิธีการป้องกันโรคท้องร่วงนะ
 9. จุ่ม : เอ ... สันไม่ยกกะรุ้แอะ แล้วเธอจะไปฟัง เขายังงั้นหรือ
 10. ต้อง : ก็ไยนี้ะซี สันจะมาชวนเธอไปด้วยใจล่ะ
 11. จุ่ม : แหม ... สันนึกว่าวันนี้จะเป็นวันว่าง เขียวนะ
 12. ต้อง : ก็ว่างก็อย่าลืมใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การฟังคำบรรยายนี่นะ เป็นประโยชน์นะ
 13. จุ่ม : เธอก็จะบอกสันว่าควรจะไปใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการหาโอกาสไปฟัง คำบรรยายงั้นใจใหม่
 14. ต้อง : ใช่ ๆ ไปแต่งตัวแล้ว! อาสุมุดดินสอติดมือไปด้วย ไป
 15. จุ่ม : อ้อ ... เอาไปทำไมล่ะ วันนี้ไม่ต้องเรียนหนังสือนี่
 16. ต้อง : เอาเถอะนะ ไปเอามาก่อน แล้วเดี๋ยวเดินคุยกันไปแล้วจะบอก
 17. จุ่ม : (On to off) เอา ... ตกลง รอเดี๋ยวนะ

18. ต้อง : ไปเร็ว ๆ เข้า
เจียบช่วยนะ
19. ลุ่ม : (Off to on) ไป ไปได้แล้ว เรียบร้อยแล้ว
เจียบช่วยนะ ไหนลองบอกหน่อยซิว่าให้สินเอาสมุดดินสอไปทำไม
20. คนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade under
21. ต้อง : (Off mike) ทำหน้าล้มตามด้วยนะ ก็เพื่อว่าเวลาฟังเขาบรรยาย เราฟังพบ
ข้อความสำคัญจะได้จดบันทึกไว้ง
22. ลุ่ม : (Off mike) บันทึกทำไมล่ะ ไม่ต้องสอโลไม่ไยหรือ
23. ต้อง : ไย ไม่ต้องสอ แต่เราจะได้จดจำไว้ไยกันสิม แล้วเผื่อว่ามีปัญหาที่คิดไว้มากถาม
เมื่อเขาเปิดโอกาส
24. ลุ่ม : แล้วถ้าเขาไม่เปิดโอกาสให้ถาม ปัญหาที่คิดไว้จะไยอะไรได้
25. ต้อง : โธ่ ... ไยได้ซิ เราก็เข้าไปค้นหาคำตอบจากหนังสือ หรือจากครูที่โรงเรียน
ก็ได้นี่
26. ลุ่ม : โอ้อ ... นี่แสดงว่าสินต้องนั่งฟังอย่างตั้งใจเลยสินะ
27. ต้อง : แน่ละซิ ฟังอย่างตั้งใจ ฟังอย่างไยความคิด ฟังอย่างมีมารบาทด้วย
28. ลุ่ม : ฟังแล้วต้องคิดตามด้วย เอา ... ไปรับไปเถอะ
29. คนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
30. นายมา : ยายมี ... ยายมี ...
31. นางมี : พุทโธ่ สินก็อยู่นี่ตะ โทณอยู่ได้
32. นายมา : (ตกใจ) อ้าว ... แล้วไม่ขาน สินจะไปรู้หรือ นั่งอมหมากอยู่ได้
33. นางมี : (พูดเสียงดู) เรียกทำไม
34. นายมา : นางลุ่ม มันไปไหนของมัน
35. นางมี : เห็นเจ้าต้องมันมาเรียกโหวก ๆ เมื่อเข้าแล้วก็ทักกันหายเจียบไปนี่ ทำไมมันล่ะ
36. นายมา : อ้าวก็สินก็จะชวนแกไปฟังเทศน์ที่วัด แล้วจะให้มันอยู่บ้านนะซี

37. นางมี : โน่นใจล่ะซึ่งซับซ้อนกับเจ้าต๋อง โน่น
38. ลุ่มและต๋อง : (Off mike) หัวเราะคิดคัก
39. ลุ่ม : (Off to on) คุยอะไรกันพ่อกับแม่ล่ะ
40. นายมา : แกลไปไหนกันมาล่ะ
41. ต๋อง : สันชวนลุ่มเขาไปฟัง คำบรรยายที่โรง เรียงนะ เห็นอยู่ว่าง ๆ
42. นางมี : เออ ... ก็ดีกว่านั่งเล่นเฉย ๆ รู้สึกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
43. ลุ่ม : อ้าว นุ่นพ่อดีบรมะจะไปไหนล่ะ
44. นายมา : ข้าจะชวนแม่แกลเขาไปฟัง เทศน์ ละให้แกอยู่บ้านนะซี เพราะสันก็จะใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์โดยการฟัง เทศน์บ้างนะซี แกลยังไปฟัง คำบรรยายนี่นะ
45. นางมี : หล่นไล่ วย่างัวพูดมากเลยไปเถอะ ลุ่มอยู่บ้านนะ
46. ลุ่ม : ละแม่ ... เอ ... ต้องการไปฟัง เทศน์ถือเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ได้หรือ หรือพ่อสันพูดเล่นนะ
47. ต๋อง : ได้ซี การฟัง เทศน์ก็ถือเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้ นอกจากนั้นะ ถ้าเราจะฟัง คำบรรยายหรือฟัง เทศน์ทาง วิทยุทาง โทรทัศน์ก็ได้เหมือนกันแหละ
48. ลุ่ม : ถือเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยใช่ไหม ?
49. ต๋อง : ใช่ซี ฝ่ลุ่มอยู่บ้านคนเดียวนะ สันจะกลับบ้านสันละ
50. ลุ่ม : แหมจะไม้อยู่เล่นเป็นเพื่อนกันก่อนหรือ
51. ต๋อง : (On to off) ไม่ละ สันไปละ
52. ต๋อง : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
53. ต๋อง : (Off to on) พ่อ ... พ่อ ... พ่อ
54. นายโป้ : อะไรกันเจ้าต๋อง เรียกมาแต่ไกล
55. ต๋อง : ก็ตอนสันเดินผ่านสวนเข้ามานะ สันเห็นขนุนลูกใหญ่มันลูกคาตันอยู่นะซี จะมาบอกให้พ่อไปตัดมาไว้
56. นายโป้ : อ้อจั้นหรือ ... แล้วแกหายไปในมาล่ะ

57. ต้อง : อยู่ว่าง ๆ ก็เลยชวนยายจุ่มไปฟังคำบรรยายที่โรงเรียน
58. นายโป : อ้อตอนนี้ปิดภาคเรียนฤดูร้อนนานนี่ ก็ดีแล้วที่ลูกสนใจในการหาความรู้ใส่ตัว
59. ต้อง : ก็เห็นว่าง ๆ ก็เลยใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์นะพ่อ
60. นายโป : คิดถูกแล้วต้อง เอะว่าแต่ว่าทำไมไม่ไปเรียนฝึกอาชีพพระยะสิ้นเสียเลยล่ะ
เห็นเขาจะเปิดสอนที่วัดไม้อ้อหรือ
61. ต้อง : สันเตรียมจะไปสมัครอยู่แล้วละพ่อ ว่าจะมีกริชบ้าง เครื่องยนต์นะพ่อ สันสนใจ
62. นายโป : เออ ชวนยายจุ่มไปด้วยซิ ยายหันมามิไม่ค่อยจะรู้เรื่องอะไรแนะนำกันบ้าง
63. ต้อง : สันก็จะแนะนำให้จุ่มเขาเรียนทำอาหารซิพ่อ
64. นายโป : เออ ... ดีแล้ว ยามว่างก็ไปเรียนฝึกหัดหาความรู้ใส่ตัวไว้ โตขึ้นจะได้มี
ความรู้ประกอบอาชีพได้
65. ต้อง : อีงจอน ๆ อย่างเราด้วยนะพ่อ ไม่มีเงินเรียนชั้นสูงกับเขา พอจบภาคบังคับนี่
ก็คงต้องออกแล้ว
66. นายโป : เออ ... นั่นแหละไม่มีเงินเรียนต่อไปก็จะได้ใช้วิชาที่พามาประกอบอาชีพเลี้ยงตัว
67. ต้อง : สันก็คิดอย่างนั้นแหละพ่อ แล้วจะไปเรียนฝึกหัดอย่างนี้ก็ประหยัดดี
68. นายโป : ไข่ลูก ไปกินข้าวชะลูกไป พ่อจะลงไปดูสวนชะหน่อ
69. ต้อง : (Off mike) จ๊ะพ่อ
70. ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade-out
71. จุ่ม : (พูดอย่างโกรธ ๆ) นี ... นายต้อง เธอมาแนะนำให้สันใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์แต่ละอย่างนะล้วนแต่หนักสมองทั้งนั้น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
อย่างเบา ๆ สมองนะไม่มีบ้างหรือ มีแต่ไปเรียนฝึกหัดอย่างนั้น
72. ต้อง : เออละ เออละ สันก็ลืมไปว่า จุ่มเป็นคนไม่ชอบใช้สมอง
73. จุ่ม : ไข่ ... ๆ ... โหนลองแนะนำการใช้เวลาว่างที่มันเบาสมองหน่อย มีไหม ?
74. ต้อง : มีซิ
75. จุ่ม : ลองว่ามาซิ

76. ต้อง : ไปท่องเที่ยวเป็นใจ
77. ลุ่ม : เอ้อ ... อย่างนี้ค่อนข้างน่าสนใจ ... แต่ ... เอ ... นี่เธอแกลังซุทหรือเปล่า มันมีประโยชน์อะไรละ
78. ต้อง : มีซี เธอเคยไปต่างประเทศไหม
79. ลุ่ม : โอ๊ย ... ไม่เคยหรอก ฉันเคยไปแต่โรงเรียน และที่บ้านต้องเท่านั้นแหละ
80. ต้อง : แล้วถ้าจะไปต่างประเทศนี่จะไปไหน
81. ลุ่ม : ไม่ได้หรอก ต้องไปกับพ่อหรือแม่แหละ
82. ต้อง : นั่นแหละ ถ้าเธอเคยไปท่องเที่ยวต่างประเทศเสียบ้าง เธอก็จะไปเองนั่นแหละ
83. ลุ่ม : เอออจริงซิหนะ
84. ต้อง : แล้วยังทำให้เรารู้จักบ้านเมือง รู้จักประเทศของเราเองดีขึ้นอีกด้วยนะ
85. ลุ่ม : ฉันว่าควรละเริ่มตั้งแต่หมู่บ้านใกล้เคียงก่อนเลยนะ
86. ต้อง : ใช่แล้วก็ไปต่างอำเภอ ต่างจังหวัดไกลออกไป
87. ลุ่ม : เอ ... ว่าแต่ถ้าเราจะไปกันได้อย่างไรละ
88. ต้อง : เตี่ยว เวลาโรงเรียนเปิดครูเขาก็ส่งไปทัศนศึกษา เราก็หาโอกาสไปกับเขาซี
89. ลุ่ม : อ้อใช่ไปหลาย ๆ คนประหยัดดีด้วยนะ
90. ต้อง : นอกจากนั้นเรายังจะได้รู้จักกับเพื่อน ๆ อีกหลาย ๆ คนด้วย
91. ลุ่ม : ตี ๆ เอาไว้เปิดเทอมแล้วครูส่งไป เราก็ไปกันนะ
92. ต้อง : ตกลง
93. ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
94. ลุ่ม : แม่ ... แม่ ...
95. นางมี : ฮือ
96. ลุ่ม : เปิดเทอมนี้ถ้าครูเขาส่งให้ไปทัศนศึกษานอกสถานที่ละก็ แม่ให้ฉันไปกับเขาด้วยนะ
97. นางมี : นึกอย่างไงขึ้นมาละ
98. ลุ่ม : ต้องนะซี เขาแนะนำให้หนูใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการท่องเที่ยวนะ

99. นางผี : อ้อ แกก็เลยชอบ
100. ลุ่ม : ก็ชอบซิแม่ มันเบาสมองดี
101. นางผี : ถ้าจะเอาให้เบาสมองละก็ไปดูลิเกกับแม่ก็ได้
102. นายมา : (Off to on) หัวเราะ ใจลุ่มเอ๊ย แม่ชวนไปดูลิเกหรือ
103. นางผี : ชุดมาก ลูกเขาจะไปทัศนศึกษากับครู เขาว่า เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
104. ลุ่ม : ต้อง เขาแนะนำนะพ่อ หนูก็ว่ามันเบาสมองดี
105. นายมา : แม่ก็ชวนไปดูลิเกอะเลย
106. นางผี : (พูดด้วยความแค้นงอน) ก็ฉันก็ว่ามันเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เหมือนกัน
107. ลุ่ม : เป็นประโยชน์ไหมพ่อ ดูลิเกนะ
108. นายมา : เป็นซูลูก
109. นางผี : ก็จริง ๆ นะแหละ
110. นายมา : หัวเราะ ดูลิเก ละคร ดูหนัง ถ้ารู้สึกก็เป็นประโยชน์
111. ลุ่ม : รู้สึกหมายความว่าอย่างไรพ่อ
112. นายมา : ก็ต้องดูว่า ในเรื่องนั้นมีคติสอนใจอะไรบ้าง บทบาทของตัวละครตัวไหนที่ควรละเอาอย่าง
113. นางผี : ตัวโกงละอย่าไปเอาอย่างมันแม่ กตัญญู
114. นายมา : หัวเราะ ก็ดูลูก ถ้ารู้สึกเลือกตัวอย่างที่ดี การดูหนังสัปดาห์ในเวลาที่ว่างก็เป็นประโยชน์
115. นางผี : แม่แนะนำละก็เชื่อเถอะ
116. นายมา / ลุ่ม : หัวเราะพร้อมกัน
117. ดนตรี : Fade in 15 วินาที แล้ว Fade out
118. ต่อม : (Off to on) กีฬา กีฬาเป็นยาวิเศษ แก๊งงกก็เลศทำตนให้เป็นคน ผลของการฝึกตน เล่นกีฬา ...

119. ลุ่ม : ต้อง เธอวิ่งแข่งกับใครล่ะ วิ่งเอง เอียร์เองนะ
120. ต้อง : (พูดพร้อมกับหอบเหนื่อย ๆ) เปลา ... ฉันจะมากลั่นไปดูกีฬาที่สนามเด็กเล่นนี่
121. ลุ่ม : แล้วเธอเล่นหรือเปลา
122. ต้อง : เล่นซี เธอว่างไหมล่ะ
123. ลุ่ม : ว่างนะว่างหรือกว่าแต่กีฬาอะไรล่ะ วิ่งอย่างนี่หรือ
124. ต้อง : เปลา ฉันจะเล่นฟุตบอลฉันชอบกีฬาในเวลาว่าง
125. ลุ่ม : เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ว่าฉันเออะ
126. ต้อง : ใช่ ๆ การออกกำลังกายโดยการ เล่นกีฬาทำให้สุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงดี
127. ลุ่ม : ว่า ... แล้วฉันไปดูไปเอียร์เลย ๆ จะเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไรล่ะ
128. ต้อง : ได้ซี ... การดูกีฬาทำให้ฉันรู้ว่า แรงจิตใจแจ่มใส การเอียร์ก็เช่นกัน เป็น การฝึกสมาธิ การดู การเอียร์กีฬา ฝึกความมีน้ำใจนักกีฬา
129. ลุ่ม : คนดูต้องฝึกน้ำใจนักกีฬาด้วยหรือ ไม่ใช่นักกีฬานี่
130. ต้อง : นั่นแหละ คนดูคนเอียร์ก็ต้องรู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักให้อภัยเหมือนกันนี่ มิฉะนั้นก็เกิดเรื่องยกพวกตีกันบ่อย ๆ นะซี
131. ลุ่ม : จ้าเธอ พวกที่เอียร์กีฬาแล้วยกพวกตีกันมันแสดงว่าไม่มีน้ำใจนักกีฬารึยัง ?
132. ต้อง : ใช่ ... ไป เธอบอกว่าชอบใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในเรื่องเบา ๆ สมองใจ การกีฬาที่นี่เบาสมองแล้วนี่
133. ลุ่ม : ใช่ ... ใช่ ... ไปเลยฉันชอบ
134. ต้อง/ลุ่ม : (On to off) เอ้าไป กีฬา กีฬา เป็นยารวิเศษ แก้กองกิลเลศทำตนให้เป็นตน
135. คนตรี : Fade in 10 วินาที แล้ว Fade under

- ผู้ประกาศ : สำหรับวันนี้อะคร เรื่องการรัฐสภาก็ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ก็ต้องลาพักเรียน
ไปก่อน พบกันใหม่โอกาสหน้านะคะ ล้อลลิต๊ะ
- ดนตรี : Fade in แล้ว Cross fade เป็นเสียงเพลงอุกทู้ง

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จากการใช้วิทยุเพื่อการสอนในรูปแบบรายการที่ต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

วิเชียร โดมนาค

เล่นต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2524

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการใช้วิทยุเพื่อการสอนในรูปแบบรายการที่ต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปทุมลพพิตรวิทยาการ จังหวัด
นครสวรรค์ จำนวน 180 คน แยกตามระดับความสามารถทางการเรียนเป็นสามระดับ คือ
ระดับการเรียนดี ระดับการเรียนปานกลาง และระดับการเรียนอ่อน ระดับละ 60 คน แต่ละ
ระดับ แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม กลุ่มทดลอง ก. กลุ่มทดลอง ข. และกลุ่มทดลอง ค.
กลุ่มละ 20 คน

กลุ่มทดลอง ก. เรียนจากบทเรียนวิทยุแบบการบรรยายล้วนคนเดียว กลุ่มทดลอง ข.
เรียนจากบทเรียนวิทยุแบบสนทนาโต้ตอบสองคน และกลุ่มทดลอง ค. เรียนจากบทเรียนวิชาแบบ
การละคร หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนแต่ละครั้ง ได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทันที
แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis
of Variance) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วย F-test

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนที่เรียนจากรูปแบบของ
รายการวิทยุที่ต่างกันนั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนที่มีระดับความสามารถ
ทางการเรียนต่างกันนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ไม่มีผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียนกับ
รูปแบบของรายการวิทยุ

A COMPARISON OF COGNITIVE LEARNING ACHIEVEMENT
IN PRATHOM SUKSA 5 CIVIC BY USING DIFFERENT
FORMATS OF INSTRUCTIONAL RADIO PROGRAMME

AN ABSTRACT

BY

WICHIEH SHOMNAK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February, 1981

The purpose of this study was to compare the amount of cognitive learning achievement gained through different format instructional radio programmes; straight talk, dialogue and dramatization.

The sample comprised 180 pupils from Prathom 5 of Pathomsitwithayakhan school, Nakornswan, assigned to 3 groups of 60 each. Each group was composed of three equal subgroups of high, medium and low learning achievement. The three groups were randomly assigned to different treatments.

The tests were given immediately after treatments. Data were analyzed by two-way analysis of variance and F-test.

The findings were as follows;

1. There was no significantly different gained scores found of the three formats.
2. In all the three formats, there were significant gained score difference between high and low learning achievement groups at .01 level.
3. There was no interaction of level learning achievement and format.